

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/19-01/88

URBROJ: 65-19-02

Zagreb, 23. svibnja 2019.

ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA

PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Godišnje izvješće o obrani za 2018. godinu*, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 8. Zakona o obrani ("Narodne novine", broj 73/13, 75/15, 27/16, 110/17 – Odluka Ustavnog suda RH i 30/18) podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 23. svibnja 2019. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Damira Krstičevića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra obrane, Tomislava Ivića i mr. sc. Zdravka Jakopa, državne tajnike u Ministarstvu obrane, te dr. sc. Petra Mihatova, pomoćnika ministra obrane.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/19-14/04
Urbroj: 50301-29/23-19-2
Zagreb, 23. svibnja 2019.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Godišnje izvješće o obrani za 2018. godinu

Na temelju članka 8. Zakona o obrani (Narodne novine, br. 73/13, 75/15, 27/16, 110/17 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 30/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Godišnje izvješće o obrani za 2018. godinu.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Damira Krstičevića, potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra obrane, Tomislava Ivića i mr. sc. Zdravka Jakopa, državne tajnike u Ministarstvu obrane, te dr. sc. Petra Mihatova, pomoćnika ministra obrane.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O OBRANI ZA 2018. GODINU

Zagreb, svibanj 2019.

PREDGOVOR

Najveća svrha i temelj profesionalnog kodeksa Hrvatske vojske služba je hrvatskom narodu i svim građanima. Kao pobjednička vojska, stasala u Domovinskom ratu iz naroda i uz narod, Hrvatska vojska je državna institucija koja uživa najveće povjerenje građana s kojima dijeli dobro i zlo i kojima uvijek stoji na usluzi do granica svojih rastućih mogućnosti i sposobnosti.

Hrvatska vojska jamac je hrvatskoga suvereniteta, neovisnosti i teritorijalne cjelovitosti.

Napori Hrvatske vojske i Ministarstva obrane usmjereni su na ispunjenje njezine ustavne uloge, kao i drugih misija i zadaća.

Domoljublje, hrabrost, požrtvovnost i profesionalizam koji izvire iz tradicija Hrvatske vojske temeljne su vrijednosti na kojima se gradi budućnost Hrvatske vojske i osigurava trajna sigurnost Republike Hrvatske u svijetu.

Suočavanje sa suvremenim izazovima i prilagodbe za izazove budućnosti ključ su napora da se hrvatski obrambeni sustav učini otpornim i učinkovitim, a Hrvatskoj vojsci pruže uvjete kakve zaslužuje u provedbi temeljnih zadaća.

Otkako je 2017. godina proglašena „godinom hrvatskog vojnika, dočasnika i časnika“ nastavljen je rad na poboljšanju kvalitete života i rada pripadnika Hrvatske vojske i u 2018. godini, godini proglašenoj „godinom spremnosti i aktivnosti hrvatskoga vojnika“.

Ljudi su najveća vrijednost i snaga, a ulaganje u njih najvažnija je investicija u izgradnji modernih, samouvjerenih oružanih snaga, spremnih na sve izazove.

Kao dio te investicije, rad je na transformaciji Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“, u sklopu kojega smo u suradnji sa Sveučilištem u Splitu pokrenuli studij Vojnog pomorstva za potrebe jedinstvenoga obrazovanja pomorskih časnika Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva mora, prometa i infrastrukture.

Nastavili smo s teritorijalnom reorganizacijom koja nam je omogućila da se vratimo u naše gradove, bliže obiteljima i bliže narodu. To nam je ujedno omogućilo veću operativnu fleksibilnost i brzinu reakcije u potpori sustavu domovinske sigurnosti, poput borbe s požarima, poplavama i snježnim nevremenom.

Novelom Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske iz 2018. godine poboljšana su materijalna prava pripadnika Hrvatske vojske, a vojnicima olakšano planiranje života uvođenjem ugovora o radu na neodređeno.

Obrambeni proračun i u 2018. godini nastavio je s rastom koji je započeo 2017., čime se ispunjava naša odgovornost kako prema nacionalnim sposobnostima, tako i prema međunarodnim obvezama u sklopu Sjevernoatlantskoga saveza i Europske unije.

Dosadašnjim i projektiranim budućim rastom obrambenog proračuna olakšavamo planiranje Hrvatskoj vojsci i ubrzavamo razvoj ključnih sposobnosti kroz modernizaciju i opremanje.

Nastavili smo opremanje naprednim borbenim sustavima, dodatno intenzivirali obuku te nastavili aktivnosti usmjerene na revitalizaciju pričuvne komponente.

U tom kontekstu ističemo uspješnu provedbu vježbe „Velebit 18. – združena snaga“, kao najveće mirnodopske vježbe Hrvatske vojske. Vježba ove razine, postavljena u trogodišnji ciklus, omogućila je testiranje čitavog sustava Hrvatske vojske sa svim granama i zapovjedništvima i pružila priliku za provjeru doktrinarnih i operativnih načela.

Implementacija naučenih lekcija idući je korak, koji je ugrađen i u višegodišnji plan preustroja i transformacije Hrvatske vojske, na kojem je rad započeo 2018. godine, s ciljem povećanja učinkovitosti i spremnosti obrambenoga resora.

Donošenjem Strateškog pregleda obrane, nakon što je prethodno donesena Strategija nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, dajemo sustavan okvir budućem razvoju Hrvatske vojske, koji će biti detaljno iznesen u Dugoročnom planu razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske.

Ministarstvo obrane prvi je put dobilo bezuvjetno mišljenje Državnog ureda za reviziju u rujnu 2018. o financijskim izvještajima za 2017. godinu. Državni ured za reviziju je u izvješću istaknuo kako su financijska izvješća Ministarstva obrane za 2017. godinu u skladu sa Zakonom o proračunu. Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju poslovanje Ministarstva obrane za 2017. godinu obavljeno je u skladu sa zakonom, drugim propisima i unutarnjim aktima Ministarstva obrane.

Protekla 2018. godina, bila je godinom kontinuiteta nakon prekretnice 2017. godine, godina u kojoj smo nastavili s kapitalnim projektom vraćanja pobjedničkog sjaja Hrvatskoj vojsci.

Zajedno s našim partnerima i saveznicima ostajemo jamac mira i sigurnosti i zalag razvitka Republike Hrvatske u slobodi i blagostanju.

UVOD	7
1. OBRAMBENA POLITIKA I UPRAVLJANJE RESURSIMA.....	8
1.1. Strateški kontekst	8
1.2. Obrambena politika i planiranje	12
1.3. Međunarodna obrambena suradnja i sigurnost.....	14
1.3.1. Funkcioniranje u okvirima NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije.....	15
1.3.2. Multilateralna suradnja.....	21
1.3.3. Bilateralna obrambena suradnja	23
1.4. Upravljanje ljudskim potencijalima	29
1.4.1. Postojeća struktura osoblja.....	30
1.4.2. Prijam osoblja.....	32
1.4.3. Profesionalni razvoj.....	32
1.4.4. Dragovoljno vojno osposobljavanje	36
1.4.5. Pričuvni sastav.....	37
1.4.6. Stambeno zbrinjavanje	39
1.4.7. Zdravstvena zaštita	40
1.4.8. Ravnopravnost spolova	40
1.4.9. Dušobrižništvo	40
1.4.10. Tranzicija i izdvajanje osoblja.....	41
1.4.11. Kineziologija i sport	43
1.4.12. Psihologijska ispitivanja.....	44
1.5. Upravljanje materijalnim resursima	44
1.5.1. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske	45
1.5.2. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske ratne mornarice	47
1.5.3. Naoružanje i vojna oprema Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva	48
1.5.4. Strateške zalihe ubojnih sredstava i zbrinjavanje viškova	49

1.5.5. Opskrbna materijalna sredstva	49
1.5.6. Komunikacijsko-informacijski sustavi.....	50
1.5.7. Vojne lokacije i građevine.....	51
1.5.8. Zaštita okoliša	56
1.5.9. Upravljanje projektima.....	57
1.6. Upravljanje financijskim resursima.....	59
2. HRVATSKA VOJSKA	64
2.1. Provedba misija i zadaća Hrvatske vojske	64
2.1.1. Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Republike Hrvatske te obrana saveznika	64
2.1.2. Doprinis međunarodnoj sigurnosti	67
2.1.3. Potpora Hrvatske vojske civilnim institucijama u zemlji.....	72
2.2. Pregled stanja sposobnosti	77
2.2.1. Ciljevi sposobnosti	78
2.3. Obuka i vježbe.....	78
2.3.1. Školovanje i izobrazba	83
2.4. Logistički sastav	85
2.4.1. Održavanje tehničko-materijalnih sredstava	86
2.4.2. Opskrba	87
2.4.3. Prehrana i usluge	89
2.4.4. Prometna potpora	89
2.4.5. Održavanje i uređenje vojne infrastrukture	90
2.4.6. Zdravstvena potpora	91
2.5. Izvanredni događaji	94
3. POSEBNI POSLOVI OBRANE	94
3.1. Obrambene pripreme civilnog sektora i potpora kriznom upravljanju	94
3.2. Inspekcijski poslovi.....	95
3.3. Obavještajni, protuobavještajni i sigurnosni poslovi	95

3.4. Sigurnost vojnog zračnog i pomorskog prometa.....	97
3.5. Analiza vojnostegovnih poslova	98
3.6. Vojnopolicijski poslovi	99
4. UPRAVNO-PRAVNI POSLOVI, ADMINISTRATIVNI POSLOVI I POTPORA ..	101
4.1. Upravni postupci i imovinsko pravni poslovi	103
4.2. Javna nabava	104
4.3. Ostala područja rada.....	106
4.3.1. Financijsko upravljanje i kontrole.....	106
4.3.2. Unutarnja revizija.....	107
4.3.3. Odnosi s javnošću.....	108
5. REALIZACIJA DUGOROČNOG PLANA RAZVOJA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE OD 2015. DO 2024.....	111

UVOD

Godišnje izvješće o obrani (u daljnjem tekstu: Izvješće) Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskome saboru u skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom 2. Zakona o obrani (Narodne novine, br. 73/13, 75/15, 27/16, 110/17 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 30/18). Poslove u vezi s izradom Izvješća, u okvirima svoje nadležnosti, obavlja Ministarstvo obrane.

Izvješće je definirano kao prikaz aktivnosti Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Hrvatska vojska) u 2018. godini, stanja i razvoja obrambenih sposobnosti, provedbe obrambenih priprema te strukture obrambenih resursa i ostvarenja ključnih razvojnih projekata i prioriteta te je važan mehanizam demokratskog nadzora nad obrambenim resorom. Izvješćem se zastupnicama i zastupnicima u Hrvatskom saboru omogućuje uvid u aktivnosti i djelovanje Ministarstva obrane i Hrvatske vojske, posebno u razvoju obrambenih sposobnosti i raspolaganje povjerenim financijskim sredstvima u prijašnjoj godini, najširoj se javnosti omogućuje uvid u postignuća i rad Ministarstva obrane i Hrvatske vojske, čime pridonosi izgradnji povjerenja u institucije obrane i stabilnosti civilno-vojnih odnosa.

Pri izradi Izvješća uzeta su u obzir mišljenja i prijedlozi zastupnica i zastupnika u Hrvatskome saboru iznesena u raspravi o Godišnjem izvješću o obrani za 2017. godinu, kao i u raspravama na odborima Hrvatskoga sabora na kojima je bilo riječi o Hrvatskoj vojsci, integraciji u NATO, suradnji u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije te o sudjelovanju u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu.

U ovom Izvješću zadržana je opća struktura Izvješća iz 2017. godine.

Izrazi koji se koriste u ovom Izvješću, a koji imaju rodno značenje, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

1. OBRAMBENA POLITIKA I UPRAVLJANJE RESURSIMA

1.1. Strateški kontekst

U političkom i sigurnosnom smislu 2018. godina obilježena je trendovima daljnjeg slabljenja multilateralizma i afirmiranja nezapadnih aktera u međunarodnim odnosima.

Nastavljen je trend promjene prioriteta vanjske politike Sjedinjenih Američkih Država koji podrazumijeva postupno smanjenje američkoga političko-vojnog angažmana, uz stavljanje naglaska na zaštitu vlastitih gospodarskih interesa. Europska unija je 2018. godine, među ostalim, bila zaokupljena pregovorima o izlasku Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske iz Europske unije. Unatoč opadanju broja pristiglih migranata, problematika nezakonitih migracija ostaje jedno od ključnih političkih pitanja za Europsku uniju. Nezapadni akteri nastavljaju aktivnosti usmjerene na promjenu odnosa moći u arhitekturi globalnog poretka. Ruska Federacija nastupa kao globalni akter u svim segmentima, a Narodna Republika Kina se u sklopu međunarodnog djelovanja ograničava na diplomatsku i gospodarsku sferu. Bliski istok i Sjeverna Afrika i dalje su prostor pojačane nestabilnosti.

Sjedinjene Američke Države su na globalnoj razini nastavile promovirati vanjsku politiku temeljenu na novom konceptu gospodarskih i sigurnosnih interesa. Sjedinjene Američke Države povukle su se iz Zajedničkog sveobuhvatnog akcijskog plana s Islamskom Republikom Iran, najavile povlačenje iz Sporazuma o uklanjanju nuklearnih projektila kraćeg i srednjeg dometa, smatrajući, da Ruska Federacija već dulje vrijeme krši odredbe toga sporazuma te pristupile preispitivanju trgovinskih odnosa s Narodnom Republikom Kinom. Unatoč ranijim najavama o redefiniranju pristupa, Sjedinjene Američke Države su ostale predane održavanju postojeće euroatlantske političke i sigurnosne arhitekture, uz inzistiranje na povećanju ulaganja u obranu drugih članica NATO-a. U skladu s tim, Sjedinjene Američke Države nastavile su provoditi aktivnosti s ciljem jačanja transatlantske suradnje i zajedničkog suprotstavljanja suvremenim sigurnosnim prijetnjama. Kontinuirano rusko strateško pozicioniranje u Europi dovelo je povećanog financiranja američkih postrojbi, razmještanja američkog ljudstva i opreme u najisturenijim europskim članicama NATO-a te intenziviranja vježbi sa saveznicima.

Zamrznuti sukob u Ukrajini utječe na stabilnost u istočnoj Europi s implikacijama na širi prostor. Kriza u Azovskom moru odnosno crnomorskom bazenu, ponovno je ukazala na činjenicu da je nagla eskalacija ovoga sukoba, kojega karakterizira učestalo kršenje primirja, moguća u svakom trenutku i na svim područjima crte razgraničenja. Unatoč vanjskopolitičkim naporima ključnih zapadnih država te produljenju sankcija prema Ruskoj

Federaciji, nema znatnijih pomaka u provedbi mirovnog sporazuma iz Minska, prije svega zbog oprečnih gledišta Kijeva i Moskve o njegovoj primjeni i krajnjem cilju.

Nastavno na raspoređivanje dodatnih NATO snaga na teritorij saveznica koje graniče s Ruskom Federacijom, u okviru ojačane prednje prisutnosti (*Enhanced Forward Presence – eFP*), temeljem odluka NATO-ova sastanka na vrhu u Varšavi, naglasak je 2018. godine bio na daljnjem unaprjeđivanju drugih sastavnica ojačanog savezničkog postava odvratanja i obrane. U tom cilju pokrenute su inicijative za unaprjeđivanje spremnosti i pokretljivosti snaga mehanizma ojačavanja savezničkih snaga visoke spremnosti i snaga zemalja saveznica te za unaprjeđivanje sveobuhvatne potpore u području odgovornosti Savezničkog zapovjednika za operacije. Tu se posebno ističe „Inicijativa spremnosti NATO-a“ (*NATO Readiness Initiative*) – tzv. „4x30“ – koja ima za cilj uspostaviti 30 borbenih entiteta u kopnenoj, pomorskoj i zračnoj grani oružanih snaga, spremnih za borbene zadaće u roku od 30 dana.

Povećanje izdvajanja za obranu odnosno pravedna raspodjela tereta (*Fair Burden Sharing*) važna je tema posljednje dvije godine u NATO-u. Saveznice na sastancima visoke razine potvrđuju trajnu političku predanost Zavjetu za investiranje u obranu (*Defence Investment Pledge*) dogovorenom na sastanku na vrhu 2014. godine u Walesu. Po završetku prošlogodišnjega sastanka na vrhu u Bruxellesu saveznice su usvojile Plan za implementaciju odluka po kojemu treba zabilježiti značajan rast u obrambenim izdvajanjima i nastaviti rastući trend u pravednoj raspodjeli tereta kroz novčana sredstva, doprinose i sposobnosti.

Saveznice su nastavile rad na prilagodbi NATO zapovjedne strukture i dogovorile ukupno povećanje broja osoblja te ustrojavanje dva nova strateška zapovjedništva čija je zadaća brži razmještaj snaga preko Atlantika i unutar Europe. Uspostavljeni su i NATO timovi za borbu protiv hibridnih ugroza (*Counter-Hybrid Support Teams*) te su proširene mogućnosti stavljanja nacionalnih kibernetičkih sposobnosti na raspolaganje NATO-u. Uspostavljena je i nova NATO obučna misija u Republici Iraku, na zahtjev iračke vlade i u suradnji s Globalnom koalicijom za borbu protiv ISIL-a.

Tijekom 2018. godine u okviru Europske unije nastavljena je implementacija Globalne strategije za vanjsku i sigurnosnu politiku i s njome povezanih elemenata tzv. „obrambenog paketa“.¹ U tom kontekstu, najistaknutiji pomaci postignuti su na području triju inicijativa:

¹ Obrambeni paket obuhvaća Provedbeni plan za sigurnost i obranu (*Implementation Plan on Security and Defence*), Europski akcijski plan obrane (*European Defence Action plan – EDAP*) i Zajednički skup prijedloga za jačanje EU-NATO suradnje (*The common set of proposals for strengthening EU-NATO cooperation*), kojim se razrađuje EU-NATO deklaracija iz srpnja 2016.

Stalne strukturirane suradnje (*Permanent Structured Cooperation – PESCO*), Koordiniranog godišnjeg pregleda u području obrane (*Coordinated Annual Review on Defence – CARD*) i Europskog obrambenog fonda (*European Defence Fund – EDF*). U području PESCO-a, odlukama Vijeća Europske unije pokrenuto je niz kolaborativnih projekata vezanih za razvoj sposobnosti.² Provedene su bilateralne konzultacije s državama članicama te je ministrima obrane podneseno prvo CARD³ izvješće. U okviru operacionalizacije EDF-a,⁴ raspisani su natječaji za projekte iz Okvira za istraživanje i razvoj. Usvojen je i Program razvoja europske obrambene industrije (*European Defence Industry Development Programme – EDIDP*) te je započeto usklađivanje Radnog programa za njegovu provedbu do 2020. godine, koji će biti osnova za raspisivanje natječaja za financiranje projekata vezanih za proizvodnju, nabavu i modernizaciju obrambenih sposobnosti.

Na sastanku na vrhu NATO-a u Bruxellesu 2018. godine usvojena je nova Zajednička deklaracija čelnika Saveza i Europske unije o suradnji u području sigurnosti i obrane. U kontekstu implementacije dogovorenih ciljeva naglasak je na pomorskoj sigurnosti, hibridnim prijetnjama i jačanju kapaciteta susjednih zemalja na istoku i jugu. Ustanovljena je potreba za jačom implementacijom mjera vezanih uz vojnu pokretljivost i borbu protiv terorizma.

Na Bliskom istoku smanjen je intenzitet ratnih djelovanja, uključujući dva najistaknutija krizna žarišta, Siriju i Jemen. Usprkos tome, ne jenjava dinamika novih geopolitičkih preslagivanja u području u kojem se isprepliću interesi regionalnih i globalnih sila.

Pri tome se ne može sa sigurnošću utvrditi u kojoj mjeri ovi procesi vode prema stabilnosti i sigurnosti toga područja ili, naprotiv generiraju poticaje za nove eskalacije sukoba.

Zajedničkim djelovanjem međunarodne koalicije i njezinih lokalnih saveznika ISIL je u 2018. godini sveden na marginu zbivanja te se nalazi u fazi prilagodbe novim okolnostima.

² PESCO je usmjeren na jačanje obrambenih sposobnosti Europske unije udruživanjem resursa, zajedničkim razvojem i nabavom naoružanja i vojne opreme te povećanjima interoperabilnosti među oružanim snagama država članica.

³ CARD ima za svrhu prikupljanje informacija o ukupnim obrambenim troškovima i ulaganjima u razvoj obrambenih sposobnosti država članica, ukazivanje na nedostatke što se tiče postojećih obrambenih sposobnosti na razini Europske unije te poticanje suradnje država članica u zajedničkom pribavljanju nedostajućih obrambenih sposobnosti.

⁴ Svrha EDF je omogućavanje zemljama članicama korištenje sredstava iz proračuna Europske unije za financiranje istraživanja vezanih za inovativne tehnologije i proizvode u području obrane.

U odnosu na 2017. godinu smanjen je broj i učestalost terorističkih napada povezanih s ovom terorističkom organizacijom, ne samo na Bliskom istoku nego i u Europi.

Unatoč tome, militantni islamizam ISIL-a i drugih ideološki srodnih skupina, kao i terorizam koji iz njega proizlazi i dalje predstavljaju regionalnu i globalnu prijetnju. Osobitu pozornost zaslužuje Al-Kaida, koja iskorištava slabljenje utjecaja suparničkog ISIL-a kako bi ojačala svoju strukturu i nastavila terorističke napade na globalnoj sceni.

Iako broj novopristiglih migranata u Europu kontinuirano opada, migrantska kriza nije okončana. Nakon postizanja dogovora između Europske unije i Republike Turske 2016. godine, intenzitet ilegalnih prolazaka tzv. balkanskom rutom je smanjen, a zabilježen je znatan pad prelazaka na mediteranskoj ruti između Libije i Talijanske Republike. Međutim, nezakonite migracije i dalje će iziskivati zajednički i sveobuhvatan odgovor Europske unije.

Narodna Republika Kina je, zahvaljujući rastu ekonomske, vojne i diplomatske moći, značajno ojačala svoj utjecaj na regionalnoj i globalnoj razini. Uspon Narodne Republike Kine, koja iskazuje ambiciju za preuzimanjem središnje uloge u izgradnji globalnog sustava, praćen je sve aktivnijim vođenjem vanjskih poslova i odlučnim pozicioniranjem u zonama od njezina nacionalnog interesa. U tom kontekstu, Narodna Republika Kina nastoji ojačati veze s Ruskom Federacijom kako bi demonstrirala savezništvo između Pekinga i Moskve.

U kontekstu globalnih promjena zamjetan je porast kibernetičkog prostora unutar kojeg se strateški konkurenti NATO-a i Europske unije sve više koriste virtualnim sredstvima kako bi ostvarili gospodarsku, političku i vojnu premoć. Virtualni prostor sve je pogodniji medij za manipuliranje, širenje dezinformacija i ekstremističkih ideja, kriminalnu aktivnost, neovlašteno prikupljanje podataka, sabotazu, terorizam i remećenje funkcioniranja kritične infrastrukture. S obzirom na trend umrežavanja novih digitalnih uređaja i njihova integriranja s korisnicima i poslovnim procesima, strateški konkurenti NATO-a i Europske unije sve će više nastojati iskoristiti slabosti unutar kibernetičkog prostora kako bi došli do osjetljivih informacija. Transatlantski saveznici i njihovi strateški partneri stoga pridaju veliku važnost kibernetičkom prostoru kao petoj domeni modernog ratovanja.

Najvažniji događaj u 2018. godini u hrvatskom jugoistočnom susjedstvu bio je povijesni sporazum vlada u Skoplju i Ateni o službenom nazivu makedonske države.

Sporazumom o pristupanju Crne Gore NATO-u u 2017. godini daje se novi impuls približavanju jugoistočne Europe euroatlantskoj zajednici te je osnažena sveukupna regionalna stabilnost.

Početak 2018. godine Europska unija donijela je strategiju u kojoj je jasnije naglašena europska perspektiva za jugoistočno susjedstvo, a u Sofiji je održan sastanak na vrhu „Europska unija – zapadni Balkan“, prvi takve vrste nakon 15 godina.

Područje jugoistočnog susjedstva i dalje je prostor nesigurnosti, ponajprije zbog neriješenih graničnih sporova, etničkog i vjerskog radikalizma i s njima povezanih tenzija. I dalje je zamjetan proaktivan pristup pojedinih vanjskih čimbenika koji zagovaraju ideološke i političke vrijednosti izravno sučeljene zapadnom modelu društvenoga uređenja. Takvo političko-sigurnosno okruženje potencijalno može negativno utjecati na sigurnost Republike Hrvatske, hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini, kao i hrvatskih manjinskih zajednica u ostalim zemljama jugoistočnog susjedstva.

1.2. Obrambena politika i planiranje

U području obrambene politike i planiranja tijekom 2018. godine prioritet je bila harmonizacija razvoja sposobnosti koja se razvijala iz prioriteta nacionalnih potreba s onima kojima pridonosimo sustavu kolektivne obrane, čineći jedan zajednički, međusobno upotpunjujući paket.

Ova zadaća provodila se u sklopu uspostave cjelovitoga sustava obrambenog planiranja u skladu s pravilnikom kojim se uređuje obrambeno planiranje. U tom kontekstu doneseni su ključni dokumenti obrambenog planiranja: ciljevi i prioriteti ministra obrane, Vojni prioriteti načelnika Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu Glavni stožer Oružanih snaga) te Smjernice obrambenog planiranja. Kako bi obrambeno planiranje dovršili kao zaokružen proces, predstoji usvajanje Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske. Rad na izradi toga dokumenta rezultirao je jasnom slikom ne samo o prioritetima obrambenih sposobnosti već i mehanizama i dinamike osiguranja potrebnih financijskih, ljudskih i materijalnih resursa. Odbor za obrambeno planiranje tijekom 2018. godine stvorio je preduvjete za usklađivanje prioriteta razvoja obrambenih sposobnosti, način osiguranja i raspodjele nužnih resursa.

Godine 2018. godine dovršen je četverogodišnji ciklus NATO procesa obrambenog planiranja (*NATO Defence Planning Process – NDPP*) započet NATO-ovim Političkim smjernicama iz 2015. godine. Ministarski sastanak NATO-a održan u lipnju 2018., na kojemu su ministri zemalja članica prihvatili zajedničko izvješće o razvoju sposobnosti Saveza, predstavljao je formalni završetak tog procesa. Nakon ministarskoga sastanka održan je i NATO sastanak na vrhu na kojemu je Republiku Hrvatsku predstavljala Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar-Kitarović. Na sastanku su definirane glavne političke poruke koje predstavljaju ulaz za idući ciklus NATO obrambenog planiranja koji je započeo prihvaćanjem dokumenta Političke smjernice. Veći naglasak stavljen je na raspodjelu tereta među saveznicima – financiranja, razvoja sposobnosti i angažmanu u operacijama Saveza.

Slika 1. Sastanak na vrhu u Bruxellesu u srpnju 2018.

Predstavnici Ministarstva obrane i Hrvatske vojske su u kontekstu prošlog ciklusa NATO procesa obrambenog planiranja održali nekoliko sastanaka sa stručnim tijelima i s čelnim ljudima NATO-a o razvoju obrambenih sposobnosti od kojih je najvažniji bilateralni sastanak održan u Zagrebu u siječnju 2018. predstavnici NATO-a i Republike Hrvatske i multilateralni sastanak održan u Bruxellesu u travnju 2018. predstavnici NATO-a, Republike Hrvatske i drugih NATO članica.

Zaključci i preporuke s navedenih sastanaka važan su ulazni podatak za prilagodbu naših planova s obvezama koje proizlaze iz članstva u NATO-u, istovremeno zadržavajući važne nacionalne prioritete koji proizlaze iz Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske.

Za taj ciklus obrambenog planiranja valja istaknuti pojačan doprinos drugih nadležnih tijela državne uprave u pitanjima koja se odnose na širi aspekt otpornosti društva i civilno-vojne suradnje, kao područja koja u kontekstu NATO-a vidljivo dobivaju na značaju.

Kao odgovor na bitno izmijenjeno geopolitičko, sigurnosno, sociološko i tehnološko okruženje te nakon provedenog kompleksnog procesa strateškog pregleda obrane koji je uključio međuresornu koordinaciju i javnu raspravu, Vlada Republike Hrvatske 10. svibnja 2018. donijela je Strateški pregled obrane. Tim dokumentom dane su smjernice za djelovanje svih sastavnica obrambenoga resora u predstojećem dugoročnom razdoblju koji ujedno služi kao cjelovit izvor informacija o stanju, nastojanjima i namjerama u području obrane.

Na temelju nalaza, zaključaka i preporuka proizašlih iz provedenog procesa strateškog pregleda obrane, a u skladu sa zaključkom Vlade Republike Hrvatske od 4. svibnja 2017., u izradi je Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske za razdoblje od 2020. do 2031. godine.

Aktivnosti u sklopu NATO-a bile su usmjerene na obveze koje proizlaze iz ispunjavanja Zavjeta za investiranje u obranu (*Defence Investment Pledge – DIP*) u skladu sa zaključcima sa sastanka NATO-a na vrhu iz Walesa 2014. godine. Republika Hrvatska iskazuje jasno opredjeljenje za ispunjavanje obveza investiranja u obranu. Slijedom povećanja izdvajanja namijenjenoga za obrambeni resor u 2017. godini, nastavljeno je kontinuirano povećanje izdvajanja sredstava za obranu i u 2018. godini, što je vidljivo iz Državnog proračuna Republike Hrvatske za razdoblje od 2018. do 2020. godine.

U NATO-ovu obrambenom planiranju obveze članica definiraju na temelju načela „poštene raspodjele tereta“ i „razumnog opterećenja“ te kako provedene analize upućuju na zaključak da zahtjevi postavljeni pred Republiku Hrvatsku ne odskaču u vrsti, opsegu ili rokovima od onih postavljenih pred druge, nama usporedive, članice Saveza.

Sudjelovanjem u nizu NATO, EU i UN operacija, misija i drugih aktivnosti Republika Hrvatska aktivno pridonosi međunarodnoj sigurnosti, što Sjevernoatlantsko vijeće prepoznaje kao vrijedan oblik „investiranja u obranu“ Saveza.

Republika Hrvatska aktivno sudjeluje u Zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici Europske unije (*Common Security and Defence Policy*) i članica je Europske obrambene agencije (*European Defence Agency – EDA*). U okviru razvoja obrambenih sposobnosti Europske unije, Republika Hrvatska je dio inicijative Stalne strukturirane suradnje Europske unije (*Permanent Structured Cooperation – PESCO*).

s ciljem koordiniranog doprinosa realizaciji Plana razvoja obrambenih sposobnosti Europske unije, Ministarstvo obrane je odgovorilo na Upitnik o obrambenim sposobnostima (*EU Military Capability Questionnaire*) Vojnog osoblja Europske unije, a prvi su put revidirani podaci koji se odnose na Republiku Hrvatsku u Bazi podataka za suradnju Europske obrambene agencije. U sklopu realizacije Provedbenog plana za sigurnost i obranu (*Implementation Plan on Security and Defence*) Republika Hrvatska uključila se u novouspostavljeni Koordinirani godišnji pregled obrane (*Coordinated Annual Review on Defence – CARD*).

1.3. Međunarodna obrambena suradnja i sigurnost

NATO i europska obrambena politika razvijaju se uz aktivan doprinos Republike Hrvatske putem misija i operacija potpore miru i izgradnji zajedničkih vojnih sposobnosti.

S obzirom na izazove u području međunarodne obrambene suradnje u 2018. godini, određena su prioritetna područja za provedbu međunarodnih aktivnosti:

- aktivno sudjelovanje u tijelima i forumima međunarodnih organizacija i inicijativa, ispunjavanje preuzetih međunarodnih obveza uz promicanje nacionalnih interesa

- unaprjeđenje odnosa s glavnim strateškim saveznicima (Sjedinjene Američke Države, Savezna Republika Njemačka, Republika Poljska, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske)
- doprinos razvoju hrvatske obrambene industrije
- jačanje obrambene suradnje sa zemljama srednje Europe
- jačanje stabilnosti i sigurnosti u jugoistočnoj Europi bilateralnom i multilateralnom suradnjom
- razmjestivost, održivost, sigurnost i interoperabilnost pripadnika i postrojbi Hrvatske vojske u operacijama potpore miru i misijama, vježbama te drugim aktivnostima.

Zadaća međunarodne obrambene i vojne suradnje jest podupirati održavanje, unaprjeđivanje i razvoj obrambenih sposobnosti, u skladu s obrambenim potrebama definiranim strateškim i planskim dokumentima te obvezama koje proizlaze iz članstva u NATO-u i Europskoj uniji.

Prioritetnim aktivnostima u 2018. godini nastavlja se podupirati implementaciju prihvaćenih NATO Ciljeva sposobnosti te ispunjenje obveza preuzetih pristupanjem stalnoj strukturiranoj suradnji (*PESCO*).

1.3.1. Funkcioniranje u okvirima NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije

Od pristupanja NATO-u, Republika Hrvatska sudjeluje u savezničkim operacijama i misijama u Islamskoj Republici Afganistan, Republici Kosovo i nedavno u Republici Iraku. Dajući svoj doprinos operacijama i misijama NATO-a, Republika Hrvatska ispunjava međunarodne obveze u stabilizaciji kriznih žarišta te razvija sposobnosti oružanih snaga i prenosimo prethodno stečena znanja.

Republika Hrvatska je aktivan sudionik višegodišnjeg procesa promišljanja transformacije NATO-a, procesa čiji je cilj dodatno konsolidirati NATO-ovu politiku, resurse i financije kako bi se NATO mogao na odgovarajući način nositi s budućim izazovima.

Republika Hrvatska se u okviru NATO-a afirmirala kao jedan od najsnažnijih zagovaratelja daljnjeg proširenja Saveza na prostor jugoistoka Europe.

Poseban naglasak stavljen je na tematiku žena, mira i sigurnosti u kontekstu provedbe Rezolucije 1325 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda na razini Saveza. Politika međunarodne sigurnosti i međunarodne obrambene suradnje, kao dio vanjske, sigurnosne i obrambene politike Republike Hrvatske, tijekom 2018. godine bila je usmjerena na aktivno sudjelovanje u NATO-u i strukturama, forumima i aktivnostima Europske unije. Svojim aktivnim

doprinosom u kreiranju zajedničkih sigurnosnih i obrambenih politika, Republika Hrvatska potvrdila se kao vjerodostojna članica NATO-a i Europske unije.

Slika 2. Posjet Glavnog tajnika NATO-a Republici Hrvatskoj

Sudjelovanjem na sastancima šefova država i vlada, sastancima u formatu ministara obrane i načelnika združenih stožera, kao i na tematskim konferencijama i sastancima ekspertnih skupina u raznim funkcionalnim područjima ostvarena je vidljivost i prepoznatljivost Republike Hrvatske što daje potporu jačanju međunarodnog položaja zemlje.

Glavni tajnik NATO-a Jens Stoltenberg, 8. listopada 2018. boravio je u službenom posjetu Republici Hrvatskoj. Potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar obrane Damir Krstičević i glavni tajnik NATO-a razgovarali su o aktualnim temama i izazovima u kontekstu prilagodbe Saveza na postojeće sigurnosne izazove. Glavni tajnik NATO-a je pohvalio Hrvatsku vojsku za angažman i sudjelovanje u međunarodnim misijama i operacijama, osobito u aktivnostima NATO ojačane prednje prisutnosti u Litvi i Republici Poljskoj te u NATO-ovoj pomorskoj operaciji Sea Guardian.

Aktivnosti u sklopu NATO-a

Sudjelovanjem u radu odbora i tijela NATO-a predstavnici Republike Hrvatske pridonijeli su funkcioniranju zapovjedne strukture Saveza, promicanju nacionalnih interesa i unaprjeđenju bilateralnih odnosa sa zemljama u kojima se nalazi saveznička infrastruktura.

Republika Hrvatska je 2018. godine u zapovjednoj strukturi, strukturi snaga i agencijama NATO-a popunjavala 31 stožernu poziciju časnika i dočasnika te jednu generalsku poziciju u Savezničkom zapovjedništvu združenih snaga u Napulju. Nastavljeno je popunjavanje osobljem nacionalnih predstavništava⁵ kao i sudjelovanje u radu i popuna

⁵ Nacionalna vojna predstavništva Republike Hrvatske: Vojno predstavništvo Republike Hrvatske pri NATO-u i Europskoj uniji, Obrambeni odjel Stalnog predstavništva Republike Hrvatske pri Organizaciji

pozicija u tri NATO središta izvrsnosti (Središte izvrsnosti Vojne policije u Republici Poljskoj, Središte izvrsnosti za planinsko ratovanje u Republici Sloveniji i Središte izvrsnosti za protuobavještajne poslove u Republici Poljskoj), a pokrenuta je procedura pristupanja i Središtu izvrsnosti za Cyber obranu u Republici Estoniji.

Podržana je i NATO inicijativa Instituta za razvoj i međunarodne odnose, za uspostavu projekta razvoja regionalnog centra izvrsnosti za područje „Žene, mir i sigurnost“ za jugoistočnu Europu u okviru NATO Programa za znanost, mir i sigurnost.

Tijekom 2018. godine pripadnici Ministarstva obrane i Hrvatske vojske popunjavali su 58 pozicija u strukturama NATO-a. Zapovjedna struktura NATO-a modificira se i povećava te će u tom smislu sve države članice morati preuzeti odgovornost za popunom dodatnih pozicija.⁶

Podržane su i aktivnosti koje podupiru Akcijski plan NATO-a u borbi protiv terorizma, kao i Globalna koalicija u borbi protiv ISIL-a. U tom kontekstu od posebnog su značaja sudjelovanje u NATO misiji u Republici Iraku, u kojoj Republika Hrvatska sudjeluje od prosinca 2018. sa sedam pripadnika na savjetničkim i instruktorskim pozicijama, u operaciji koalijskih snaga *Inherent Resolve* te aktivan doprinos u NATO Regionalnom središtu za jug sa sjedištem u Napulju.

Kod provedbe aktivnosti međunarodne obrambene suradnje važnu ulogu imale su i aktivnosti povezane s implementacijom NATO postava odvratanja i obrane. To se odnosi na pripremu i izgradnju deklariranih Združenih snaga vrlo visoke spremnosti (*Very HighReadiness Joint Task Force – VJTF*) u okviru unaprijeđenih NATO snaga za brzi odgovor (*the enhanced NATO Response Force – eNRF*) te na aktivnosti vezane za implementaciju savezničkog postava odvratanja i obrane, ojačane prednje prisutnosti (*enhanced Forward Presence – eFP*). Tijekom 2018. godine, Republika Hrvatska sudjelovala je u sklopu borbene grupe pod vodstvom Savezne Republike Njemačke u Republici Litvi (jedna rotacija), a u sklopu borbene grupe pod vodstvom Sjedinjenih Američkih Država u Republici Poljskoj s bitnicom SVLR 122mm „Vulkan“ (dvije rotacije). Uzimajući u obzir sve rotacije, u aktivnosti ojačane prednje prisutnosti bilo je angažirano 330 pripadnika Hrvatske vojske.

Sjevernoatlantskoga ugovora, Nacionalno vojno predstavništvo pri Savezničkom zapovjedništvu za operacije (SHAPE), Nacionalni ured za vezu pri Savezničkom zapovjedništvu za transformaciju

⁶ U 2018. godini bilo je planirano popunjavati 18 stožernih i jednu generalsku poziciju za Republiku Hrvatsku, a sukladno novoj strukturi bit će potrebno popunjavati minimalno 20 pozicija.

U strukturi Združenih snaga vrlo visoke spremnosti tijekom 2018. godine *IFF* snage (*Initial Follow-on-Forces*) u 30-dnevnoj spremnosti bile su sastavnice: *CIMIC* tim (pet pripadnika), vod vojne policije (23 pripadnika), nacionalni element potpore (šest pripadnika).

U kontekstu multinacionalnog razvoja sposobnosti uz sudjelovanje u NATO inicijativi Pametne obrane (*Smart Defence*) važno ostaje područje multinacionalnog razvoja obrambenih sposobnosti i interoperabilnosti u okviru Koncepta vodećih nacija (*Framework Nations Concept – FNC*) i to ponajprije u grupaciji pod vodstvom Savezne Republike Njemačke. Njemačka grupacija Koncepta vodećih nacija okuplja 21 zemlju s glavnim fokusom na razvoju tzv. većih formacija, a u sklopu koje Republika Hrvatska planira sudjelovati s odgovarajućim snagama. Republika Hrvatska svojim sudjelovanjem učvršćuje bilateralne veze sa Saveznom Republikom Njemačkom, kao jednim od najvažnijih strateških partnera u području obrane, potvrđuje se predanost NATO multinacionalnim rješenjima razvoja obrambenih sposobnosti. Takav je pristup najbolja raspoloživa opcija multinacionalne suradnje s ciljem razvoja bojne grupe pješništva (srednje), opremljene, obučene i interoperabilne u skladu s NATO zahtjevima sposobnosti.

Republika Hrvatska sudjeluje i u talijanskoj grupaciji Koncepta vodećih nacija, ali s manjim intenzitetom i u različitim područjima sposobnosti.

Doprinos Republike Hrvatske usredotočen je na zajednički razvoj sposobnosti tzv. stabilizacije i rekonstrukcije u područjima pogođenim krizama, na zajednički razvoj mornaričkih i sposobnosti nadzora pomorskog prostora Jadrana i istočnog Mediterana na bazi uspješne dosadašnje bilateralne vojne suradnje s Talijanskom Republikom.

U sklopu uključivanja u inicijative Pametne obrane, Republika Hrvatska nastavlja aktivno sudjelovati u projektu Multinacionalnog zrakoplovnog obučnog središta (*Multinational Aviation Training Centre – MATC*). U tom središtu provodi se i hrvatsko-češki projekt preduputne obuke mentora za obuku afganistanskih zračnih snaga. Projekt financiraju zemlje nordijskog saveza (Kraljevina Danska, Kraljevina Nizozemska, Kraljevina Švedska, Republika Finska i Kraljevina Norveška). O kvaliteti i važnosti obuke govori činjenica da se provodi već sedmu godinu.

Nastavljene su aktivnosti u okviru NATO inicijative BRAAD (*Balkan Regional Approach to Air Defence*) u kojoj je Republika Hrvatska nacija sponzor u procesu nabave sustava MASE (*Multi Aegis Site Emulator*) za Crnu Goru i Republiku Sjevernu Makedoniju i ima ulogu zemlje domaćina za program razmjene podataka o situaciji u zračnom prostoru (*Air Situation Data Exchange – ASDE*).

Republika Hrvatska i dalje sudjeluje na pripremnim i obučnim aktivnostima NATO Multinacionalne bojne Vojne policije (*NATO Multinational Military Police Battalion –*

MNMPBAT), u suradnji s Republikom Poljskom, Slovačkom Republikom i Češkom Republikom. Provedena je međunarodna vježba „Sharp Lynx 18“, od 28. svibnja do 8. lipnja 2018. u simulacijskom središtu čeških oružanih snaga.⁷

Na marginama sastanka NATO ministara obrane u listopadu 2018. u Bruxellesu potpisan je Memorandum o razumijevanju za multinacionalni razvoj sposobnosti zrakoplovne komponente specijalnih snaga (*Multinational Special Aviation Programme – MSAP*), a potpisali su ga ministri obrane Republike Bugarske, Mađarske, Republike Slovenije i Republike Hrvatske. Republika Hrvatska bit će zemlja domaćin, lokacija toga središta je u vojarni „Pukovnik Mirko Vukušić“ u Zemunik Donjem. Potkraj 2018. godine izrađen je i usklađen implementacijski plan koji treba osigurati potrebnu infrastrukturu i druge resurse.⁸

Tijekom 2018. godine na temelju inicijative Mađarske uspješno su okončani razgovori o projektu uspostave Regionalnog multinacionalnog zapovjedništva specijalnih snaga (*R-SOCC*) u koji su se uključile Republika Austrija, Republika Hrvatska, Slovačka Republika i Republika Slovenija.⁹

Tijekom 2018. godine nastavljen je doprinos Republike Hrvatske nadzoru zračnog prostora NATO-a integracijom hrvatskoga sustava za nadzor i zaštitu zračnog prostora u sustav integrirane protuzračne i proturaketne obrane NATO-a (*NATO Integrated Air and Missile Defence System – NATINAMDS*), potporu integriranju partnerskih zemalja kroz ASDE program (*Air Situation Data Exchange*) te dovršetak projekta ASBE-Pleso (*ACCS Software Based Element*).

Djelatnici Ministarstva obrane i pripadnici Hrvatske vojske sudjelovali su na 40 različitih tečajeva u NATO školi u Oberammergau, u Saveznoj Republici Njemačkoj, s ciljem funkcionalne izobrazbe, pripreme stožernog osoblja za dužnosti u NATO zapovjedništvima, tijelima i institucijama te u potpori razvoja naših obrambenih sposobnosti u skladu sa zahtjevima NATO ciljeva sposobnosti.

Tijekom 2018. godine upućeni su pripadnici razmjestivog komunikacijskog modula (*Deployable Communications Module – DCM*) u misiju Odlučna potpora u Islamsku Republiku Afganistan i u NATO-ovu aktivnost NATO Potpora Turskoj u Republici Turskoj. Hrvatski DCM jedan je od četiri nacionalna DCM-a u sklopu NATO-a. U NATO vježbi „*Trident Juncture*“, Republika Hrvatska je sudjelovala s pripadnicima DCM-a, a dodijeljena

⁷ Republika Hrvatska preuzet će predsjedavanje MNMPBAT-om tijekom 2019. godine

⁸ Inicijalna operativna spremnost očekuje se potkraj 2019. godine.

⁹ Na marginama sastanka ministara obrane NATO-a koji je održan u veljači 2019. u Bruxellesu, potpisano je Pismo namjere uspostave Regionalnog multinacionalnog zapovjedništva specijalnih snaga

joj je važna uloga zapovjednika Združene logističke potporne skupine (*Joint Logistics Support Group – JLSG*).

Aktivnosti u sklopu Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije

Republika Hrvatska aktivno sudjeluje u Zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici Europske unije (*Common Security and Defence Policy – CSDP*). Predstavници Ministarstva obrane i Hrvatske vojske sudjelovali su u radu nadležnih odbora i radnih skupina u Europskoj obrambenoj agenciji (*European Defence Agency – EDA*), Satelitskog središta i drugim tijelima Europske unije. Republika Hrvatska redovito sudjeluje na sastancima ministara obrane i načelnika glavnih stožera država članica, kao i na sastancima ravnatelja za obrambenu politiku. U 2018. godini ostvarena je dosad najveća zastupljenost Republike Hrvatske u strukturama Vojnog osoblja Europske unije, s tri stručnjaka.

U okviru obrambenih inicijativa Europske unije, Republika Hrvatska nastavila je sudjelovati u provedbi Stalne strukturirane suradnje Europske unije (*PESCO*), usmjerene na jačanje postojećih alata europske obrane te izgradnju obrambenih sposobnosti Europske unije.

Kroz PESCO Republika Hrvatska jača svoje nacionalne sposobnosti i sposobnosti u okviru NATO obveza, što je vidljivo iz šest projekata usmjerenih na jačanje sposobnosti i suradnje u području kibernetičke obrane, djelovanja u prirodnim katastrofama, pomorskog motrenja, vojne pokretljivosti, logistike i motrenja u području nuklearne, biološke i kemijske obrane. Uz PESCO, Republika Hrvatska aktivno je sudjelovala u izradi probnog Koordiniranog godišnjeg pregleda obrane te utvrđivanju provedbenog modela za Europski obrambeni fond, u kontekstu pregovora o Višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje od 2021. do 2027. godine. Pritom se zalaže za model koji će omogućiti poticajne uvjete za sudjelovanje srednjeg i malog poduzetništva te pridonijeti razvoju i jačanju hrvatske obrambene industrije.

U kontekstu priprema za predsjedanje Vijećem Europske unije u prvoj polovici 2020. godine Republika Hrvatska izradila je s Rumunjskom i Republikom Finskom Program predsjedanja. U području obrane Program predsjedanja stavlja naglasak na proširivanje obrambene suradnje i provedbu obrambenih inicijativa Europske unije, jačanje industrijske dimenzije obrane, suradnju Europske unije – NATO-a te na jačanje napora u Zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici, s naglaskom na zemlje jugoistočne Europe.

Republika Hrvatska nastavila je s priprema za sudjelovanje u borbenim skupinama Europske unije (*European Union Battle Group – EUBG*) pod vodstvom Republike Poljske u drugoj polovici 2019. godine i pod vodstvom Savezne Republike Njemačke u drugoj polovici 2020. godine. Pripadnici Hrvatske vojske tijekom 2018. godine sudjelovali su u operaciji EU

NAVFOR Somalija ATALANTA te u operaciji EUNAVFOR MED Sophia, u okviru koje je provedena i aktivnost obuke pripadnika Libijske ratne mornarice i obalne straže u Splitu.

1.3.2. Multilateralna suradnja

Nastavljen je razvoj mreže multilateralne obrambene suradnje, s naglaskom na područja od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku u okviru međunarodnih i regionalnih organizacija, sudjelovanje u operacijama Ujedinjenih naroda, provedbi mjera izgradnje povjerenja i sigurnosti u okviru Ujedinjenih naroda i Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS), radu Centra za sigurnosnu suradnju – RACVIAC te provedbi ugovora, sporazuma i konvencija iz područja nadzora naoružanja.

S ciljem promicanja hrvatske obrambene industrije, predstavnici Ministarstva obrane sudjelovali su na međunarodnim sajmovima i izložbama vojne opreme i naoružanja, s naglaskom na manifestacije na kojima su izlagali hrvatski proizvođači.

Sudjelovanje u regionalnim inicijativama

Tijekom 2018. godine nastavljeno je sudjelovanje u radu regionalnih organizacija, foruma i inicijativa, s ciljem izgradnje povjerenja te promicanja dobrosusjedskih odnosa, stabilnosti i prosperiteta u srednjoj i jugoistočnoj Europi te na Sredozemlju, u skladu s prioritetima sigurnosne politike Republike Hrvatske. Temeljne odrednice sudjelovanja u regionalnim inicijativama bile su jačanje mjera povjerenja i sigurnosti, nastavak procesa proširenja NATO-a i Europske unije na zemlje jugoistočne Europe, ispunjavanje obveza iz članstva u NATO-u i Europskoj uniji, zajednički razvoj obrambenih sposobnosti te zajedničko sudjelovanje u operacijama. Proaktivnim sudjelovanjem u regionalnim sigurnosnim inicijativama i forumima, Ministarstvo obrane je nastavilo angažman s ciljem afirmacije Republike Hrvatske, kao regionalnog lidera i pokretača euroatlantskih procesa u državama jugoistočne Europe, pri čemu je poseban naglasak stavljen na sudjelovanje u regionalnim forumima koji aktivno korespondiraju s euroatlantskim aspiracijama država članica, poglavito Američko-jadranskoj povelji (A5).

U sklopu Američko-jadranske povelje (A5), Ministarstvo obrane nastavilo je podupirati projekte koji donose rezultate u funkciji približavanja država aspirantica iz jugoistočne Europe NATO-u, poput nastavka suradnje u operacijama zajedničkim doprinosom NATO misiji Odlučna potpora u Islamskoj Republici Afganistanu, provedbe aktivnosti usmjerenih na poboljšanje, zadržavanje i unaprjeđenje interoperabilnosti kroz zajedničku obuku i uvježbavanje te inzistiranja na finalizaciji projekta Studije nadzora zračnog prostora (*Balkan Regional Approach to Air Defence – BRAAD*) i nastavku usklađivanja djelovanja Američko-jadranske povelje (A5) s NATO aktivnostima i

inicijativama. Nastavljeno je pružanje potpore punopravnom članstvu Republike Kosova u okviru Američko-jadranske povelje (A5).

U srpnju 2018. Republika Hrvatska je bila domaćin i inicijator Posebnog sastanka Američko-jadranske povelje (A5) u Zagrebu u sklopu bilateralnog posjeta ministra obrane Sjedinjenih Američkih Država Jamesa N. Mattisa Republici Hrvatskoj. Sastankom su predsjedali potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar obrane Damir Krstičević te ministar obrane Crne Gore Predrag Bošković, države predsjedateljice Američko-jadranske povelje (A5) tijekom 2018. godine. Na sastanku su ministri obrane i visoki predstavnici Američko-jadranske povelje (A5) raspravljali o radnjama koje je potrebno poduzeti s ciljem ubrzanja integracije preostalih država aspirantica iz jugoistočne Europe u NATO, sigurnosnoj situaciji te pravednijoj raspodjeli tereta obrambenih izdvajanja između Sjedinjenih Američkih Država i Europe.

Slika 3. Sastanak ministara obrane Američko-jadranske povelje (A5) 13. srpnja 2018. u Zagrebu

Uoči sastanka Američko-jadranske povelje (A5), ministar Krstičević i ministar Mattis održali su bilateralni sastanak na kojem je ministar Mattis istaknuo kako su „...Sjedinjene Američke Države svjesne hrvatskog doprinosa NATO-u“ te je ponovio kako je „...Hrvatska mala zemlja koja se bori znatno iznad svoje kategorije“.

Republika Hrvatska nastavila je sudjelovati u aktivnostima Srednjoeuropske obrambene suradnje (*Central European Defence Cooperation – CEDC*) čiji se rad i djelovanje temelji na načelu zajedničkog razvoja obrambenih sposobnosti te postizanja više razine interoperabilnosti. Sastancima ministara obrane te koordinacijskog i upravljačkog tijela nastavljeno je sudjelovanje u okviru Forumu ministara obrane jugoistočne Europe (*South Eastern Defence Ministerial – SEDM*), promičući sigurnosni dijalog u jugoistočnoj Europi o pitanjima od zajedničkog interesa.

U okviru multilateralne suradnje, poseban naglasak stavljen je i na daljnju afirmaciju vidljivosti i uloge RACVIAC-a kao međunarodne organizacije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.

Aktivnosti u sklopu Ujedinjenih naroda

Slijedom preuzetih obveza na sastancima na vrhu održanih u New Yorku 2015., Londonu 2016. i Vancouveru 2017. godine o doprinosu država članica Ujedinjenih naroda, u travnju 2018. upućena je inženjerijska satnija u operaciju Ujedinjenih naroda UNIFIL u Libanonskoj Republici. Ovaj doprinos Republike Hrvatske realiziran je razmještajem hrvatske sastavnice u suradnji s Talijanskom Republikom, kao bilateralnim partnerom.

Aktivnosti u sklopu Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS)

Ministarstvo obrane 2018. godine sudjelovalo je u provedbi aktivnosti političko-vojne dimenzije OESS-a kroz rad u Forumu za sigurnosnu suradnju te u ostalim tijelima, odborima i radnim skupinama koje se, osim nadzorom konvencionalnog naoružanja na tlu Europe, bave i pitanjima borbe protiv terorizma, sigurnosti granica, kibernetičke sigurnosti te pitanjima svih oblika suvremenih sigurnosnih izazova s aspekta kooperativne sigurnosti.

U sklopu standardnih mehanizama izvješćivanja, izradili su i dostavili članicama OESS-a ažurirane informacije: Godišnja razmjena vojnih informacija o obrambenom planiranju i proračunu, Godišnja razmjena vojnih informacija po Bečkom dokumentu 2011., Globalna razmjena vojnih informacija te Godišnja razmjena informacija o naoružanju po Sporazumu o subregionalnoj kontroli naoružanja.

Značajan angažman ostvaren je i u okviru Subregionalne konzultativne komisije Sporazuma o subregionalnoj kontroli naoružanja s ciljem modernizacije i afirmacije ovoga mehanizma koji je trenutačno jedini u potpunosti funkcionalan pravno obvezujući mehanizam u OESS području.

1.3.3. Bilateralna obrambena suradnja

Bilateralna obrambena suradnja bila je usmjerena na strateške saveznike i partnere na području obrane i sigurnosti te na aktivnosti potpore jačanju stabilnosti i sigurnosti u jugoistočnoj Europi i suradnju sa susjednim državama, posebno na potporu zemljama aspiranticama za članstvo u NATO-u i Europskoj uniji u njihovim nastojanjima za ispunjavanje traženih kriterija.

U svrhu doprinosa razvoju hrvatske obrambene industrije, putem aktivnosti međunarodne obrambene suradnje, nastavljena je promocija domaćih proizvođača naoružanja i vojne opreme u inozemstvu i tijekom posjeta stranih izaslanstava Republici Hrvatskoj.

U Republici Hrvatskoj akreditacijom ili suakreditacijom u 2018. godini djelovala su 35 strana vojnodiplomatska predstavništva s 44 predstavnika. Sjedište u Republici Hrvatskoj ima 17 vojnodiplomatskih predstavništava, a 18 ih ima sjedište u inozemstvu i suakreditirani su za Republiku Hrvatsku.

Najvažniji partneri Republici Hrvatskoj u 2018. godini bile su: Sjedinjene Američke Države, Savezna Republika Njemačka, Republika Poljska, Država Izrael, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske te susjedne države odnosno države od posebnog interesa za regionalnu sigurnost: Mađarska, Republika Slovenija, Talijanska Republika, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Republika Kosovo i Republika Sjeverna Makedonija.

Sjedinjene Američke Države glavni su strateški saveznik i partner Republike Hrvatske u području obrane i sigurnosti s kojom se prioritetno razvija obrambena suradnja u gotovo svim funkcionalnim područjima. Tijekom 2018. godine poseban naglasak stavljen je na razvoj obrambenih sposobnosti, dostizanje NATO ciljeva sposobnosti, obrambene reforme, razvoj helikopterskih sposobnosti, mornaričkih sposobnosti, obavještajnih sposobnosti, izgradnju i modernizaciju vojnog poligona „Eugen Kvaternik“ u Slunju, razvoj sposobnosti snaga za specijalne operacije te informatičku sigurnost. Izvršni bilateralni odnosi sa Sjedinjenim Američkim Državama potvrđeni su prigodom posjeta ministra obrane Sjedinjenih Američkih Država Jamesa N. Mattisa Republici Hrvatskoj u srpnju 2018. koji je rekao kako je upoznat s hrvatskim doprinosima kolektivnoj obrani koje iznimno cijeni te je ponovio kako smatra da se Hrvatska „bori iznad svoje kategorije“ (*Croatia is punching above its weight*). Izjavio je kako smatra da je nabava aviona F-16 od Države Izrael dobra odluka za Republiku Hrvatsku i daljnji doprinos kolektivnoj sigurnosti Saveza. U razgovorima o razvoju sigurnosne situacije na području Jugoistočne Europe naglasio je kako će Sjedinjene Američke Države uvijek stajati u obrani hrvatske neovisnosti dodavši kako se ne moramo uvijek slagati u stavovima, ali smo partneri i prijatelji, pri čemu Sjedinjene Američke Države stoje uz Republiku Hrvatsku.

Slika 4. Ministri obrane Krstičević i Mattis u Zagrebu, srpanj 2018.

Ministar obrane Damir Krstičević posjetio je u svibnju 2018. Sjedinjene Američke Države povodom svečanog primitka u *Hall of Fame* Ratne škole Kopnene vojske Sjedinjenih Američkih Država. Tijekom posjeta održao je predavanje na *Rider University* na temu Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske te se sastao sa zapovjednikom Nacionalne garde Minnesota general bojnikom Jonom Jensenom.

U listopadu 2018. objavljena je i odluka o donaciji Vlade Sjedinjenih Američkih Država dvaju novih helikoptera UH-60 Blackhawk Republici Hrvatskoj te se očekuje kako će, po provedenoj proceduri, Republici Hrvatskoj biti predani na uporabu tijekom 2020. godine. Ova donacija jedan je od prvih koraka zamjene helikoptera ruskog podrijetla platformama zapadnog podrijetla.

Sastanak ministra obrane Damira Krstičevića s ministricom obrane Savezne Republike Njemačke Ursulom von der Leyen u Berlinu održan je u lipnju 2018. Većina provedenih bilateralnih aktivnosti tijekom 2018. godine bila je u potpori zajedničkog sudjelovanja u NATO vođenim misijama, operacijama i projektima te suradnje u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije, pri čemu je naglasak bio na zajedničkoj obuci, suradnji specijalnih postrojbi, razvoju interoperabilnosti i ključnih obrambenih sposobnosti. Nastavljena je suradnja u sklopu projekta opremanja Hrvatske vojske samohodnim haubicama 155 mm PzH 2000, vezano uz testiranje i korekciju softvera.

Okosnicu suradnje s Republikom Poljskom činila je suradnja specijalnih postrojbi, vojnih policija, vojno-obrazovnih institucija te suradnja na vojno-tehničkom polju. Znatian dio suradnje odvijao se u okviru NATO Središta izvrsnosti za vojnu policiju, NATO Središtu izvrsnosti za protuobavještajno djelovanje, Multinacionalne bojne vojne policije, Zapovjedništva multinacionalnog korpusa Sjeveroistok u Szczecinu te u NATO-ovu Elementu

integracije snaga. Velik doprinos jačanju obrambene suradnje je daljnji angažman Hrvatske vojske do 90 pripadnika i bitnice samohodnih višecjevnih lansera raketa koji se nalaze u sastavu borbene skupine pod vodstvom Sjedinjenih Američkih Država u okviru NATO ojačane prednje prisutnosti. Stratešku važnost izvrsne obrambene suradnje u bilateralnom i multilateralnom okružju potvrđuje i niz sastanaka ministara obrane potkraj 2017. godine te početkom 2018. godine kada se potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar obrane Damir Krstičević susreo s tada novoimenovanim poljskim ministrom obrane Mariuszom Blaszczakom. U svrhu pružanja okvira za daljnji razvoj suradnje potpisan je Okvirni sporazum između dviju vlada o obrambenoj suradnji u siječnju 2019.

Bilateralni odnosi između Države Izrael i Republike Hrvatske intenzivirani su tijekom 2018. godine, pri čemu je kao najpovoljniji ponuđač i strateški partner u projektu nabave višenamjenskoga borbenog aviona izabrana Država Izrael. Potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar obrane Damir Krstičević bio je u posjetu Državi Izrael u srpnju 2018., tijekom kojega se sastao s ministrom obrane Države Izrael, Avigdorom Liebermanom te je održao predavanje na SIBAT konferenciji obrambene industrije u Tel Avivu. Sastanak je potvrdio strateško partnerstvo dviju zemalja te interes za produblivanjem suradnje, posebice u vojno-vojnom području (obuka, tečajevi, stožerni razgovori, vojnotehnička suradnja).

Dodatan zamah bilateralnim odnosima, posebice suradnji u području obrambene industrije, dao je posjet predsjednika Države Izrael Reuvena Rivlina Republici Hrvatskoj tijekom kojeg je 25. srpnja 2018. s predstavnicima tvrtki izraelske obrambene industrije nazočio konferenciji obrambene industrije Republike Hrvatske i Države Izrael.

Ministar obrane Damir Krstičević dva se puta 2018. godine sastao s ministrom obrane Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, Gavinom Williamsonom, na marginama multilateralnih sastanaka. Na sastanku u lipnju 2018. dogovoreno je usuglašavanje i potpisivanje dokumenta o strateškom partnerstvu između Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Ministarstva obrane Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske koji predviđa aktivnosti bilateralne vojne suradnje u sve tri grane oružanih snaga, ali i sigurnosno-obrambene konzultacije te sveobuhvatno jačanje obrambene suradnje. Intenziviranje suradnje ogledalo se kroz suradnju mornarica te zajedničku obuku kopnenih snaga, što je uključivalo i korištenje hrvatskih poligona za obuku oružanih snaga. Posebni doprinos jačanju, kako bilateralne, tako i suradnje u okviru NATO-a, nastavak je sudjelovanja Republike Hrvatske u Zapovjedništvu savezničkih snaga za brzo djelovanje (*Allied Rapid Reaction Corps – ARRC*), kao i zajedničko sudjelovanje u borbenoj skupini pod vodstvom Sjedinjenih Američkih Država u sklopu ojačane prednje prisutnosti NATO-a u Republici Poljskoj.

Suradnja s Francuskom Republikom temeljila se na suradnji ratnih mornarica i ratnih zrakoplovstava, kao i na suradnji i razmjeni stajališta u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije, poglavito u logističkoj potpori hrvatskom Samostalnom timu za sigurnosnu zaštitu broda u operaciji EU NAVFOR Somalija – ATALANTA te u području izobrazbe.

Bilateralna suradnja s Talijanskom Republikom obilježena je suradnjom ratnih mornarica i ratnih zrakoplovstava, suradnjom u regionalnim inicijativama te zajedničkim sudjelovanjem hrvatskih i talijanskih oružanih snaga u operaciji potpore miru Ujedinjenih naroda UNIFIL u Libanonskoj Republici gdje je Republika Hrvatska tijekom 2018. godine uputila dva kontingenta.

Obrambenoj suradnji s Mađarskom u 2018. godini dan je novi zamah bilateralnim sastancima s mađarskim ministrom obrane Tiborom Benkom u Budimpešti u ožujku 2018. te u Zagrebu i Zadru u listopadu 2018. Osim već izraženih područja suradnje, potpisan je Sporazum između Vlada Republike Hrvatske i Mađarske o suradnji u području zrakoplovstva i protuzračnih aktivnosti, dok je završetkom letačke obuke na avionu ZLIN 242L u Zadru, na kojoj su sudjelovali mađarski piloti, suradnja zrakoplovstava i dodatno osnažena. U fokusu suradnje bile su aktivnosti oko uspostave Multinacionalnog divizijskog zapovjedništva za srednju Europu.

Bilateralnu suradnju s Rumunjskom obilježilo je održavanje dva bilateralna sastanka ministra obrane Damira Krstičevića i ministra nacionalne obrane Rumunjske Mihaia-Viorela Fifora u ožujku 2018. u Zagrebu i svibnju 2018. u Bukureštu, nastavak aktivnosti u području obavještajnih struktura te aktivnosti u potpori hrvatskoj obrambenoj industriji. Na sastanku u Bukureštu ministri su potpisali Izjavu između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Rumunjske o namjeri unaprjeđenja bilateralne sigurnosne i obrambene suradnje.

Suradnja s Republikom Slovenijom najintenzivnije se provodila u razvoju prihvaćenih NATO ciljeva sposobnosti u području obuke specijalnih snaga, kopnenih snaga i zrakoplovstva. Suradnja specijalnih postrojbi osnažena je unutar Regionalnog multinacionalnog zapovjedništva specijalnih snaga i uspostave Središta za obuku specijalnih postrojbi u provedbi zračnih operacija u Zemunik kod Zadra, u koji će Republika Slovenija uputiti dva slovenska predstavnika. Suradnja je nastavljena na području logistike i obuke koja se provodi u regionalnom središtu (*Air to Ground Operation School – AGOS*) u Cerklju, sudjelovanju u NATO Središtu izvrsnosti za planinsko ratovanje u Poljču i u okviru inicijative Srednjoeuropske obrambene suradnje (CEDC) te Američko-jadranske povelje (A5) inicijative. U studenome 2018. godine u Ljubljani je održan sastanak ministra obrane Damira Krstičevića i slovenskog ministra obrane Karla Erjavca, na kojemu su potencijalnim

područjima suradnje naznačena održavanje i obuka letenja na helikopterima Bell, kao i održavanje i obuka za upravljanje borbenim oklopnim vozilom pješaštva Patria.

U području obrambene suradnje sa susjednim državama posebna pozornost posvećena je aktivnostima i projektima u okviru Američko-jadranske povelje (A5) te u području izobrazbe i obuke, nastavlja se uključivanje susjednih država u sveučilišne programske studije školovanja kadeta.

Suradnja s Bosnom i Hercegovinom u stalnom je usponu po broju aktivnosti i povećanom interesu obje strane. To se posebno odnosi na jačanje potpore Republike Hrvatske Bosni i Hercegovini u području izobrazbe, pružanje ekspertize u funkcionalnim područjima obrambene politike i obuke te prenošenje iskustva i specijalističke izobrazbe u području skladištenja streljiva i minsko-eksplozivnih sredstava, kao i rješavanja viškova naoružanja.

Posebno je važna hrvatska potpora procesu pristupanja Bosne i Hercegovine euroatlantskim integracijama odnosno unaprjeđenju interoperabilnosti, koja se ostvaruje zajedničkom obukom, uvježbavanjem i sudjelovanjem u NATO operacijama. Sastanci ministra obrane Damira Krstičevića i ministrice obrane Bosne i Hercegovine Marine Pendeš u 2018. godini, kao i posjet novog načelnika Zajedničkog stožera Oružanih snaga Bosne i Hercegovine general-bojnika Senada Mašovića Republici Hrvatskoj, unaprijedili su planiranje i provedbu bilateralnih aktivnosti.

Nastavljena je dobra suradnja s Crnom Gorom u obliku zajedničkog sudjelovanja hrvatskih i crnogorskih pripadnika oružanih snaga u NATO misiji Odlučna potpora u Islamskoj Republici Afganistan, suradnja ratnih mornarica u okviru projekta ADRION, prijenos hrvatskih iskustava u okviru obveza proizašlih iz članstva u NATO-u te suradnja u području izobrazbe pripadnika Vojske Crne Gore. Iako obrambenu suradnju između Republike Hrvatske i Crne Gore možemo ocijeniti kao konstruktivnu, ostaje otvoreno pitanje sukcesije vojne imovine.

Nastavljena je i intenzivna obrambena suradnja s Republikom Kosovo na području izobrazbe i obuke pripadnika Kosovskih snaga sigurnosti te prijenosa ekspertize iz raznih funkcionalnih područja, u svrhu daljnjeg razvoja i dostizanja sposobnosti Kosovskih snaga sigurnosti za preuzimanje zadaća osiguranja mira i sigurnosti. Vrlo dobra suradnja koja je od strateškog značaja za Republiku Kosovo potvrđena je tijekom sastanka potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra obrane Damira Krstičevića s ministrom Kosovskih snaga sigurnosti Rustemom Berishom u studenome 2018. u Republici Hrvatskoj.

Suradnja s Republikom Sjevernom Makedonijom odvijala se kroz aktivnosti u okviru Američko-jadranske povelje (A-5) te u području obuke i izobrazbe.

1.4. Upravljanje ljudskim potencijalima

Tijekom 2018. godine aktivnosti upravljanja ljudskim potencijalima usmjeravane su na održavanje projicirane personalne strukture obrambenog resora te na unaprjeđivanju kvalitete osoblja.

Hrvatski sabor je 23. ožujka 2018. donio Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obrani i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Izmjenama Zakona o obrani utvrđene su obveze pričuvnog sastava, uz povećanje iznosa na novčanu naknadu za vrijeme kada su pričuvnici pozvani na službu u Hrvatsku vojsku. Izmjenama zakona dana je mogućnost da ministar obrane uz prethodnu suglasnost ministra financija državnim službenicima i namještenicima u obrambenom resoru utvrđuje dodatak na osnovnu plaću zbog posebnih uvjeta rada, težine i naravi poslova i odgovornosti.

Izmjene Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske omogućile su podizanje standarda i uvjeta života i rada vojnika, dočasnika i časnika. Izmjenama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske pripadnicima Hrvatske vojske vraćena su materijalna prava koja su im bila oduzeta.

Najznačajnije izmjene su uvođenje posebnih naknada za stražu, dežurstvo i rad na terenu te mogućnost sklapanja ugovora na neodređeno vrijeme do 45 godina života za djelatne vojnike čime se postiže sigurnost zaposlenja, a poboljšani su i uvjeti stanovanja pripadnika Hrvatske vojske.

Izmjenama Zakona su jasnije definirani prijam u djelatnu vojnu službu, raspoređivanje na dužnosti te promicanje i profesionalni razvoj, podignuta je dob za prijam vojnika/mornara na 30 godina, uvedene su posebnosti u prijmu doktora medicine, detaljnije su propisani kriteriji i postupci provjere tjelesne spremnosti, kao i kriteriji završetka vojne službe (godine života i radnog staža). Novi pravilnici koji su stupili na snagu 1. svibnja 2018. doneseni su u svrhu poboljšanja materijalnih prava, standarda uvjeta života i rada pripadnika Hrvatske vojske.

Pripadnici Hrvatske vojske ostvaruju prava na naknadu za rad na terenu (100 kuna radnim danom i 120 kuna vikendom i blagdanom), naknadu za dežurstvo (85 kuna radnim danom i 100 kuna vikendom i blagdanom) i naknadu za stražarsku službu (100 kuna radnim danom i 120 kuna vikendom i blagdanom).

Uz sustavno ulaganje u obrazovanje i vještine pripadnika Hrvatske vojske, zbog činjenice kako upravo u motiviranosti i spremnosti pojedinca leži prava snaga i jačina Hrvatske vojske, učinjeno je pomlađivanje novog zapovjednog kadra Hrvatske vojske, školovanim u inozemstvu i s iskustvom iz Domovinskoga rata. Novim zapovjednikom

Hrvatske kopnene vojske imenovan je general-bojnik Siniša Jurković, Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva brigadni general Mato Mikić. Zapovjednikom Hrvatske ratne mornarice imenovan je komodor Ivo Raffanelli, a zapovjednikom Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ general-bojnik Mate Pađen.

Na temelju Plana prijma u državnu službu iz 2017. godine Ministarstvo obrane objavilo je javni natječaj za prijam u državnu službu za 65 osoba sa radnim iskustvom. Nakon provedenoga postupka u državnu službu primljene su 63 osobe s radnim iskustvom, koje su započele sa radom u prvom kvartalu 2018. godine.

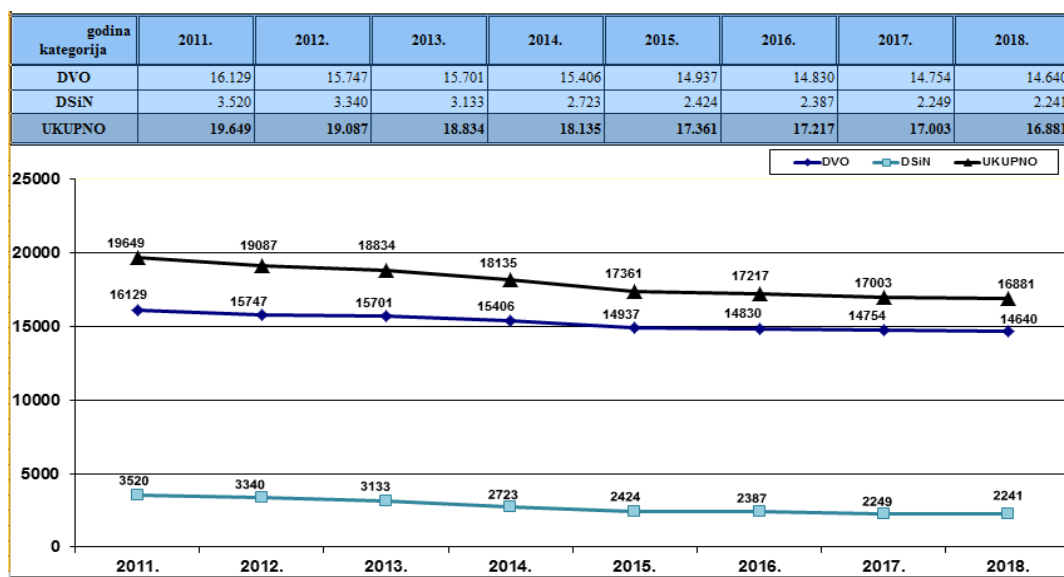
Na temelju Plana prijma u državnu službu za 2018. godinu u listopadu 2018. objavljen je javni natječaj za prijam u državnu službu za 12 osoba bez radnog iskustva – vježbenika koji su započeli s radom u prvom kvartalu 2019. godine.

U području obrazovanja pokrenuti su procesi transformacije Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ u visokoobrazovnu znanstvenu ustanovu, izrade koncepta obrazovanja za potrebe Hrvatske vojske, ustrojavanja diplomskih sveučilišnih studija, integriranih preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija za potrebe Hrvatske vojske te ustrojavanja i akreditacija integriranog sveučilišnog studijskog programa Vojno pomorstvo.

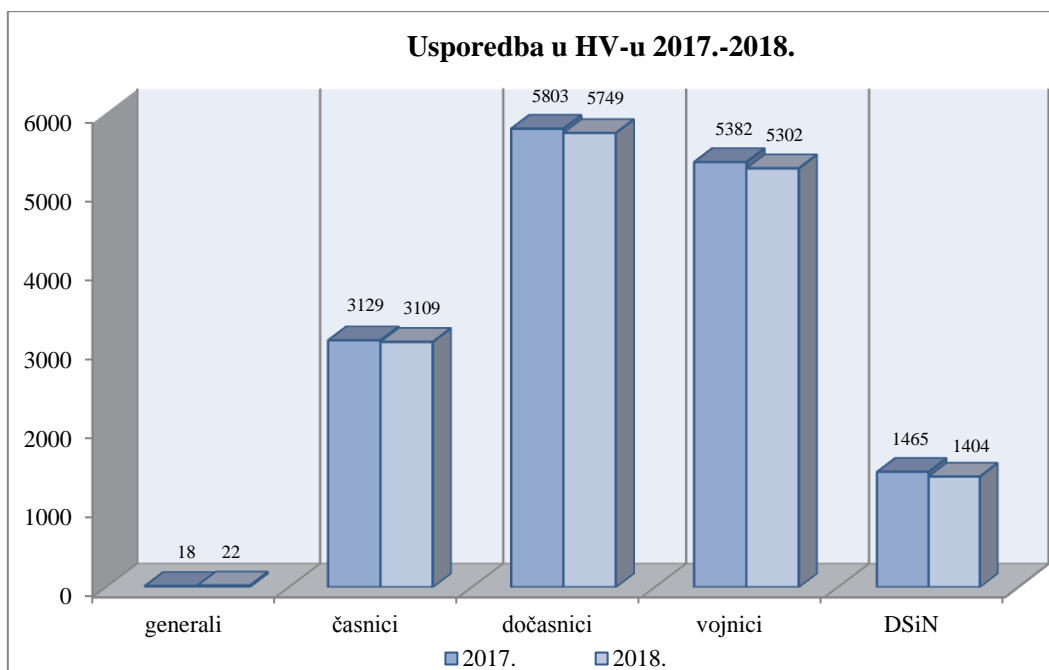
Ministarstvo obrane proglasilo je 2018. godinu, godinom aktivnosti i spremnosti hrvatskoga vojnika.

1.4.1. Postojeća struktura osoblja

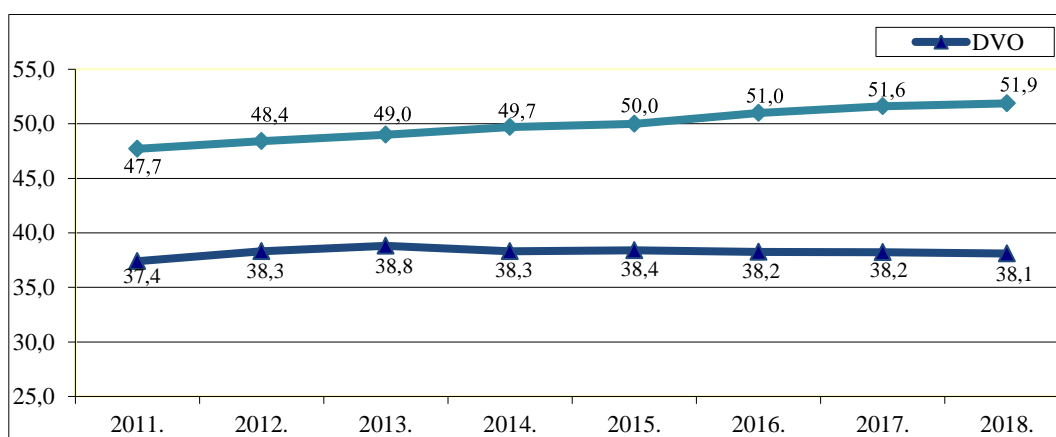
Brojno stanje djelatnog sastava Ministarstva obrane i Hrvatske vojske na dan 31. prosinca 2018. bilo je 16 881 osoba od toga 14 640 djelatnih vojnih osoba i 2 241 državnih službenika i namještenika.

Prikaz 1. Brojno stanje osoblja na dan 31. prosinca, od 2011. do 2018. godini

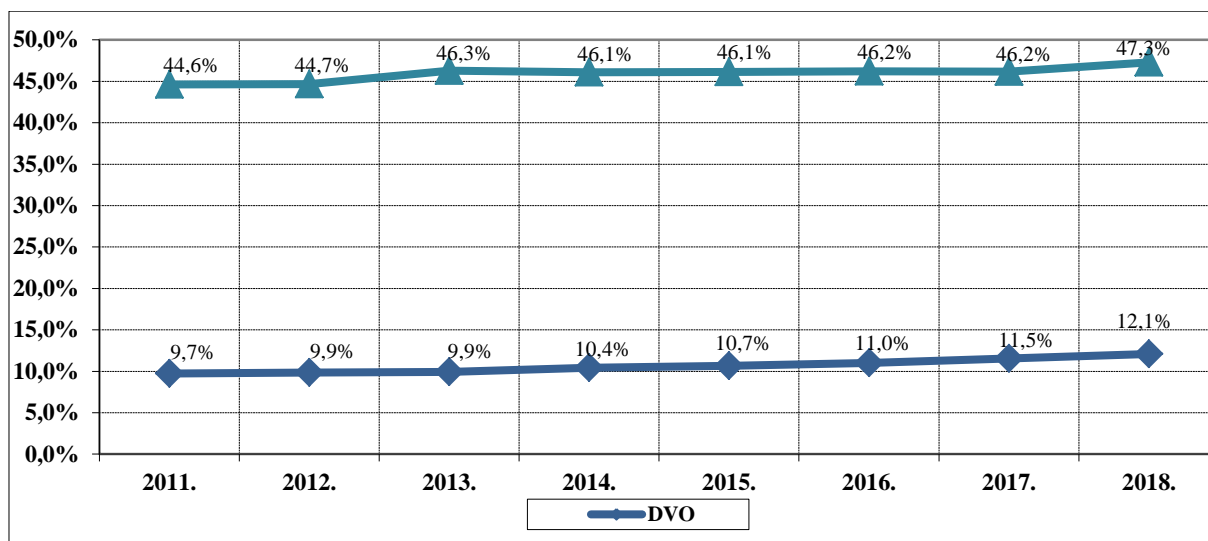

Prikaz 2. Usporedba brojnog stanja po kategorijama osoblja u 2017. i 2018. godini

Prikaz 3. Dobna struktura osoblja na dan 31. prosinca, od 2011. do 2018. godine

Broj i udio žena među djelatnim vojnim osobljem je u porastu. Od 14 640 djelatnih vojnih osoba zaposlenih u obrambenom resoru na dan 31. prosinca 2018. žena je bilo 1772 ili 12,1 %. Konstantno se održava postotak udjela žena u kategorijama državnih službenika i namještenika. Od 2241 državnog službenika i namještenika na dan 31. prosinca 2018., žena je bilo 1060 ili 47,3 %.

Prikaz 4. Struktura djelatnih vojnih osoba (žene) na dan 31. prosinca, od 2011. do 2018. godine

1.4.2. Prijam osoblja

Prijmom osoblja u 2018. godini osigurana je popuna u skladu s planovima i potrebama obrambenog resora.

U djelatnu vojnu službu u 2018. godini primljeno je 899 osoba, od čega 822 djelatne vojne osobe (754 vojnika/mornara, 10 dočasnika vojnih specijalista, osam časnika vojnih specijalista, 22 časnika iz kadeta i 28 kandidata za časnike s tržišta rada) te 77 državnih službenika (63 po javnom natječaju te iz drugih državnih tijela u Ministarstvo obrane sporazumno je premješteno 14 državnih službenika).

Prvi časnički čin poručnika/poručnika korvete dodijeljen je za 124 pripadnika Hrvatske vojske, od čega za 102 na osnovi završene temeljne časničke izobrazbe u 2018. godini po redovnom ili skraćenom nastavnom programu te za 22 kadeta na osnovi završenoga studijskog programa. Promjenom kategorije, iz ugovornih vojnika/mornara u dočasnika, prvi dočasnički čin dobilo je 327 skupnika.

1.4.3. Profesionalni razvoj

Tijekom 2018. godine aktivnosti su bile usmjerene na osiguravanje cjelovitog stjecanja stručnih znanja i sposobnosti, etike, vrijednosti i osjećaja jedinstva svojstvenog vojnoj profesiji. Obrazovanje se provodi i u kontekstu potreba sustava domovinske sigurnosti, u funkciji oblikovanja nove sigurnosne kulture i podrazumijeva razvoj socijalne i društveno odgovorne dimenzije pojedinca. Taj proces je sustavan, dostupan, fleksibilan i baziran na cjeloživotnom učenju, usklađen sa sustavom obrazovanja u Republici Hrvatskoj te s NATO-om i smjericama Europske unije.

Najznačajniji zahvat je transformacija Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ u visokoobrazovnu i znanstveno-istraživačku ustanovu. Poboljšanja u obrazovnom

procesu ostvarit će se pokretanjem novih sveučilišnih i stručnih studija za potrebe Hrvatske vojske kroz razvoj ciljanih obrazovnih programa s dugim tijelima državne uprave: definiranjem Hrvatskoga vojnog obrazovnog standarda, poštivanjem propisanih standarda za vrednovanje kvalitete, poticanjem na cjeloživotno učenje, nastavkom uvođenja suvremenih metoda usvajanja i održavanja znanja. Poboljšanja će se ostvariti i internacionalizacijom programa obrazovanja, daljnjim razvojem vojne izobrazbe i učenjem stranih jezika. Nastavit će se s uspostavom adekvatnog upravljanja znanjem i elementima procesa obrazovanja te jačanjem veza između edukacije, obuke, vježbi i naučenih lekcija.

Predstojeće osnivanje Sveučilišta obrane i sigurnosti omogućit će razvoj vojne znanosti i umijeća, dugoročno preuzimanje vodeće uloge u razvoju znanstvenog polja vojno-obrambenih i sigurnosno-obavještajnih znanosti i umijeća, provedbu samostalnih postupaka izbora u nastavna i znanstveno-nastavna zvanja, inicijalnu akreditaciju namjenskih studijskih programa, akreditaciju programa ili dijelova programa vojne izobrazbe, sudjelovanje u međunarodnim vojnim projektima NATO-a i Europske unije, financiranje iz fondova Europske unije te zapošljavanje kadeta koji su uspješno završili studij.

Upisom pete generacije kadeta u akademskoj godini 2018./2019. nastavljeno je školovanje kadeta na četverogodišnjim preddiplomskim sveučilišnim vojnim studijima u organizaciji Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ i Sveučilišta u Zagrebu.

Na temelju Sporazuma između Vlade Republike Hrvatske i Sveučilišta u Splitu o ustrojavanju posebnog studijskog programa za potrebe vojnog i policijskog obrazovanja započelo je školovanja kadeta na integriranom preddiplomskom i diplomskom studiju Vojno pomorstvo Sveučilišta u Splitu. U akademskoj godini 2018./2019. započelo je školovanje 31 kadeta za potrebe Ministarstva obrane (šest žena i 25 muškaraca) te dva strana državljana (Crna Gora).

Iz prve generacije kadeta (akademska godina 2014./2015.) na vojnim studijima Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje diplomiralo je 78 kadeta, od kojih je 56 kadeta nastavilo školovanje na diplomskom sveučilišnom studiju Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje u akademskoj godini 2018./2019.

U akademskoj godini 2018./2019., s kadetima na višim godinama navedenih studija, školuje se ukupno 427 kadeta (105 žena i 322 muškaraca), od toga 28 pilota (dviije žene i 26 muškaraca) te 32 strana polaznika (pet žena i 27 muškaraca), dok je u 2018. godini školovanje završilo 82 kadeta (19 žena i 63 muškaraca).

Na preddiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima školovalo se 83 djelatnika (15 žena i 68 muškaraca), koji su na školovanje upućeni ranijih godina ili su studij upisali 2018. godine. Na specijalizaciji doktora medicine nalazi se osam djelatnika (šest žena i

dva muškarca). Potkraj 2018. godine proširena je suradnja s Tehničkim veleučilištem u Zagrebu te je upisano 19 pripadnika Hrvatske vojske na specijalistički diplomski stručni studij informacijske sigurnosti i digitalne forenzike. U 2018. godini školovanje je završilo troje djelatnika (sve diplomski studij).

Nastavljeno je osposobljavanje kandidata Hrvatske vojske za pilote helikoptera izvan projekta „Kadet“ (dva časnika i dva ugovorna vojnika) te je vojnim pilotima omogućen diplomski studij aeronautike uz potporu Ministarstva obrane.

Dodjelom učeničkih stipendija učenicima trećih i četvrtih razreda srednje Zrakoplovne tehničke škole Rudolfa Perešina u Velikoj Gorici i Tehničke škole u Zadru u kojima se učenici školuju za specijalistička zanimanja zrakoplovne struke, smjer zrakoplovni tehničar – (zrakoplov i motori) i zrakoplovni tehničar (instrumenti, radio i elektrooprema), o čemu je ministar obrane donio odluku u 2018. godini, predstavlja zasigurno i promidžbu za vojni poziv budućeg zrakoplovno-tehničkog osoblja potrebnog Hrvatskome ratnom zrakoplovstvu.

Dodijeljene su 54 stipendije, od toga 29 stipendija učenicima Zrakoplovne tehničke škole Rudolfa Perešina u Velikoj Gorici i 25 stipendija učenicima Tehničke škole u Zadru.

Vojna izobrazba u Republici Hrvatskoj u 2018. godini provodila se na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ kroz sve razine slijedno-rastućih časničkih i dočasničkih izobrazbi. Programe slijedno-rastućih časničkih i dočasničkih izobrazbi u 2018. godini završilo je 895 polaznika Hrvatske vojske odnosno Ministarstva obrane, drugih državnih tijela i inozemnih polaznika.

Razina izobrazbe	Časnici	Dočasnici	Ukupno
I. razina	108 (75 M + 33 Ž)	299 (283 M + 16 Ž)	407
II. razina	121 (92 M + 29 Ž)	195 (184 M + 11 Ž)	316
III. razina	85 (67 M + 18 Ž)	52 (48 M + 4 Ž)	137
IV. razina	17 (17 M + 0 Ž)	18 (14 M + 4 Ž)	35
UKUPNO:	331	564	895

Prikaz 5. Broj polaznika sa završenom slijedno-rastućom izobrazbom u 2018. godini

Različite oblike slijedno-rastuće izobrazbe u inozemstvu završilo je 23 polaznika (dvije žene i 21 muškarac), a funkcionalne izobrazbe 44 polaznika (14 žena i 30 muškaraca).

Inozemna slijedno-rastuća izobrazba uglavnom je bila usmjerena na suradnju sa Sjedinjenim Američkim Državama kroz program suradnje u vojnoj izobrazbi (*International Military Education Training – IMET*). Trenutačno se na školovanju, uključujući i školovanje na daljinu, nalaze 32 polaznika (dvije žene i 30 muškarca).

Funkcionalne izobrazbe i stručna usavršavanja u Republici Hrvatskoj završilo je 1524 polaznika.

FUNKCIONALNA IZOBRAZBA I STRUČNA USAVRŠAVANJA			
Tečaj strategijskog planiranja	30 (M)	13 (Ž)	43
Tečajevi u Središtu za međunarodne vojne operacije	89 (M)	14 (Ž)	103
Funkcionalne izobrazbe dočasnika	26 (M)		26
Ostali funkcionalni tečajevi	1251(M)	101 (Ž)	1352
UKUPNO	1396	128	1524

Prikaz 6. Završena funkcionalna izobrazba i stručna usavršavanja u 2018. godini

Učenje i testiranje stranih jezika provedena su u Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska” i u inozemstvu.

U 2018. godini iz engleskog, njemačkog, francuskog i talijanskog jezika po ALCPT i ECL metodi testirano je 4059 djelatnika (476 žena i 3583 muškarca), a po STANAG 6001 metodi 357 djelatnika (48 žena i 309 muškaraca).

U Središtu za strane jezike “Katarina Zrinska” tečajeve stranih jezika završilo je 267 polaznika, od toga 42 žene. Za posebne potrebe provodila se i obuka iz ruskog jezika koju su uspješno završila tri polaznika Hrvatske vojske.

JEZIK	BROJ POLAZNIKA
Engleski	221 (195 M + 26 Ž)
Njemački	33 (30 M + 3 Ž)
Francuski	7 (4 M + 3 Ž)
Talijanski	6 (6 M)
UKUPNO	267 (235 M + 32 Ž)

Prikaz 7. Završeni tečajevi stranih jezika u 2018. godini

U potpori profesionalnom razvoju i dostizanju optimalne strukture djelatnog vojnog osoblja, a s ciljem planskog upravljanja i postizanja kvalitetnijeg odnosa strukture osobnih i ustrojbenih činova djelatnih časnika i dočasnika donesen je Plan promicanja djelatnog vojnog osoblja za 2018. godinu.

Kategorija osoblja	Promaknuto
Generali/Admirali	7
Viši časnici	192
Niži časnici	380
Časnici	572
Dočasnici	808
UKUPNO	1387

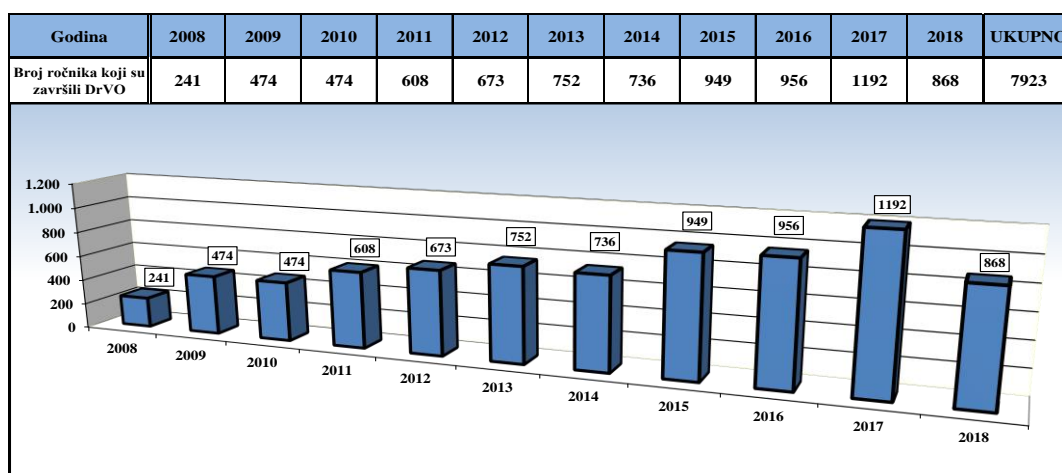
Prikaz 8. Provedba Plana promicanja djelatnog vojnog osoblja u 2018. godini

1.4.4. Dragovoljno vojno osposobljavanje

Dragovoljno vojno osposobljavanje realizirano je u tri redovna uputna roka, po standardnom programu obuke u trajanju od 40 radnih dana i sedam izvanrednih uputnih rokova po skraćenom programu obuke. Po standardnom programu obuke u 2018. godini prihvaćeno je 856 kandidata (139 žena i 717 muških), a na izvanredne uputne rokove prihvaćeno je 14 doktora medicine, 12 vojnih specijalista, 30 vojnih stipendista i sedam kandidata za časnike po raspisanom javnom natječaju. Dragovoljno vojno osposobljavanje završilo je 868 ročnika. Novčana naknada dragovoljnim ročnicima u 2018. godini iznosila je oko 2.000 kuna za svaki mjesec uspješno izvršenog programa obuke. Kao mjera privlačenja i poboljšanja za dragovoljno vojno osposobljavanje potkraj 2018. godine ministar obrane donio je odluku kojom se mjesečna novčana naknada dragovoljnim ročnicima povisuje od 1. siječnja 2019. na 3.000 kuna.

Dragovoljno vojno osposobljavanje provodilo se u „Vojarni 123. brigade Hrvatske vojske“ u Požegi.

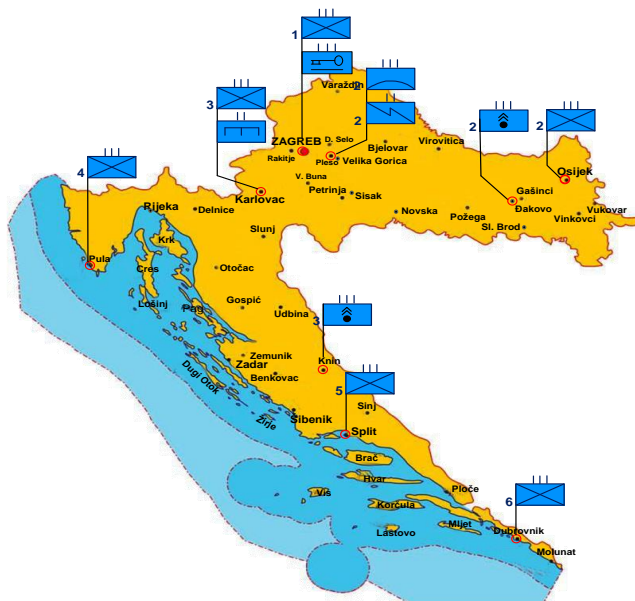
Ročnici koji uspješno završe osposobljavanje stječu jedan od uvjeta za prijam u djelatnu vojnu službu.

Prikaz 9. Broj dragovoljnih ročnika koji su završili osposobljavanje od 2008. do 2018.

1.4.5. Pričuvni sastav

S ciljem revitalizacije pričuvne komponente Hrvatske vojske, Vlada Republike Hrvatske predložila je da se Odlukom o veličini, sastavu i mobilizacijskom razvoju Oružanih snaga Republike Hrvatske, utvrdi brojčana veličina do 21 000 pripadnika pričuvnog sastava, od čega do 1000 ugovornih pričuvnika i do 20 000 razvrstanih pričuvnika te je navedenu Odluku Predsjednica Republike Hrvatske i vrhovna zapovjednica Oružanih snaga donijela u veljači 2017.

Prikaz 10. Razmještaj pričuvnih postrojbi

Postrojba	Brojno stanje
1. pješačka pukovnija	2152
2. pješačka pukovnija	2152
3. pješačka pukovnija	2152
3. pješačka pukovnija	2152
4. pješačka pukovnija	2152
5. pješačka pukovnija	2152
6. pješačka pukovnija	2152
2. topničko-raketna pukovnija	1066
3. topničko-raketna pukovnija	1090
2. pukovnija PZO	1537
Logistička pukovnija	1000
Inženjerijska bojna	428
Bojna veze	310
UKUPNO	18 343

U skladu s planom ustrojavanja i popune pričuvnog sastava Hrvatske vojske, tijekom 2018. godine kompletirano je ustrojavanje svih šest rodovskih postrojbi (2. topničko raketna pukovnija – Đakovo, 3. topničko raketna pukovnija – Knin, 2. pukovnija protuzračne obrane – Velika Gorica, Inženjerijska bojna – Karlovac, Bojna veze – Velika Gorica i Logistička pukovnija – Zagreb) čime je završeno ustrojavanje pričuvnih postrojbi Hrvatske vojske.

Brojno stanje pričuvnoga sastava raspoređenoga u postrojbe povećano je za 4561 pričuvnika u odnosu na 2017. godinu.

Radi kvalitetnijeg obavljanja zadaća, planiranja popune i provedbe obuke pričuvnika, za sve pričuvne postrojbe ranga bojni i pukovnija utvrđene su djelatne razvojne jezgre od po osam djelatnih vojnih osoba u zapovjedništvima pješačkih pukovnija te po šest djelatnih

vojnih osoba u zapovjedništvima pješačkih bojni. Određene su lokacije rada zapovjedništava pješačkih pukovnija i dinamika popune djelatnim vojnim osobama.

Tijekom listopada, studenoga i prosinca 2018. provedeno je osposobljavanje ključnog osoblja i kritičnih vojno-stručnih specijalnosti (VSSp) 2., 3., 4., 5. i 6. pješačke pukovnije u trajanju od osam dana.

Postrojba	Završilo obuku
2. pješačka pukovnja	56
3. pješačka pukovnja	182
4. pješačka pukovnja	117
5. pješačka pukovnja	47
6. pješačka pukovnja	40
UKUPNO	442

Prikaz 11. Obuka ključnog osoblja i kritičnih VSSp-a

Provedeno je uvježbavanje i bojevo gađanje razvrstanih pričuvnika pripadnika 1. pješačke satnije iz sastava 1. pješačke bojne 1. pješačke pukovnije Zagreb u trajanju od 10 dana na vojnom vježbalištu „Gakovo“ te su bili uključeni u provedbu vježbe Velebit 18. – združena snaga.

Postrojba	Završilo obuku
1. satnija, 1. bojna 1. pješačka pukovnja	118

Prikaz 12. Uvježbavanje 1. pješačke satnije

Izmjenama podzakonskih propisa vezanih uz pričuvni sastav utvrđen je postupak donošenja odluka o postavljenju razvrstanih pričuvnika na zapovjedne dužnosti za više i niže časnike i dočasnike. Za pričuvnike pozvane na službu u Hrvatsku vojsku odlukom ministra obrane određena je novčana naknada u iznosu od 150 kuna neto po danu. Usporedo s početkom provedbe aktivnosti informirana je javnost o pravima i obvezama pričuvnika i o razlozima pozivanja (smotriranje, priopćavanje rasporeda, osposobljavanje i uvježbavanje). U 2019. godini provodi se obuka ključnog osoblja i kritičnih vojnostručnih specijalnosti u postrojbama ustrojenim tijekom 2018. godine te uvježbavanje i bojevo gađanje 1. pješačke satnije, 1. pješačke bojne 5. pješačke pukovnije Split.

Slika 5. Prijam vrhunskih sportaša u Ministarstvu obrane u rujnu 2018.

Na prijedlog Hrvatskoga olimpijskog odbora, Ministarstvo obrane je 2018. godine sklopilo ugovor o službi u ugovornoj pričuvni s 31 vrhunskim sportašem na određeno vrijeme. Svrha kategorije ugovornih pričuvnika vrhunskih sportaša je promidžba Hrvatske vojske prilikom sportskih aktivnosti u Republici Hrvatskoj i inozemstvu, sudjelovanje u promidžbenim aktivnostima Ministarstva obrane za prijam osoblja, kao i promicanje zdravog načina života u Hrvatskoj vojsci.

1.4.6. Stambeno zbrinjavanje

Stambeno zbrinjavanje pripadnika Hrvatske vojske provodi se davanjem na korištenje službenog stana i isplatom naknade za stanovanje u skladu s pravilnikom kojim se uređuje stanovanje i odlukom o visini naknade za stanovanje.

Na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske, 2018. godine stupio je na snagu Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o stambenom zbrinjavanju i Odluka o visini naknade za stanovanje, kojima su izmijenjeni uvjeti i unaprijeđeni instituti iz područja stambenog zbrinjavanja.

Pravilnik o stanovanju, osim uvjeta i kriterija za davanje na korištenje službenog stana, propisuje i način utvrđivanja prava na naknadu za stanovanje.

Pravo na isplatu naknade za stanovanje priznaje se djelatnim vojnim osobama raspoređenima po potrebi službe u mjesto službe koje je najmanje 50 km udaljeno od mjesta njihova prebivališta.

Djelatnim vojnicima/mornarima može se na osobni zahtjev odobriti smještaj izvan vojnih lokacija bez prava na naknadu za stanovanje i naknadu troškova prijevoza. Djelatni vojnici/mornari kojima nije osiguran smještaj u vojnim lokacijama imaju pravo na naknadu za stanovanje. Iznos naknade za stanovanje određuje se prema mjestu službe podijeljen u tri kategorije.

1.4.7. Zdravstvena zaštita

Tijekom 2018. godine donesene su nove Smjernice za planiranje i evidenciju zdravstvenih pregleda kandidata i pripadnika Hrvatske vojske.

Zaključen je novi Ugovor o provođenju primarne zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenog osiguranja između Ministarstva obrane i Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje te Dodatak I. Ugovoru čime je omogućen kontinuirani rad vojnih ordinacija opće i dentalne medicine u Centralnom zdravstvenom informacijskom sustavu (CEZIH).

U vojnom zdravstvenom sustavu obavljena su 8752 zdravstvena pregleda od čega 7195 zdravstvena pregleda djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Hrvatske vojske po svim kategorijama osoblja te 1557 zdravstvenih pregleda kandidata za prijam po svim kategorijama osoblja.

1.4.8. Ravnopravnost spolova

Ministarstvo obrane poštuje odredbe Zakona o ravnopravnosti spolova i provodi mjere iz Nacionalne politike za ravnopravnost spolova.

Nositelj je niza provedbenih mjera iz Nacionalnoga akcijskog plana za provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti te srodnih rezolucija.

Udio žena na voditeljskim i zapovjednim dužnostima u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci u 2018. godini iznosio je 10,35 %. Na voditeljskim dužnostima u Ministarstvu obrane bilo je raspoređeno 36,70 % žena, dok ih je na zapovjednim dužnostima u Hrvatskoj vojsci bilo 8,58 %. U 2018. godini promaknuto je 12,15 % žena, a u operacijama potpore miru i misijama 2018. godine udio žena iznosio je 5,11 %.

1.4.9. Dušobrižništvo

U skladu s temeljnim demokratskim pravom svake osobe na vjeroispovijest Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj provodi duhovnu skrb pripadnika Hrvatske vojske.

Među aktivnostima kojima je nositelj Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj u 2018. godini ističu se: 26. hodočašće Hrvatske vojske, policije i hrvatskih branitelja u Lourdes, 26. hodočašće Hrvatske vojske, policije i hrvatskih branitelja u Mariju Bistricu.; 4. hodočašće Hrvatske vojske, policije i hrvatskih branitelja u Sinj; 3. hodočašće Hrvatske kopnene vojske u Udbinu; duhovne vježbe i bračni susreti; ljetni kamp za djecu pripadnika Hrvatske vojske te jedan kamp za studente.

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj sudjelovao je hodočašću Svetom Ocu u Rim u sklopu hodočašća vojnih biskupija te na međunarodnom vojnom hodočašću u Republici Poljskoj (Jasna Gora) i na vojnom hodočašću u Bosni i Hercegovini (Bobovac).

Vojni kapelani sudjelovali su na vježbi Velebit 18. – združena snaga pružajući dušobrižničku potporu.

Redovite djelatnosti iz područja duhovne skrbi i pastorala koje provodi Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj su slavljenja svetih misa povodom vjerskih blagdana, državnih praznika i proslava blagdana vojnih kapelanija odnosno obljetnica postrojbi; pastoralni pohod vojnog biskupa kapelanijama; posjet obiteljima pripadnika; razna predavanja i seminari te duhovne obnove u vojnim kapelanijama.

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj aktivnosti i rad usklađuje s drugim vojnim ordinarijatima zemalja članica NATO-a po pitanju duhovne skrbi vojnika u misijama.

1.4.10. Tranzicija i izdvajanje osoblja

Planom izdvajanja osoblja za 2018. godinu bilo je predviđeno izdvajanje 320 djelatnih vojnih osoba. Osim broja utvrđenog planom razlozi za prestanak službe bili su i zbog utvrđene zdravstvene nesposobnosti za djelatnu vojnu službu, raskid i istek ugovora, sporazumni prestanak službe, otkaz, smrt i dr.

KATEGORIJA OSOBLJA	PLANIRANO	OSTVARENO
Djelatne vojne osobe s pravom na mirovinu sukladno čl. 6. Zakona	320	565
Istek ugovora		62
Djelatne vojne osobe po drugim osnovama		308
UKUPNO DVO	320	935
Državni službenici/namještenici s pravom na mirovinu		47
Državni službenici/namještenici po ostalim osnovama		39
UKUPNO DSiN	0	86
UKUPNO	320	1021

Prikaz 13. Izdvajanja osoblja u 2018. godini

Težišne zadaće u 2018. godini odnosile su se na aktivnosti informiranja osoba koje ispunjavaju uvjete za korištenje programa tranzicije. S tim ciljem provedeno je 695 informiranja.

Za vojnike/mornare primljene na ugovor o vojničkoj službi provode se planirana savjetovanja prije isteka ugovora. U suradnji s personalnim djelatnicima u izvještajnom razdoblju provedeno je 289 savjetovanja.

Tijekom 2018. godine u aktivnost usmjeravanja u novu karijeru uključeno je 155 osoba.

U okviru aktivnosti potpore obrazovanju za novu karijeru provedena su 102 savjetovanja te je Ministarstvo obrane s korisnicima programa sklopilo 111 ugovora o refundaciji troškova obrazovanja za novu karijeru za čiju realizaciju je utrošeno 426.000 kuna.

U okviru aktivnosti potpore zapošljavanju u 2018. godini provedeno je 30 savjetovanja, a kroz aktivnost potpore samozapošljavanju provedeno je pet savjetovanja.

Naziv aktivnosti	Broj aktivnosti
Informiranje	695
Savjetovanje	289
Usmjeravanje u novu karijeru	44
Obrazovanje za novu karijeru	111
Potpore zapošljavanju	30
Potpore samozapošljavanju	5

Prikaz 14. Program tranzicije i zbrinjavanja u 2018. godini

1.4.11. Kineziologija i sport

Održavanje stanja tjelesne spremnosti pripadnika Hrvatske vojske i dalje je na visokoj razini, što se dodatno ostvaruje i provedbom funkcionalne obuke i edukativnih predavanja.

Važno je istaknuti da je u svrhu poboljšanja uvjeta za razvoj i održavanje tjelesne spremnosti tijekom 2018. godine učinjen značajan iskorak nabavom sportske opreme, rekvizita i sprava koje su distribuirane u postrojbe Hrvatske vojske i na taj način pridonijele porastu tjelesne spremnosti u profesionalnom razvoju pripadnika.

Slika 6. Natjecanje za najspremnijeg pripadnika

Stanju tjelesne spremnosti pridonijela su i sportska natjecanja kao sredstvo kojim su pripadnici Hrvatske vojske mogli pokazati motorička dostignuća.

Održano je osam prvenstava Hrvatske vojske u različitim sportovima (streljaštvo, plivanje, zimski sportovi, košarka, mali nogomet, kros, odbojka za žene i orijentacijsko trčanje), dva natjecanja na razini grana (Hrvatska kopnena vojska – vojni petoboj, Hrvatska ratna mornarica – regata kutera) i jedno natjecanje u Počasno-zaštitnoj bojnoj (izazov tjelesne spremnosti).

U skladu sa Sporazumom o suradnji, unaprjeđenju i razvoju sporta u Republici Hrvatskoj između Ministarstva obrane i Hrvatskog olimpijskog odbora nastavljena je vojno sportska suradnja, kao i suradnja Ministarstva obrane sa Središnjim državnim uredom za šport kroz sudjelovanje u organizaciji i obilježavanju Europskog tjedna sporta.

Ministarstvo obrane aktivno je sudjelovalo u radu Međunarodnog vijeća za vojni sport (*Conseil International du Sport Militaire – CISM*).

1.4.12. Psihologijska ispitivanja

Tijekom 2018. godine provedeno je 10 608 psihologijskih ispitivanja za potrebe utvrđivanja zahtijevane razine psihičke sposobnosti kandidata za prijam u službu prilikom upućivanja na različite razine vojne izobrazbe te kao sastavni dio redovitih i izvanrednih psihologijskih ispitivanja i psihodijagnostičkih obrada osoblja na službi u Hrvatskoj vojsci. Provedena su vrednovanja po psihologijskom kriteriju te psihologijska klasifikacija za 1814 kandidata.

Prilikom upisa u vojnu evidenciju 2018. godine provedeno je redovito ispitivanje stavova osamnaestogodišnjaka o vojnoj službi na uzorku od 773 ispitanika. Na osnovi dobivenih rezultata, izrađeno je izvješće, koje je jedno od smjernica za izradu i donošenje godišnjeg promidžbenog plana za privlačenje osoblja.

Provedeno je ispitivanje razmjera zlorabe sredstava ovisnosti u koje je bilo uključeno 1104 pripadnika Hrvatske vojske. Rezultat longitudinalnog istraživanja pojavnosti zlorabe psihoaktivnih supstanci u obrambenom resoru pokazuje stabilan trend, koji ukazuje na činjenicu da je zloraba sredstava ovisnosti rijetka i nije zabrinjavajuće naravi.

Obrada prikupljenih podataka i njihova usporedba s rezultatima ranijih ispitivanja, temelj je redovitog izvješća za nadležno državno tijelo te ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane i Hrvatske vojske. Tijekom 2018. godine provedeno je 818 individualnih psihologijskih savjetovanja s pripadnicima Hrvatske vojske. Održana su dva modula edukacije vojnih psihologa iz psihološkog savjetovanja.

1.5. Upravljanje materijalnim resursima

Ovo poglavlje obuhvaća podatke o stanju, opremljenosti i modernizaciji naoružanja i vojne opreme Hrvatske vojske, ubojnim sredstvima i zbrinjavanju viškova, o stanju vojnih lokacija i infrastrukture te o izgradnji novih i o uređenju postojećih vojnih lokacija i infrastrukture.

Opremanje i modernizacija naoružanjem i vojnom opremom tijekom 2018. godine provodila se u potpori ostvarivanja NATO ciljeva sposobnosti te dostizanja sposobnosti za provedbu misija i zadaća Hrvatske vojske. Provedba programa i projekata opremanja i modernizacije provodila se u sve tri grane Hrvatske vojske. U provedbu su uključeni hrvatski proizvođači s ciljem poticanja razvoja domaćih gospodarskih i znanstveno-istraživačkih sposobnosti u području obrane, u skladu s propisima i načelima slobodnog tržišnog natjecanja.

Budući da životni vijek aviona MiG-21 istječe tijekom 2024. godine, pokrenut je projekt nabave višenamjenskoga borbenog aviona.

Uvođenjem helikoptera „Kiowa Warrior“ u operativnu uporabu dostignute su nove izvidničko-borbene helikopterske sposobnosti.

Za potrebe zaštite unutarnjih morskih voda te za zadaće borbene i logističke potpore, u prosincu 2018. u sastav Hrvatske ratne mornarice zaprimljen je prototip obalnoga ophodnog broda OOB-31 „Omiš“. Time je nastavljen projekt modernizacije i razvoja novih sposobnosti Hrvatske ratne mornarice. Riječ je o proizvodu hrvatskih radnika u hrvatskom brodogradilištu, čime je Ministarstvo obrane pokazalo kako je generator gospodarskog razvoja i značajan partner našim tvrtkama.

Isporučeno je svih 12 samohodnih haubica 155mm PzH 2000, čime su ispunjene potrebe Hrvatske kopnene vojske za suvremenim samohodnim topničkim oružjem s mogućnošću pružanja izravne vatrene potpore i uporabe precizno vođenog streljiva.

U projektu opremanja borbenim oklopnim vozilom pješastava u tijeku je postupak nabave daljinski upravljane stanice čija se integracija očekuje u 2020. godini.

Provedena je zamjena motornih vozila putem operativnog leasinga u razdoblju od 2018. do 2022. godine te su do rujna 2018. vozila predana korisnicima na uporabu.

U 2018. godini završen je ciklus opremanja sportskom odjećom čime su prvi put pripadnici Hrvatske vojske opremljeni kompletom sportske odjeće i obuće.

Hrvatski vojnik u potpunosti je opremljen hrvatskim naoružanjem i opremom što dokazuje kako je Ministarstvo obrane važan partner hrvatske obrambene industrije te generator razvoja i promotor vrhunskih hrvatskih proizvoda.

U projektima, gdje je to moguće, primjenjuje se načelo dvojne civilno-vojne namjene sredstava u skladu s ciljevima sustava domovinske sigurnosti o uvezivanju i racionalizaciji svih sastavnica sustava.

1.5.1. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske

Tijekom 2018. godine u okviru financijskih sredstava i u skladu s prioritetima navedenim u strateškim dokumentima nastavljeno je opremanje Hrvatske kopnene vojske sredstvima, naoružanjem i vojnom opremom u funkciji razvoja sposobnosti za provedbu zadaća.

Borbena oklopna vozila BOV Patria CRO 8x8

Tijekom 2018. godine na stalnoj uporabi u Hrvatskoj vojsci bilo je 118 opremljenih vozila BOV Patria CRO 8x8 različitih inačica, od 126 nabavljenih vozila. Završen je postupak nabave osam oružnih sustava daljinski upravljane oružne stanice topa 30 mm sa sustavom protuoklopnih vođenih raketa (DUOS 30L) i integracijom na baznu platformu BOV Patria te je potpisan ugovor o nabavi s izraelskom tvrtkom ELBIT. Proizvodnja oružnih stanica je

započeta te se isporuka očekuje tijekom 2019. godine. Uvođenje preostalih osam vozila u naoružanje Hrvatske kopnene vojske očekuje se tijekom 2020. godine.

Slika 7. BOV Patria CRO 8x8

Haubice 155mm – PzH 2000

Nakon dovršetka servisa, modifikacije i prilagodbe nabavljenih samohodnih haubica 155mm PzH2000, Hrvatska kopnena vojska je, početkom 2018. godine, imala na raspolaganju 12 operativnih te jednu haubicu za obuku vozača, kao i dva taktička operativna centra, tri središta za upravljanje paljbom i devet vozila s opremom za prednje topničke motritelje.

Tijekom 2018. godine razvijan je sustav za upravljanje paljbom u sklopu čega je provedeno više poligonskih ispitivanja te se konačna integracija sustava očekuje do potkraj 2019. godine.

Slika 8. Samohodna haubica PzH 2000 kalibra 155 mm

Nebojna motorna vozila, prekrcajna i transportna oprema

Sklopljen je okvirni sporazum za nabavu kombiniranih, teretnih i terenskih vozila u vrijednosti od 38 milijuna kuna. Provedeno je opremanje postrojbi Hrvatske vojske s pet vojnih kamiona u vrijednosti od 12,9 milijuna kuna i modifikacija/nadogradnja dva vojna kamiona na koja su nadograđene cisterne za vodu i gorivo u vrijednosti od 1,5 milijuna kuna.

Ostalo naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske

Tijekom 2018. godine nastavljeno je opremanje jurišnom puškom i pištoljima domaće proizvodnje. Nabavljeno je 200 jurišnih pušaka VHS-D2 i 80 jurišnih pušaka VHS-K2 u vrijednosti od 2,85 milijuna kuna te pištolji XDS-9 i XDM-9.

Nabavljena je oprema za zaštitu od nuklearnih, bioloških i kemijskih ugroza i 993 borbene kacige za potrebe postrojbi Hrvatske vojske u vrijednosti 4,23 milijuna kuna.

Nabavljena je osobna borbena i zaštitna oprema u vrijednosti 3,76 milijuna kuna.

Provedena je nabava vojnih inačica inženjerijskih radnih strojeva za potrebe opremanja inženjerijskih postrojbi Hrvatske kopnene vojske u vrijednosti 9,05 milijuna kuna.

1.5.2. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske ratne mornarice

U skladu s utvrđenim prioritetima Hrvatske vojske, modernizacija i opremanje Hrvatske ratne mornarice usmjereno je u dva glavna područja.

Obalni ophodni brod

Na temelju ugovora s Brodogradilištem specijalnih objekata d.o.o. Split, nakon uspješno provedenih primopredajnih ispitivanja broda, u sastav Hrvatske ratne mornarice 7. prosinca 2018. zaprimljen je prototip obalnog ophodnog broda OOB-31 „Omiš“. Obuka posade i prototipna ispitivanja broda završit će u prvoj polovici 2019. godine.

Slika 9. Obalni ophodni brod „Omiš“

Modernizacija raketnih topovnjača

U sklopu modernizacije raketne topovnjače RTOP-11 „Kralj Petar Krešimir IV.” završena je obuka posade, integracija i primopredajno ispitivanje novoga navigacijskog radara.

1.5.3. Naoružanje i vojna oprema Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva

U 2018. godini aktivnosti opremanja i modernizacije bile su usmjerene na uspostavljanje logističke potpore za helikoptere OH-58D „Kiowa Warrior“, nabavu višenamjenskoga borbenog aviona te nabavu letačke i padobranske opreme neophodne za provedbu zadaća i planirane obuke u postrojbama Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva.

Opremanje helikopterima OH-58D Kiowa Warrior

Tijekom 2018. godine između Vlade Sjedinjenih Američkih Država i Ministarstva obrane sklopljeni su ugovori o donaciji pričuvnih dijelova i opreme potrebnih za neometano održavanje helikoptera, a isporuka je planirana tijekom 2019. godine. Procijenjena vrijednost donacije je 10 milijuna kuna te predstavlja jednu trećinu nabavne vrijednosti pričuvnih dijelova i opreme.

Slika 10. Helikopter OH-58D „Kiowa Warrior“

Nabava letačke i padobranske opreme

Sklopljeni su ugovori za nabavu letačke opreme za potrebe Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva te padobranske opreme za potrebe Zapovjedništva specijalnih snaga i Središnjice za obavještajno djelovanje.

Ugovorom o nabavi letačke opreme ugovorena je isporuka antigravitacijskih i visinskih odijela za pilote aviona, letačkih kaciga i pripadajuće opreme za pilote i tehničare-letače helikoptera, opreme za preživljavanje, navigacijske i komunikacijske opreme. Vrijednost ugovora o nabavi letačke opreme iznosila je 2,5 milijuna kuna.

Ugovorom o nabavi padobranske opreme ugovorena je isporuka kompleta padobrana s rezervnim dijelovima i potrošnim materijalom, zaštitne opreme za padobrance i navigacijske opreme. Vrijednost ugovora o nabavi padobranske opreme iznosila je 3,5 milijuna kuna.

1.5.4. Strateške zalihe ubojnih sredstava i zbrinjavanje viškova

Trenutačno je u Ministarstvu obrane na korištenju 12 vojnih skladišnih kompleksa za skladištenje svih vrsta ubojnih sredstava (UbS), od čega je: sedam perspektivnih lokacija, dvije uvjetno perspektivne lokacije, jedna lokacija služi za privremeno skladištenje UbS-a i naoružanja, a dvije lokacije su neperspektivne s obzirom na potrebe Hrvatske vojske.

U navedenim vojnim skladišnim kompleksima trenutačno se skladište i čuvaju razne vrste i količine UbS-a (perspektivna, neperspektivna, višak perspektivnih i otpisana sredstva).

Za potrebe Hrvatske vojske tijekom 2018. godine provedena je nabava UbS-a u vrijednosti 48,2 milijuna kuna. U sklopu nadzora ispravnosti uskladištenog UbS-a produljen je resurs uporabe za pet godina za protuoklopne i protuzračne rakete te razne vrste klasičnog topničkog i pješačkog streljiva, kao i za protubrodske rakete RBS-15B. Zbrinuto je 614 tona viška konvencionalnog streljiva postupkom industrijske demilitarizacije u gospodarskim kapacitetima Republike Hrvatske, a što je financirala Vlada Sjedinjenih Američkih Država putem *International Trust Fonda*.

1.5.5. Opskrbna materijalna sredstva

Opremanje pripadnika Hrvatske vojske osobnom opremom, odjećom i obućom, vojnom opremom opskrbe struke i ostalom opskrbnom opremom provodilo se prema planiranoj dinamici izgradnje sposobnosti Hrvatske vojske.

Za opskrbu odjećom, obućom, vojnom osobnom opremom i drugom intendantskom opremom izdaci u 2018. godini iznosili su 77,1 milijun kuna. Težište je stavljeno na opremanje sastavnim dijelovima kompleta zelenih i modrih prikrivnih borbenih odora.

Završen je ciklus opremanja sportskom odjećom započet u 2017. godini isporukom 16 300 kompleta trenirki, 16 000 kompleta sportske opreme u iznosu od 6,1 milijuna kuna, čime su prvi put svi pripadnici Hrvatske vojske opremljeni kompletom sportske opreme.

Za opskrbu taborskom opremom troškovi su u 2018. godini iznosili 6,2 milijuna kuna.

Nabavljena je taborska oprema te ističemo opremanje kompletom terenske kuhinje za 600 pripadnika i kompleta opreme za zaštitu instalacija kampa u ekstremnim uvjetima te nabava ostale taborske opreme (šatorska krila i vreće za spavanje).

Slika 11. Terenska kuhinja za 600 osoba

1.5.6. Komunikacijsko-informacijski sustavi

Težišne aktivnosti u 2018. godini u funkcionalnom području komunikacijsko-informacijskih sustava odnosile su se na informatizaciju poslovnih procesa, povećanja sigurnosti komunikacijsko-informacijskog sustava, osiguranje redovitog funkcioniranja korisnika usluga i servisa komunikacijsko-informacijskog sustava Ministarstva obrane te izgradnje kibernetičkih sposobnosti informatičkog prostora.

Završeno je građevinsko uređenje novog glavnog podatkovnog središta Ministarstva obrane i pokrenute su procedure za nabavu komunikacijsko-informatičke opreme za njegovo potpuno opremanje, što je daljnje unaprjeđenje informacijskog sustava. U skladu sa zahtjevima korisnika pokrenuti su projekti izgradnje klasificiranih informacijskih sustava za razmjenu klasificiranih podataka, kako na nacionalnoj razini tako i s članicama NATO-a i zemljama Europske unije.

Velik napredak postignut je u modernizaciji i konsolidaciji stacionarnog telekomunikacijskog sustava početkom prve faze projekta izgradnje nove mrežne okosnice te projektom konsolidacije domena informacijskog sustava Ministarstva obrane.

Na informacijskim sustavima koji su u potpori postojećih poslovnih procesa nastavljena je informatizacija pojedinih funkcionalnih područja i servisa te su analizirani poslovni procesi za novi informacijski sustav, poslovni procesi i projektna dokumentacija informacijskog sustava personalnog upravljanja, razvijen je novi informacijski sustav vojne evidencije i kontinuirano se razvija i modernizira informacijski sustav za potporu poslovnim procesima za javnu nabavu, financije i dr.

Nabavljena je radijsko-komunikacijska oprema za potrebe opremanja vojnika i vozila te oprema za potrebe razmjestivoga komunikacijsko-informacijskog sustava.

U 2018. godini pokrenut je projekt Radio uređaj vojnika te je sklopljen sporazum o međusobnoj suradnji na provedbi aktivnosti, testiranje prototipne serije radio uređaja vojnika.

Osigurana je komunikacijska-informacijsko oprema za vatrogasno zapovjedništvo u Divuljama u potpori Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku.

Provedbom vježbe Kibernetički štit 2018. i sudjelovanjem na srodnim međunarodnim aktivnostima iz područja kibernetičke obrane i sigurnosti te provedbom tečajeva i nabavom sigurnosnih rješenja kontinuirano se povećavaju kibernetičke sposobnosti u informatičkom prostoru.

1.5.7. Vojne lokacije i građevine

Tijekom 2018. godine nastavljene su aktivnosti na provođenju novog operativnog rasporeda Hrvatske vojske, povratkom Hrvatske vojske u Varaždin i Ploče te povratak na vojnu lokaciju Zrakoplovne baze Pula.

Radilo se i na ostalim vojnim lokacijama s ciljem podizanja standarda života i rada pripadnika Hrvatske vojske. Kako bi se ostvario navedeni cilj provodile su se adaptacije, sanacije, rekonstrukcije i izgradnje vojnih građevina.

Vojarna 7. gardijske brigade „Puma“ Varaždin

Nakon donošenja odluke o vraćanju Hrvatske vojske u Varaždin, započelo se s faznim uređenjem vojarne 7. gardijske brigade „Puma“ Varaždin. Tijekom 2018. godine uređene su i opremljene dvije smještajne građevine, kotlovnice, restoran s linijom za podjelu hrane te vanjska infrastruktura. Navedenim radovima osigurani su uvjeti za rad i boravak pripadnika 2. mehanizirane bojne „Puma“. U projektiranje, radove i opremanje utrošeno je 16 milijuna kuna. U sljedećoj fazi planirano je dovođenje kuhinje u punu funkciju izgradnjom termičkog bloka te sanacija i adaptacija radionice, skladišta i prateće infrastrukture.

Slika 12. Dvorana za sastanke

Slika 13. Spavaonica

Vojarna „116. brigade Hrvatske vojske“ Ploče

Ustrojavanjem satnije mornaričkog desantnog pješništva, tijekom 2018. godine uređena je vojarna „116. brigade Hrvatske vojske“ Ploče, sanirane su i adaptirane dvije smještajne građevine te restoran. U sanaciju, adaptaciju i opremanje građevina utrošeno je 13,2 milijuna kuna.

Slika 14. Građevina broj 10

Slika 15. Građevina broj 31

Vojarna 4. gardijske brigade „Pauci“ Knin

s ciljem podizanja standarda smještaja, života i rada pripadnika Hrvatske vojske nastavljeni su radovi na uređenju prometnica, piste za postrojavanje i zgrade zapovjedništva u vrijednosti 1,6 milijuna kuna.

Izrađena je projektna dokumentacija za radove na sanaciji i adaptaciji građevine broj 1 za izvođenje u 2019. godini.

Slika 16. Prometnice

Slika 17. Pista za postrojavanje

Vojni poligon „Eugen Kvaternik“ Slunj

Nastavljeni su radovi na razvoju i uređenju Vojnog poligona. U potpunosti je završena izgradnja novog uništavališta minskoeksplozivnih sredstava koje će omogućiti ekološki prihvatljivo zbrinjavanje neperspektivnih ubojitih sredstava. Za izgradnju uništavališta investiran je 2,1 milijun kuna, od čega u 2018. godini 500.000 kuna.

Slika 18. Uništavalište UbS-a

Slika 19. Zaklon za palioce

Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“ Zagreb

Tijekom 2018. godine nastavljeni su radovi na uređenju i razvoju Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ izgradnjom smještajne građevine te adaptacijom i sanacijom prateće elektro i strojarske infrastrukture.

Izvršena je rekonstrukcija trafostanice, razdvajanje priključaka i priprema za priključenje smještajne građevine na elektroenergetsku mrežu s mogućnošću zasebnog očitavanja potrošnje, kao i izgradnja vrelovoda za priključak na sustav centralnog grijanja. Za navedene radove tijekom 2018. godine utrošeno je 12,9 milijuna kuna.

Vojarna „1. gardijske brigade Tigrovi – Croatia“ Zagreb

Godina 2018. proglašena je godinom spremnosti hrvatskog vojnika te je bilo potrebno obnoviti sportske sadržaje. s ciljem podizanja kvalitete sportskih sadržaja za održavanje spremnosti vojnika, dočasnika i časnika izvedena je rekonstrukcija atletskih staza i sportskih terena.

Ministarstvo obrane posebnu pažnju posvećuje aktivnostima u području energetske učinkovitosti te je provedena modernizacija sustava grijanja s automatskim sustavima regulacije topline u pet građevina. Vrijednost navedenih radova iznosila je 3,7 milijuna kuna.

Slika 20. Atletska staza

Slika 21. Sportski tereni

Vojarna „Satnik Josip Zidar“ Velika Buna

Vojarna se nalazi na području nestabilne niske naponske mreže te je bilo potrebno osigurati neprekidno napajanje električnom energijom zbog zaštite osjetljive elektroničke opreme. Nestabilno napajanje riješeno je ugradnjom dizel agregata i uređaja za neprekidno napajanje u što je investiran 1,1 milijun kuna.

Osim navedenih investicija, sanirane su i adaptirane građevine i infrastruktura i na drugim vojnim lokacijama, vojarnama: „Pukovnik Marko Živković“ Pleso, „Admiral flote Sveto Letica-Barba“ Split, „4. gardijska brigada Pauci“ Knin, „Peneda“ Brijuni, „1. Hrvatskog gardijskog zbora“ Zagreb i „123. brigade Hrvatske vojske“ Požega.

Vojne nekretnine, službeni stanovi, garaže i poslovni prostori

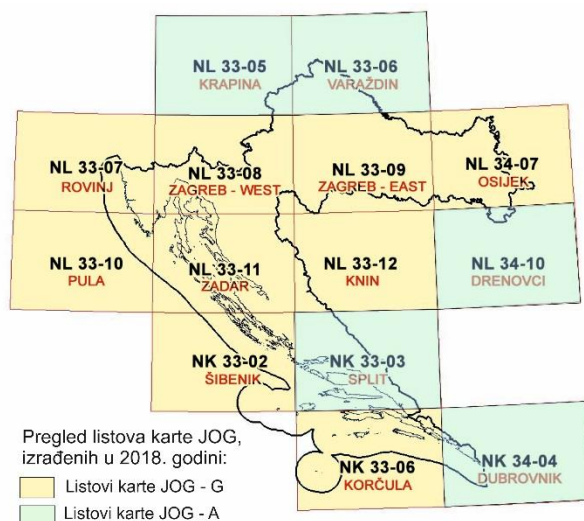
Ministarstvo obrane na dan 31. prosinca 2018. upravljalo je s 456 nekretnina, od čega su 223 vojne nekretnine, 15 uredskih prostora koje koriste područni odjeli i odsjeci za poslove obrane, 177 službenih stanova, 19 garaža te tri poslovna prostora.

U skladu sa Strategijom upravljanja i raspolaganja državnom imovinom u 2018. godini, Ministarstvu državne imovine predane su četiri neperspektivne vojne nekretnine.

Geoprostorna potpora

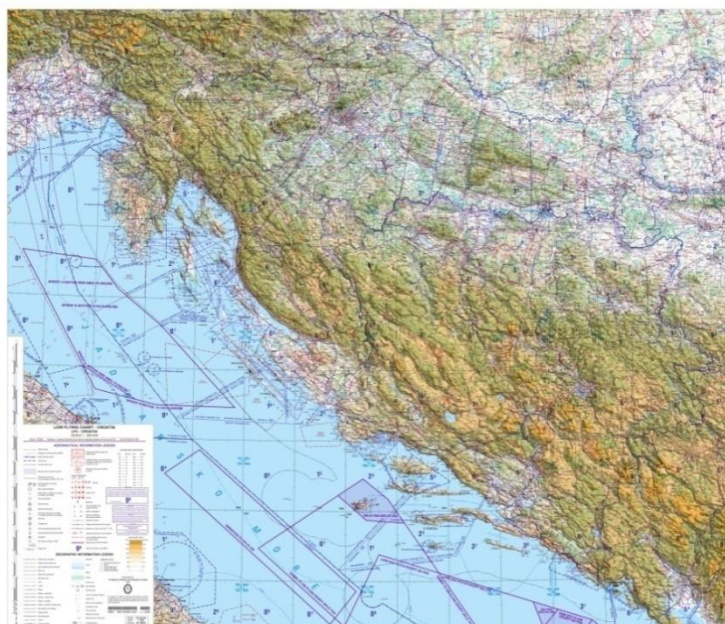
s ciljem raspodjele opterećenja i osiguranja geoprostorne potpore misijama i operacijama potpore miru, tijekom 2018. godine realizirane su obveze preuzete iz Međunarodnog programa zajedničke geoprostorne proizvodnje. Cilj programa je izrada digitalnih vektorskih geoprostornih podataka visoke točnosti, pomoću satelitskih snimaka i drugih dostupnih izvornika. Sudjelovanjem u programu, stekle su se nove sposobnosti geoprostorne potpore za obradu satelitskih snimaka, proizvodnju, uporabu i korištenje baza geoprostornih podataka po najnovijim standardima, tehnologijama i programskim alatima. Na temelju Memoranduma o razumijevanju za Multinacionalni program zajedničke geoprostorne proizvodnje Ministarstvo obrane će za područja od vlastitog interesa iz zajedničkog spremišta podataka, moći povući četiri puta veću količinu podataka koje su izradile druge države. Cilj programa je izrada visinskih podataka visoke točnosti za cijelu površinu Zemlje koju sačinjava oko 26 000 polja dimenzija $1^{\circ} \times 1^{\circ}$. Sudjelovanjem u Međunarodnom programu zajedničke geoprostorne proizvodnje stečena je nova sposobnost geoprostorne potpore odnosno kreiranja i editiranja digitalnog modela terena različitih područja, rezolucije i točnosti. Tijekom 2018. godine dobiven je „Certifikat izvrsnosti“ za dostignuća u realizaciji Programa TREx. U 2018. godini izrađeno je pet listova novog izdanja zrakoplovne inačice karte za združene operacije (*Joint Operations Graphic – JOG*) u digitalnom i tiskanom obliku i devet listova kopnene inačice karte u digitalnom obliku. Obje inačice izrađene su u skladu s

Hrvatskim i NATO normama i čine osnovnu operativnu kartu. Namijenjene su za planiranje i vođenje zajedničkih kopnenih i zračnih operacija te potrebe logističkih službi i postrojbi.

Slika 22. Pregled izrađenih listova karte JOG u 2018. godini

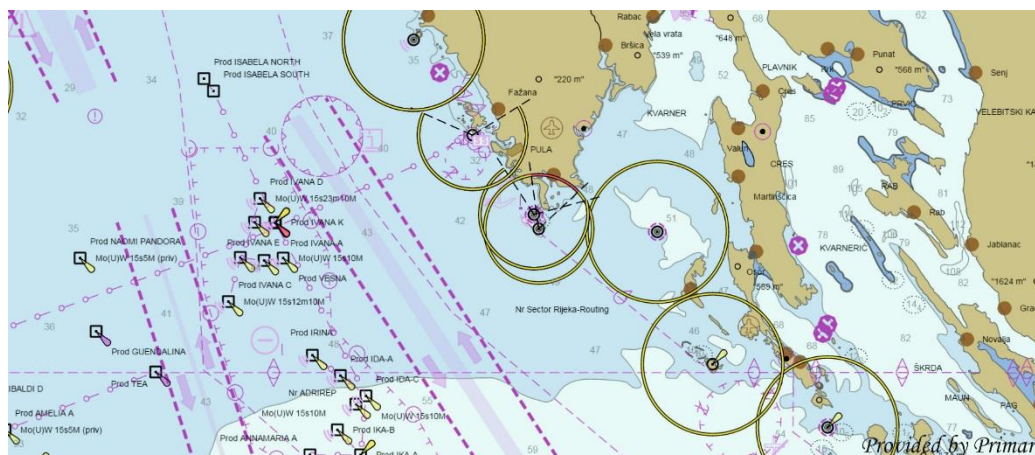
U 2018. godini izrađeno je drugo izdanje Vojne zrakoplovne karte Republike Hrvatske mjerila 1:500.000. Karta je namijenjena za planiranje, analizu i izvršenje letačkih zadaća i obuke Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i savezničkih zračnih snaga. Izrađena je u skladu s Hrvatskim vojnim i NATO normama i zadovoljava zahtjeve vizualne navigacije na niskim i srednjim visinama leta.

Slika 23. Zrakoplovna karta LFC II. Izdanje 2018.

S ciljem osiguranja redovitog izvršenja zadaća i sigurnih uvjeta plovidbe brodova Hrvatske ratne mornarice opremljenih s ECDIS (*Electronic Chart Display and Information System*) konzolama za navigacijske i ECS (*Electronic Chart System*) uređajima za

nenavigacijske potrebe, osigurane su elektroničke navigacijske karte te papirnate navigacijske karte, priručnici i publikacije.

Slika 24. Isječak ENC karte za područje Jadranskog mora

1.5.8. Zaštita okoliša

Zaštita okoliša i prirode na vojnim lokacijama tijekom 2018. godine bila je usmjerena na primjenu i ispunjavanje okolišnih normi, učinkovito sprječavanje onečišćenja okoliša i prirode te očuvanja prirodnih resursa, umanjivanja i ublažavanja rizika za okoliš i prirodu kao posljedice vojnih aktivnosti, praćenje i očuvanje biološke raznolikosti te razvijanje svijesti o zaštiti okoliša i prirode kao važnog segmenta ljudskog djelovanja.

U 2018. godini nastavljena je sustavna kontrola nadzora i program praćenja stanja okoliša praćenjem stanja zraka, vode, tla, prirode i seizmičkih aktivnosti na vojnom poligonu „Eugen Kvaternik” u Slunju.

s ciljem uspostave cjelovitog sustava zaštite okoliša i sustava gospodarenja otpadom provode se inspekcijski nadzori u području zaštite okoliša. Tijekom 2018. godine nadzor je proveden u vojarni „Benkovac“, vojnim poligonima „Eugen Kvaternik” Slunj i „Gašinci”. Jedna od prioritetnih zadaća nadzora je kontrola uspostave sustava odvojenoga prikupljanja svih kategorija otpada koji se generiraju unutar vojnih lokacija.

U skladu sa zakonskim propisima građevine na vojnim lokacijama Hrvatske ratne mornarice i Zapovjedništva specijalnih snaga razvrstane su u kategorije ugroženosti od požara te je izrađena provedbena dokumentacija zaštite od požara za vojarnu „Admiral flote Sveto Letica-Barba” Split.

Završeno je uređenje šuma posebne namjene na prostoru vojnog poligona „Eugen Kvaternik” Slunj, a s trgovačkim društvom „Hrvatske šume” d.o.o. potpisan je Sporazum o izradi i provedbi programa gospodarenja šumama posebne namjene za potrebe obrane unutar vojnih lokacija.

Tijekom 2018. godine izvršeno je krajobrazno uređenje vojnih lokacija u Zapovjedništvu Hrvatske kopnene vojske u Karlovcu, vojarnama „Stožerni brigadir Ante Šaškor” Delnice, „123. brigade Hrvatske vojske” Požega, „Admiral flote Sveto Letica-Barba” Split, kao i dijela dvorišnog kompleksa sjedišta Ministarstva obrane.

1.5.9. Upravljanje projektima

U Ministarstvu obrane djeluje Odbor za nadzor, kontrolu i odlučivanje u upravljanju projektima, kao stručno tijelo ministra obrane, koji integrira i koordinira funkcionalna područja i upravljačke razine u upravljanju projektima te donosi odluke i zaključke po pojedinim fazama projekta.

S ciljem povećanja kvalitete vođenja ključnih projekata iz područja opremanja složenim sustavima naoružanja i vojne opreme u Ministarstvu obrane ustrojena je Samostalna služba za upravljanje projektima koja koordinira i vodi projekte od strateškoga značaja. U nadležnosti Samostalne službe za upravljanje projektima je vođenje tri projekta: višenamjenski borbeni avion, helikopter OH-58D „Kiowa Warrior“ i obalni ophodni brod.

Višenamjenski borbeni avion

Nakon što je modernizacija Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva borbenim avionima novije generacije odgađana petnaestak godina, Vlada Republike Hrvatske je 29. ožujka 2018. donijela Odluku o nabavi višenamjenskoga borbenog aviona. Odluka je donesena na temelju transparentno provedenoga postupka nabave i stručnih analiza, u skladu sa stavovima jednoglasno usvojenim na sjednicama Odbora za obranu Hrvatskog sabora i Vijeća za obranu. Na temelju višekriterijske analize u četiri glavne domene i deset poddomena, kao najpovoljnija odabrana ponuda bila je ponuda Države Izrael.

Ponuda Države Izrael sadržavala je, u okviru ukupne cijene od 475 milijuna američkih dolara, 12 znatno moderniziranih aviona F16 C/D Barak, s potpuno NATO kompatibilnom opremom, radove u svrhu produljenja vijeka uporabe aviona čime se osigurava njihova operativna uporaba i *total package* koji među ostalim uključuje: simulator letenja, obuku pilota i tehničkog osoblja u Državi Izrael, inicijalni paket pričuvnih dijelova, inicijalni paket naoružanja, paket opreme za zemaljsku potporu letenju, opremu za planiranje i analizu misije, osobnu opremu pilota, tri godine cjelokupne logističke potpore, uključujući nazočnost instruktora u Republici Hrvatskoj te izgradnju i prilagodbu infrastrukture.

U procesu evaluacije dostavljenih ponuda i kroz Studiju izvodljivosti koju je izradio stručni tim Ministarstva obrane analizirani su rizici koji mogu nastati u okviru odabrane solucije, uključujući problematiku pribavljanja odobrenja američke strane za prodaju naoružanja američkoga podrijetla trećoj strani, tzv. *Third Party Transfer (TPT)*. Radi što

objektivnijeg sagledavanja i kontrole navedenoga rizika Vlada Republike Hrvatske je prije donošenja odluke pokrenula dodatne aktivnosti prema izraelskoj i američkoj strani.

Posebna izaslanstva upućena su na dodatne konzultacije s predstavnicima Sjedinjenih Američkih Država i Države Izrael radi utvrđivanja stavova i ocjene perspektive dobivanja odobrenja američke strane za *TPT*. Kontinuirano su održavane i konzultacije na administrativnoj razini. Povratne informacije s navedenih aktivnosti upućivale su na zaključak da će izraelska strana uspjeti ishoditi odobrenje američke strane za *TPT*. Na sastanku s hrvatskim izaslanstvom upućenim na konzultacije, predstavnik izraelskoga Ministarstva obrane i direktor Direktorata za međunarodnu obrambenu suradnju izraelskog Ministarstva obrane (*SIBAT*), 18. siječnja 2018. u Tel Avivu, pismeno je potvrdio obvezu i odgovornost Države Izrael za ishođenje *TPT-a* od Sjedinjenih Američkih Država za isporuku aviona F-16 C/D Barak Republici Hrvatskoj, o čemu je službeno sastavljen i zapisnik.

Pregovori Države Izrael i Sjedinjenih Američkih Država oko uvjeta za izdavanje odobrenja potrajali su do prosinca 2018. i na njih hrvatska strana nije mogla ni na koji način utjecati. Država Izrael i Sjedinjene Američke Države nisu uspjeli usuglasiti stavove u pogledu uvjeta za izdavanje odobrenja *TPT*, zbog čega je izaslanstvo Države Izrael 10. siječnja 2019. predvođeno generalnim direktorom Ministarstva obrane Države Izrael službeno izvijestilo Ministarstvo obrane i Vladu Republike Hrvatske da suprotno preuzetoj obvezi ne može ishoditi odgovarajuće odobrenje Sjedinjenih Američkih Država za isporuku izraelskih aviona F-16 C/D Barak Republici Hrvatskoj.

Na temelju preporuke Vijeća za obranu, Vlada Republike Hrvatske je 14. siječnja 2019. donijela Odluku kojom je stavljena izvan snage Odluka o nabavi višenamjenskoga borbenog aviona od 29. ožujka 2018.

Vlada Republike Hrvatske ostaje čvrsto opredijeljena za pronalaženje optimalnog rješenja za opremanje Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva borbenim avionima novije generacije, a time i opstanak Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva kao grane Hrvatske vojske.

Helikopter OH-58D Kiowa Warrior

Uvođenjem helikoptera OH-58D Kiowa Warrior u operativnu uporabu, Hrvatska vojska dobiva izvidničko-borbene helikopterske sposobnosti. Projekt uključuje opremanje sa 16 helikoptera, obuku letačkog i zrakoplovno-tehničkog osoblja te uspostavu logističkoga sustava održavanja na korisničkoj razini. Projekt je započeo u veljači 2016.

Isporuka helikoptera i pripadajućih roba i usluga najvećim dijelom provedena je tijekom 2016./2017. godine.

Isporuka „Radionica“ općeg i specijalnog alata provest će se tijekom 2019. godine, a nastavak integrirane logističke potpore do 2020. godine.

U skladu s Metodologijom upravljanja razvojnim projektima i programom realizacije, a zbog dostizanja inicijalne operativne sposobnosti, projektni tim provest će zatvaranje ovoga projekta tijekom 2019./2020. godine.

Obalni ophodni brod

Cilj projekta je povećati sposobnost Obalne straže Republike Hrvatske za provedbu zadaća nadzora teritorijalnog mora i Zaštićenoga ekološko-ribolovnog pojasa.

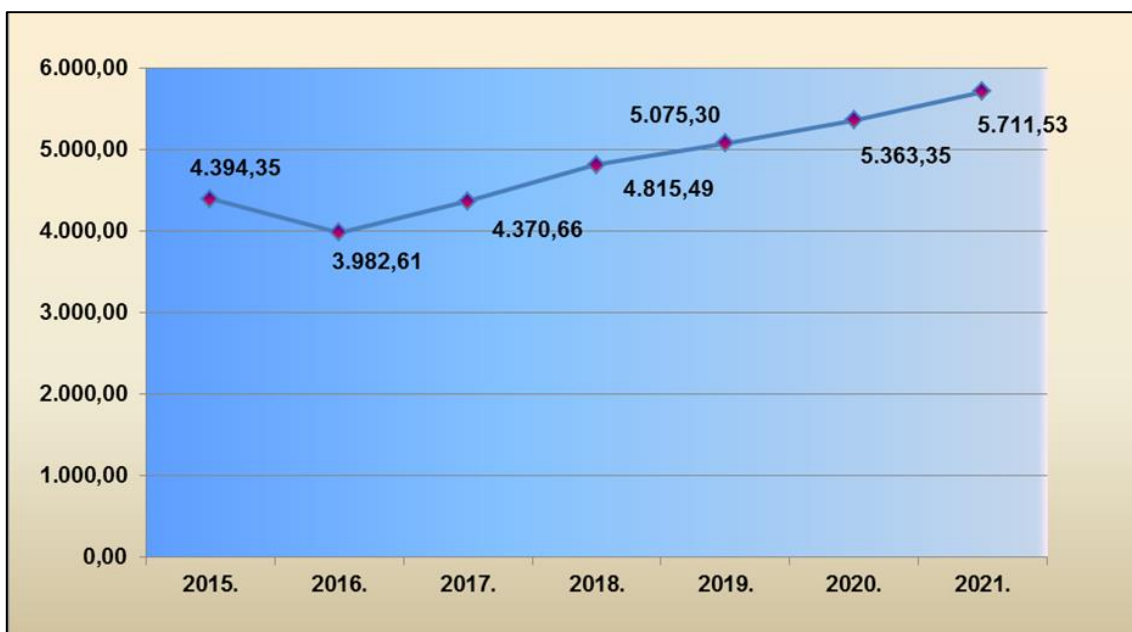
Projekt je započeo u prosincu 2014. u Brodogradilištu specijalnih objekata d.o.o. Split. Početkom lipnja 2017. porinut je prototip obalnoga ophodnog broda. Pokraj 2017. godine provedene su preliminarne pokusne plovidbe od brodogradilišta, a najveći dio opremanja broda završen je u veljači 2018. U veljači 2018. započela su prijemna ispitivanja broda koja su završena potkraj studenoga 2018. te je završeno i opremanje broda. Primopredaja broda u Hrvatsku ratnu mornaricu izvršena je 7. prosinca 2018. U tijeku je provedba prototipnih ispitivanja nakon čega će se donijeti odluka o nastavka gradnje serije brodova.

1.6. Upravljanje financijskim resursima

Državni ured za reviziju objavio je u rujnu 2018. Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji Ministarstva obrane za 2017. godine i dao bezuvjetno mišljenje. Ministarstvo obrane tako je prvi put dobilo bezuvjetno mišljenje Državnog ureda za reviziju o financijskim izvještajima. Državni ured za reviziju je u izvješću istaknuo kako su financijska izvješća Ministarstva obrane za 2017. godinu u skladu sa Zakonom o proračunu. Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, poslovanje Ministarstva obrane za 2017. godinu obavljeno je u skladu sa zakonom, drugim propisima i unutarnjim aktima Ministarstva obrane.

Donošenjem Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2018. godinu i projekcija za 2019. i 2020. godinu utvrđena su sredstva odobrena Ministarstvu obrane za 2018. godinu u iznosu od 4.815.494.255 kuna, tako da je nastavljeno povećano izdvajanje za obrambeni resor koje je započelo 2016. godine. U odnosu na odobrena sredstva Ministarstva obrane za 2017. godinu, povećanje je u 2018. godini iznosilo 445 milijuna kuna ili 10,2 %. Povećanjem izdvajanja za obranu osiguran je nastavak provedbe strateških projekata i stvorena je pretpostavka za jačanje obrambenih sposobnosti Hrvatske vojske.

U 2018. godini Financijski plan Ministarstva obrane mijenjan je u skladu s izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske i suglasnostima Ministarstva financija za preraspodjelu. U konačnici udio Financijskoga plana Ministarstva obrane za 2018. godinu u projiciranom BDP-u iznosio je 1,26 % što je u odnosu na 2017. godinu povećanje s 1,20 % na 1,26 % BDP-a. U nastavku je prikazano kretanje Financijskog plana Ministarstva obrane od 2015. do 2019. godine, kao i projekcije za 2020. i 2021. godinu.

Prikaz 15. Financijski plan po godinama od 2015. do 2019. i projekcijama za 2020. i 2021.

Donošenjem Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2019. godinu i projekcija za 2020. i 2021. godinu, kojim je utvrđen i Financijski plan Ministarstva obrane za 2019. godinu, nastavljen je trend povećanog izdvajanja za obranu, kako u apsolutnom iznosu tako i kroz rast udjela izdvajanja za obranu u procijenjenom BDP-u za pojedinu godinu, što je prikazano u sljedećoj tablici.

u milijunima kn

GODINA	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.	2020.*	2021.*
PLAN	4.394	3.983	4.371	4.815	5.075	5.363	5.712
BDP**	339.616	351.349	365.643	382.315	399.681	416.629	434.018
udio plana u BDP	1,29%	1,13%	1,20%	1,26%	1,27%	1,29%	1,32%

* usvojene projekcije u Državnom proračunu

** izvor podataka Ministarstvo financija

Prikaz 16. Izdvajanja za obranu u apsolutnom iznosu i udio u procijenjenom BDP-u

Izvršenje Financijskog plana Ministarstva obrane u 2018. godini iznosilo je 4.352.491.452 kuna te u sljedećoj tablici daje se prikaz izvršenja prema vrstama rashoda u usporedbi s izvršenjem u 2017. godini.

Rashodi poslovanja	Izvršenje u 2017.	Izvršenje u 2018.	Index	Struktura izvršenja 2018.
1	2	3	$4=3/2*100$	$5=3/ukupno$
Rashodi za zaposlene	2.377.095.351	2.466.862.631	103,78	56,7 %
Materijalni rashodi	1.297.138.264	1.481.670.758	114,23	34 %
Financijski i ostali rashodi te naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	136.772.115	93.542.912	68,39	2,2 %
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	628.023.905	310.415.150	49,43	7,1 %
U K U P N O	4.439.029.635	4.352.491.452	98,05	100 %

Prikaz 17. Usporedba izvršenja Financijskog plana prema ekonomskoj klasifikaciji

U strukturi ukupnog izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane u 2018. godini, 56,7 % ili 2,5 milijardi kuna odnosi se na rashode za zaposlene, što uključuje plaće, obvezne doprinose na plaću, kao i ostale rashode za zaposlene (otpremnine, naknade za bolest i invalidnost, jubilarne nagrade, dar za djecu, regres i božićnicu).

Materijalni rashodi čine 34 % ukupnog izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane u 2018. godini ili 1,5 milijardi kuna, a najvećim dijelom se odnose na materijal i usluge održavanja materijalnih resursa, naknade za prijevoz, rad na terenu, posebne oblike rada te naknadu za stanovanje, rashode za energiju, usluge prijevoza, odjeću te vojna sredstva za jednokratnu upotrebu.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine čine 7,1 % ukupnoga izvršenja Financijskoga plana Ministarstva obrane u 2018. godini ili 310,4 milijuna kuna, a odnose se najvećim dijelom na vojnu opremu te na izgradnju, adaptaciju i rekonstrukciju nekretnina.

Preostalih 2,2 % ukupnog izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane u 2018. godini ili 93,5 milijuna kuna odnosi se na financijske i ostale rashode te naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade.

Program	Naziv programa	Izvršenje 2017.	Izvršenje 2018.	Index	Struktura izvršenja 2018.
	1	2	3	$4=3/2*100$	$5=3/ukupno$
2504	Opremanje, modernizacija i izgradnja	980.676.852	687.780.747	70,13	15,8 %
2505	Upravljanje i potpora osoblju	2.499.583.504	2.602.533.820	104,12	59,8 %
2506	Komunikacijsko-informacijski sustavi i potpora	276.803.342	238.767.978	86,26	5,5 %
2507	Obuka i logistička potpora Oružanih snaga	403.622.706	473.717.101	117,37	10,9 %
2508	Međunarodna suradnja	57.635.801	60.838.290	105,56	1,4 %
2509	Mirovne misije	104.654.431	166.139.530	158,75	3,8 %
2606	Korištenje Oružanih snaga za pomoć civilnim institucijama i stanovništvu	116.053.001	122.713.986	105,74	2,8 %
	U K U P N O	4.439.029.635	4.352.491.452	98,05	100 %

Prikaz 18. Izvršenje Financijskog plana u 2018. godini prema programskoj klasifikaciji te u usporedbi s izvršenjem u 2017. godini

U strukturi ukupnog izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane u 2018. godini, 2,6 milijardi kuna ili 59,8 % ukupnih sredstava utrošeno je u programu 2505 Upravljanje i potpora osoblju i odnosi se na rashode za zaposlene, naknade zaposlenima te ostalu personalnu potporu uključujući i troškove pribavljanja odgovarajućeg osoblja čime se osigurava poboljšanje dobne i kvalifikacijske strukture osoblja.

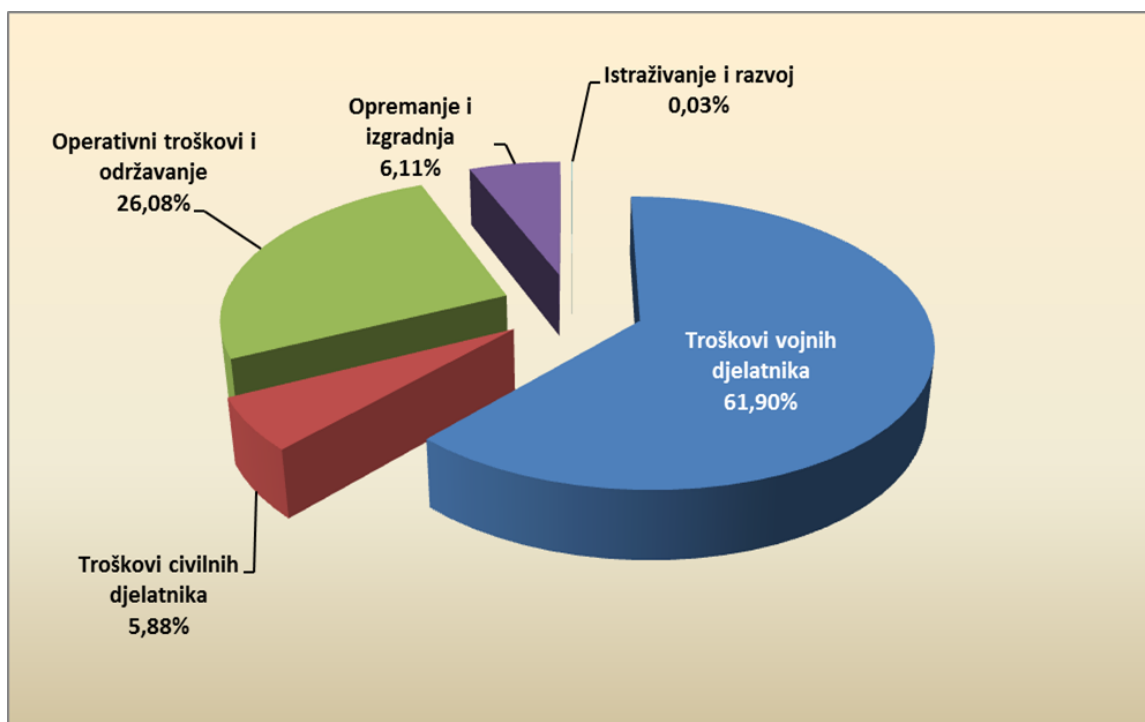
U programu 2504 Opremanje, modernizacija i izgradnja utrošeno je 687,8 milijuna kuna ili 15,8 % ukupnih sredstava čime je nastavljeno opremanje materijalno-tehničkim sredstvima, omogućen nastavak započetih projekata opremanja Hrvatske vojske dalekometnim topničkim sustavom, obalnim ophodnim brodovima, helikopterima Kiowa Warrior, daljnja integracija sustava protuzračne obrane Republike Hrvatske u NATO sustav te izgradnja, rekonstrukcija i adaptacija vojnih lokacija i infrastrukture čime se poboljšava kvaliteta prostora za život i rad pripadnika. Osigurana je kontinuirana opskrba klasama materijalnih sredstava i uslugama koje omogućuju redovno funkcioniranje Ministarstva obrane.

U programu 2507 Obuka i logistička potpora utrošeno je 473,7 milijuna kuna ili 10,9 % ukupnih sredstava, čime je omogućena provedba obuke i vježbi, nastavak ulaganja u

remont i održavanje borbenih, neborbenih, plovnih i zrakoplovnih sredstava te sredstava opće namjene, kao i temeljno održavanje građevina.

Preostali iznos od 588,5 milijuna kuna ili 13,5 % ukupnih sredstava utrošeno je najvećim dijelom za opremanje komunikacijsko informacijskim sustavima, sudjelovanje u misijama, operacijama i aktivnostima pod vodstvom NATO-a, Ujedinjenih naroda i Europske unije te za aktivnosti protupožarne zaštite, hitnoga medicinskog prijevoza, Obalne straže Republike Hrvatske, potrage i spašavanja i drugih netradicionalnih vojnih zadaća kojima su se pripadnici Hrvatske vojske uključili u pružanje pomoći i potpore civilnim institucijama i stanovništvu.

U skladu s NATO metodologijom prikaza strukture troškova, troškovi za vojno osoblje iznose 61,90 %, za civilno osoblje 5,88 %, operativni troškovi i održavanje su 26,08 %, troškovi opremanja i izgradnje 6,11 %, a troškovi istraživanja i razvoja 0,03 % ukupnog izvršenja Ministarstva obrane u 2018. godini.

Prikaz 19. Struktura izvršenja Financijskog plana u 2018. godini prema NATO metodologiji

Troškovi vojnog i civilnog osoblja prema NATO metodologiji razlikuju se od rashoda za zaposlene po ekonomskoj klasifikaciji u financijskom planu, jer osim plaća, doprinosa na plaću i ostalih rashoda za zaposlene, obuhvaćaju i naknade zaposlenima, troškove za hranu te troškove za odjeću i obuću.

2. HRVATSKA VOJSKA

U ovom poglavlju sadržan je pregled misija i zadaća te pregled aktivnosti u potpori njihove provedbe koje temeljni dokumenti obrane stavljaju pred Hrvatsku vojsku.

Obuka i vježbe te školovanje i izobrazba jedna su od važnijih aktivnosti u potpori pripreme Hrvatske vojske za provedbu misija i zadaća. Provedbom obuke i vježbi održava se stalni trend rasta obučenosti, jača interoperabilnost te dostiže ciljani stupanj spremnosti pojedinaca i postrojbi. Glavni obučni događaj u 2018. godini bila je združena vježba Velebit 18. – združena snaga u koju su bile uključene sve sastavnice Hrvatske vojske.

2.1. Provedba misija i zadaća Hrvatske vojske

Glavni nositelj obrane Republike Hrvatske je Hrvatska vojska čija je uloga utvrđena Ustavom Republike Hrvatske, a razrađena strateškim dokumentima. Njezine su temeljne misije: obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Republike Hrvatske te obrana saveznika, doprinos međunarodnoj sigurnosti i potpora civilnim institucijama.

Aktivnosti u provedbi prve misije bile su usmjerene na pripremu, odvratanje, nadzor zračnoga i pomorskog prostora te doprinos savezničkoj kolektivnoj obrani.

Znatan napor bio je usmjeren i na provedbu zadaća u okvirima ostale dvije misije. Sudjelovanje u misijama i operacijama potpore miru i drugim aktivnostima u inozemstvu tijekom 2018. godine nastavljeno je s težištem na aktivnostima u sklopu NATO-a, Europske unije i misija i operacija potpore miru Ujedinjenih naroda.

Posvećenost i spremnost Hrvatske vojske u zaštiti interesa i vrijednosti Republike Hrvatske i 2019. godine potvrđena je provedbom zadaća potpore civilnim institucijama, težišno pružanjem pomoći u zaštiti od poplava i pomoći u protupožarnoj sezoni, hitnom medicinskom prevoženju te traganju i spašavanju na kopnu, moru i otocima. Hrvatska vojska tijekom 2018. godine nastavila je razvojne procese i održavanje sposobnosti te je u potpunosti ispunila svoju ulogu i uspješno provela misije i zadaće.

2.1.1. Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Republike Hrvatske te obrana saveznika

Hrvatska vojska ustrojena je kako bi vlastitim snagama, samostalno ili uz pomoć saveznika, integriranim odgovorom zaustavila i odbacila agresiju na Republiku Hrvatsku.

Pritom je spremna pridonositi obrani saveznika u operacijama te štiti suverenitet Republike Hrvatske u svim fizičkim domenama prostora.

Očuvanje cjelovitosti Republike Hrvatske

U obrani teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti, Republika Hrvatska se oslanja na vlastite sposobnosti te na sposobnosti saveznika, u skladu s člankom 5. Sjevernoatlantskoga ugovora. U provedbi zadaće očuvanja cjelovitosti, Republika Hrvatska uporabit će sve snage i resurse kako bi omogućila narastanje vlastitih snaga te prihvat savezničkih snaga. Tijekom 2018. godine nije bilo izazova u smislu prijetnje teritorijalnoj cjelovitosti Republike Hrvatske odnosno oružane agresije.

Doprinos savezničkoj kolektivnoj obrani

Hrvatska vojska se i tijekom 2018. godine usredotočila na povećanje i održavanje operativnih sposobnosti, potporu operacijama te dostizanje razine ambicija sudjelovanjem u NATO-u, snagama Europske unije i Ujedinjenih naroda. Razmjestive snage predviđene i spremne za razmještaj u područje operacije čine bazu snaga za buduće kontingente i održavaju visoku razinu obučenosti i spremnosti za provedbu zadaća kroz široki spektar operacija.

Tijekom 2018. godine deklarirane snage Bobene skupine mehaniziranog pješništva provodile su pojedinačnu i zajedničku obuku s ciljem održavanja dostignutih sposobnosti i dostizanja novih zahtijevanih sposobnosti.

Sudjelovanjem u NATO aktivnostima ojačane prednje prisutnosti (*Enhanced Forward Presence – eFP*), Republika Hrvatska jasno je pokazala spremnost za aktivan doprinos savezničkoj kolektivnoj obrani. U Republici Litvi pod vodstvom Savezne Republike Njemačke sudjelovale su snage iz sastava Gardijske mehanizirane brigade Hrvatske vojske. Nakon uspješno provedene aktivnosti pripadnici su se vratili u Republiku Hrvatsku u lipnju 2018. U Republici Poljskoj, u sklopu borbene skupine ojačane prednje prisutnosti pod vodstvom Sjedinjenih Američkih Država, provode se redovite rotacije pripadnika Hrvatske vojske.

Za sudjelovanje u operaciji potpore miru u Libanonu (UNIFIL) tijekom 2017./2018. godine ustrojena je, opremljena i obučena Inženjerijska satnija. U 2018. godini upućen je prvi kontingent, a u studenome 2018. izvršena rotacija.

Obuka snaga za misiju Odlučnu potporu u Islamskoj Republici Afganistanu bila je usredotočena na mentoriranje te održavanje operativne sigurnosti i zaštite vlastitih snaga i saveznika.

Satnija razmjestivoga komunikacijskog modula iz sastava Bojne veze tijekom prvog tromjesečja 2018. dostizala je sposobnosti za upućivanje u misiju Odlučna potpora i NATO potpora Turskoj u sastavu 1. bojne NATO Skupine za komunikacijsko-informacijske sustave te su u područje misije upućena 22 pripadnika.

Hrvatska ratna mornarica je u 2018. godini napravila značajan iskorak u doprinosu savezničkoj pomorskoj sigurnosti. Tijekom rujna 2018. brod RTOP-41 „Vukovar“ sudjelovao je u operaciji potpore miru SEA GUARDIAN u Sredozemlju. Operativno središte Hrvatske ratne mornarice pruža potporu NATO Zapovjedništvu pomorskih snaga (MARCOM) Northwood prijenosom dijela situacijske pomorske slike prosljeđivanjem Automatskog sustava identifikacije (*Automatic Identification System – AIS*) podataka o brodovima koji plove Jadranom. Prema zahtjevu Zapovjedništvo pomorskih snaga dodatno nadzire kretanje plovila od interesa koja se kreću u području nadzora Hrvatske ratne mornarice.

Zaštita suvereniteta nad zračnim i morskim prostorom

Hrvatska vojska osigurava zaštitu suvereniteta nad hrvatskim morskim i zračnim prostorom. Hrvatsko ratno zrakoplovstvo provodi zadaće nadzora i zaštite zračnog prostora u sklopu Integriranog sustava protuzračne i proturaketne obrane NATO-a (*NATO Integrated Air And Missile Defence System – NATINAMDS*). U sklopu misije zaštite integriteta zračnog prostora Saveza tijekom 2018. godine izvršeno je 57 angažiranja dežurnog borbenog dvojca.

U provedbi aktivnosti nadzora Zaštićenog ekološko-ribolovnog pojasa sudjelovalo je sedam plovila s ostvarenih 100 radnih dana na moru. U sklopu zadaće osiguranja povoljnog režima plovidbe, provedeno je 46 nadzora zona sigurnosti plovidbe oko energetskih izvora Republike Hrvatske. Tijekom provedbe zadaće nadzora morskog ribarstva brodovi Obalne straže Republike Hrvatske pratili su aktivnosti i izvršili identifikaciju 158 ribarskih plovila.

Brodovi Obalne straže Republike Hrvatske proveli su 19 zadaća pratnje stranih ratnih brodova kroz teritorijalno more i unutarnje morske vode Republike Hrvatske.

Hrvatska ratna mornarica provodila je nadzor u području odgovornosti angažiranjem snaga Flotile Hrvatske ratne mornarice, Obalne straže Republike Hrvatske, Bojne obalne službe motrenja i obavješćivanja te Pomorske baze Split.

Godina	Dana na moru	Broj akcija	Prevaljene nautičke milje	Sati plovidbe	Sati pogona	
					Brodovi	Zrakoplovne snage
2016.	244	244	17 185	1528	1665	83
2017.	277	277	16 977	1539	1676	190
2018.	176	86	14 062	1150	1176	79

Prikaz 20. Pregled angažiranosti Obalne straže Republike Hrvatske

Tijekom 2018. godine provodila se kontinuirana potpora Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva aktivnostima Obalne straže Republike Hrvatske. Zračne snage Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva u potpori Obalnoj straži Republike Hrvatske (PC-9 „Pilatus“ i Mi-8 MTV1) u zaštiti suvereniteta nad morskim i zračnim prostorom te zadaća potrage i spašavanja

na moru poduzele su 13 letova, u sklopu osiguranja povoljnog režima plovidbe provedeno je 45 letova oko energetske izvora Republike Hrvatske.

GODINA		Letova	Sati leta
2018.	potraga	8	16:30
		5	5:20
	nadzor	45	62:40
	ukupno	58	84:30

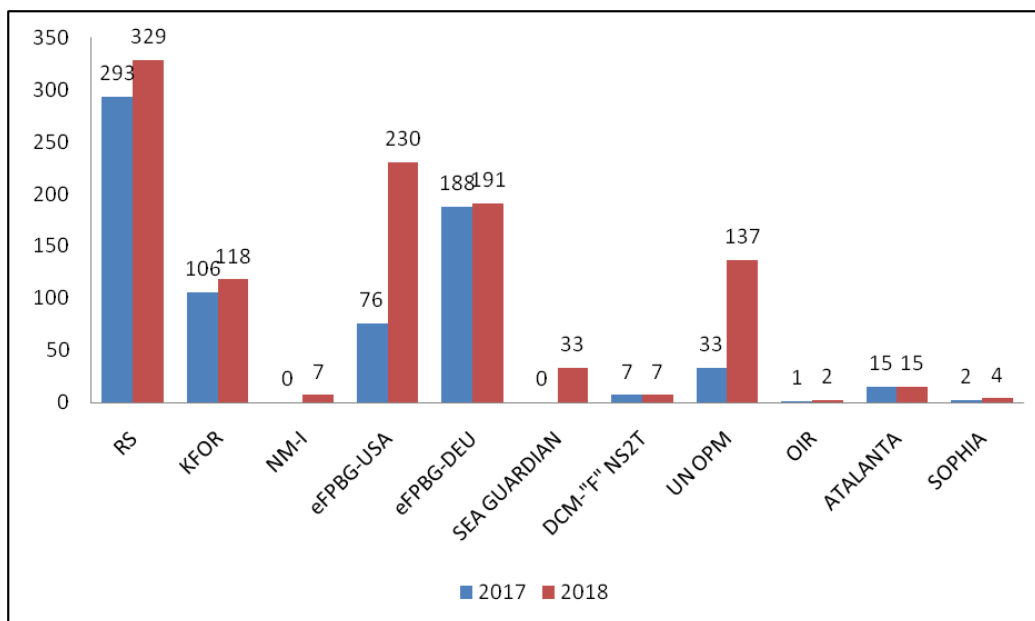
Prikaz 21. Potpora Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva aktivnostima Obalne straže Republike Hrvatske

2.1.2. Doprinos međunarodnoj sigurnosti

Svoj doprinos međunarodnoj sigurnosti Hrvatska vojska kontinuirano daje kroz sudjelovanjem u operacijama i misijama te drugim aktivnostima u inozemstvu. Ova se misija provodi u skladu sa Strategijom nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, kao dio nacionalnoga sveobuhvatnog pristupa razvoju mira i stabilnosti u međunarodnom okružju.

Sudjelovanje u misijama i operacijama potpore miru

Pripadnici Hrvatske vojske su tijekom 2018. godine sudjelovali u NATO vođenoj misiji Odlučna potpora u Islamskoj Republici Afganistan, operaciji KFOR na Kosovu, u NATO aktivnostima ojačane prednje prisutnosti u Republici Poljskoj i Republici Litvi, EU vođenoj operaciji NAVFOR Somalija – ATALANTA, operaciji NAVFOR MED SOPHIA i operaciji koalicijskih snaga INHERENT RESOLVE (Država Kuvajt). Osim toga, pripadnici Hrvatske vojske sudjelovali su i u operacijama potpore miru Ujedinjenih naroda MINURSO (Zapadna Sahara), UNMOGIP (Indija i Pakistan) i UNIFIL (Libanon). Tijekom 2018. godine prošireno je angažiranje u operaciji potpore miru SEA GUARDIAN u Sredozemlju i misiji potpore miru NATO misiji u Iraku.

Prikaz 22. Pregled angažiranja Hrvatske vojske u operacijama i drugim aktivnostima

NATO misija potpore miru Odlučna potpora u Afganistanu

Okosnica angažmana i dalje je upućivanje mentorskih odnosno savjetodavnih timova za obuku afganistanske vojske, timova za obuku civilne policije, stožernog osoblja te zaštitnih snaga. Tijekom 2018. godine u misiji Odlučna potpora bila su angažirana tri kontingenta, u redovitim rotacijama u trajanju do sedam mjeseci. Kontingenti su djelovali u zonama odgovornosti na sjeveru i u središnjem dijelu Islamske Republike Afganistana. Izvan rotacija glavnine snaga kontingenta rotirali su se pripadnici medicinskog tima ROLE 1 u trajanju do četiri mjeseca.

U skladu s Odlukom Hrvatskoga sabora o sudjelovanju pripadnika Oružanih snaga u misiji potpore miru u Islamskoj Republici Afganistanu od 30. studenoga 2017., kojom je odobreno upućivanje do 110 pripadnika u 2018. godini, brojčano stanje kontingenata upućenih u misiju tijekom 2018. godine, kretalo se u rasponu od 104 do 106 pripadnika, a tijekom 2018. godine sudjelovalo je 314 pripadnika, od čega 20 žena.

Slika 25. Primopredaja dužnosti između hrvatskih kontingenata u Afganistanu

Od 21. svibnja do 26. rujna 2018., uz pripadnike hrvatskoga kontingenta, u misiji Odlučna potpora sudjelovalo je i 15 pripadnika nacionalnoga razmjestivog komunikacijskog modula raspoređenih u *NATO CIS Group*. Pripadnici hrvatskih kontingenata nastavili su suradnju s pripadnicima oružanih snaga zemalja Američko-jadranske povelje (A5) i to 17 pripadnika Vojske Crne Gore, dva pripadnika Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, dva pripadnika Oružanih snaga Republike Albanije i pet pripadnika Vojske Republike Sjeverne Makedonije, kroz zajedničku obuku i uvježbavanje te sudjelovanje u misiji.

Strateški prijevoz pripadnika kontingenata i tereta, prilikom redovitih rotacija, organiziran je u suradnji s Oružanim snagama Sjedinjenih Američkih Država na temelju Sporazuma o nabavi i razmjeni usluga (*Aquisition and cross-servicing agreement – ACSA*) i na temelju bilateralnih sporazuma o suradnji.

NATO operacija potpore miru KFOR u Republici Kosovo

U operaciji potpore miru KFOR u Republici Kosovo 2018. godine sudjelovalo je 118 pripadnika Hrvatske vojske, od čega osam žena, u četiri rotacije. Pripadnici su stacionirani na tri lokacije u području operacije. Tijekom 2018. godine provodile su se redovite rotacije svih sastavnica hrvatskoga kontingenta u rasponima od četiri mjeseca, helikopterska sastavnica, do jedne godine, savjetničke dužnosti za doktrinu i logistiku.

Završetkom izgradnje i primopredajom helikopterske baze na vojnom dijelu prištinske zračne luke, stvoreni su uvjeti za premještanje sastavnica hrvatskoga kontingenta iz kampa „*Bondsteel*“ u zračnu luku. Rotacije hrvatskoga kontingenta provodile su se helikopterima Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva te po potrebi i komercijalnim letovima. Tijekom 2018. godine u operaciji potpore miru KFOR nalazilo se sedam helikoptera Hrvatskoga ratnog

zrakoplovstva. S dva transportna helikoptera ostvaren je 631 let i nalet od 264 sata i 20 minuta, pri čemu je prevezeno 1924 osoba i dvije tone tereta.

NATO snage brzog odgovora

U strukturi NATO snaga brzog odgovora (*eNRF – enhanced NATO Response Force*) Hrvatska vojska je u 2018. godini sudjelovala s jednim vodom vojne policije (23 pripadnika), CIMIC timom (pet pripadnika) te nacionalnim elementom potpore (šest pripadnika) koji su se u 2018. godini nalazili u odgovarajućoj razini spremnosti.

NATO misija Irak

U prosincu 2018. sedam pripadnika Hrvatske vojske, od čega jedna žena, u sastavu prvoga hrvatskog kontingenta upućeno je u područje razmjestaja u Bagdadu te integrirano u strukturu zapovjedništva te misije.

NATO ojačana prednja prisutnost u Republici Poljskoj

Tijekom 2018. godine nastavljeno je sudjelovanje u sastavu borbene skupine pod vodstvom Sjedinjenih Američkih Država u Republici Poljskoj. U ovoj NATO aktivnosti u 2018. godini sudjelovalo je 230 pripadnika Hrvatske vojske, od čega osam žena u tri rotacije.

Tijekom 2018. godine kontingenti su sudjelovali na raznim obučnim, vježbovnim, humanitarnim i protokolarnim aktivnostima, od čega treba naglasiti topnička bojeva gađanja, dobrovoljno darivanje krvi te promidžbene aktivnosti.

Hrvatski kontingent pružao je potporu Veleposlanstvu Republike Hrvatske u Republici Poljskoj u postavljanju i otvaranju izložbe „Nematerijalna UNESCO baština u Republici Hrvatskoj“. Tijekom 2018. godine organizirani su i posjeti prvog dočasnika NATO Savezničkog zapovjedništva za operacije, zamjenice Glavnog tajnika NATO-a te izaslanstva Ministarstva obrane i Hrvatske vojske.

NATO ojačana prednja prisutnost u Republici Litvi

Potkraj lipnja 2018. završeno je sudjelovanje Hrvatske vojske u sastavu borbene skupine pod vodstvom Oružanih snaga Savezne Republike Njemačke u Republici Litvi u sklopu NATO ojačane prednje prisutnosti. U toj NATO aktivnosti u 2018. godini sudjelovao je 191 pripadnik Hrvatske vojske, od čega 10 žena.

Pripadnici hrvatskoga kontingenta provodili su zadaće obuke i vježbi radi postizanja spremnosti za brzi razmještaj u sastavu borbene skupine Oružanih snaga Savezne Republike Njemačke. U prvoj polovici 2018. godine pripadnici hrvatskoga kontingenta sudjelovali su u raznim obučnim, vježbovnim, sportskim i protokolarnim aktivnostima.

NATO potpora Republici Turskoj

U svibnju 2018. sedam pripadnika satnije razmjestivoga komunikacijskog modula upućeno je u Republiku Tursku, na rok do pet mjeseci.

NATO operacija potpore miru SEA GUARDIAN u Sredozemlju

U rujnu 2018. godine 33 pripadnika Hrvatske ratne mornarice, od čega jedna žena, sudjelovala su u operaciji potpore miru SEA GUARDIAN s brodom RTOP 41 „Vukovar“.

Zadaća je obuhvaćala nadzor poštivanja slobode plovidbe, provođenja presretanja, pomorski protuterorizam, doprinos izgradnji kapaciteta, borbi protiv proliferacije oružja za masovno uništenje i zaštiti kritične infrastrukture.

EU NAVFOR Somalija – ATALANTA

Doprinos operacijama Europske unije u 2018. godini nastavljen je sudjelovanjem u operaciji EU NAVFOR Somalija – ATALANTA. U operaciji je bilo angažirano 15 pripadnika Hrvatske vojske, od čega su tri pripadnika obnašala stožernu dužnost u Zapovjedništvu operacije (šestomjesečne rotacije), a 12 pripadnika Samostalnog tima za sigurnosnu zaštitu broda (*Autonomous Vessel Protection Detachment – AVPD*) bilo je ukrcano na brod „Petra II“, koji je *UN World Food Program* unajmio u svrhu dostave humanitarne pomoći Somaliji, sa zadaćom zaštite štice plovila, posade i materijalnih dobara. Samostalni tim za sigurnosnu zaštitu broda bio je angažiran od kolovoza do prosinca 2018.

EU NAVFOR MED SOPHIA

U operaciji pomorskih snaga u Sredozemlju (*NAVFOR MED*) pod nazivom Operacija Sophia tijekom 2018. godine sudjelovala su četiri pripadnika Hrvatske ratne mornarice, raspoređena na talijanskom zapovjednom brodu „San Marco“ u četveromjesečnim rotacijama.

U Središtu za obuku Hrvatske ratne mornarice potkraj 2018. godine provedena je roniteljska obuka pripadnika Libijske ratne mornarice i obalne straže. Uz stručna znanja i vještine nužne za obavljanje roniteljskih zadaća održana su i predavanja iz medicine ronjenja, ljudskih prava, rodne ravnopravnosti i pružanja prve pomoći.

UNMOGIP (United Nations Military Observer Group in India and Pakistan)

U operaciji potpore miru UNMOGIP u Indiji i Pakistanu tijekom 2018. godine sudjelovalo je 18 pripadnika Hrvatske vojske, od kojih dvije časnice.

Pripadnici Hrvatske vojske popunjavali su niz odgovornih dužnosti u operaciji, kao što je časnik za zdravstvo i stožerne dužnosti u Zapovjedništvu operacije.

MINURSO (Mission for the Referendum in Western Sahara)

U operaciji potpore miru MINURSO u Zapadnoj Sahari sudjelovalo je 13 pripadnika Hrvatske vojske. Dužnosti vojnih promatrača u bazama Ujedinjenih naroda uključivale su nadzor i ophodnju područja operacije, posjete postrojbama marokanske vojske i vojske *Fronte POLISARIO* te provedbu drugih zadaća u skladu s nalogom Zapovjedništva operacije. U 2018. godini osim na dužnostima vojnih promatrača na promatračkim postajama, pripadnici Hrvatske vojske bili su raspoređivani i na stožerne dužnosti u Zapovjedništvo operacije.

UNIFIL (United Nations Interim Force in Lebanon)

U operaciji potpore miru UNIFIL u Libanonu, tijekom 2018. godine sudjelovalo je 106 pripadnika Hrvatske vojske u dvije rotacije, od toga dva pripadnika na dužnosti stožernog časnika za vezu te 104 pripadnika u sklopu hrvatskoga kontingenta u Libanonu.

Zadaće pripadnika na dužnosti stožernoga časnika uključivale su nadzor prekida neprijateljstava, pružanje pomoći libanonskoj vojsci u razmještanju na jugu Libanona te pomoć humanitarnim organizacijama u sigurnom povratku raseljenih osoba.

U travnju 2018. Hrvatska vojska uputila je inženjerijsku satniju u sastav sektora zapad UNIFIL-a smještenu u kampu UNP 2-3 „Shama“. Temeljna zadaća inženjerijske satnije bila je da u sklopu bojne za potporu osigura podršku snagama sektora zapad provedbom mjera zaštite snaga, potpore pokretljivosti u području operacije te osiguravanja nesmetane taktičke i strateške komunikacije.

Operacija koalicijskih snaga INHERENT RESOLVE

U listopadu 2018. provedena je rotacija pripadnika Hrvatske vojske na dužnosti stožernog časnika u Združenom zapovjedništvu koalicijskih snaga u kampu „Arifjan“, Država Kuvajt, na rok do sedam mjeseci.

Pripadnik Hrvatske vojske provodio je zadaće koordinacije i planiranja operacija i provedbu aktivnosti planskih procesa unutar zapovjedništva. Tijekom prve polovice 2018. godine zapovjedništvo je preustrojeno u novu strukturu i svoju punu operativnu sposobnost ima od srpnja 2018.

2.1.3. Potpora Hrvatske vojske civilnim institucijama u zemlji

Jedna od iznimno važnih misija i zadaća Hrvatska vojska je i pripremu pojedinaca i postrojbi te djelovanje u skladu s propisanim procedurama u netradicionalnim zadaćama ili neratnim zadaćama. Svojim raspoloživima kapacitetima i sposobnostima Hrvatska vojska pomaže građanima u kriznim situacijama kad potrebe za zaštitom i spašavanjem stanovništva i materijalne imovine, zbog djelovanja prirodnih sila, prerastu kapacitete redovnih snaga za zaštitu i spašavanje.

U skladu s operativnim planovima i postavljenim zahtjevima, Hrvatska vojska je 2018. godine pružala pomoć civilnim institucijama i stanovništvu sudjelovanjem u gašenju požara otvorenog prostora, zračnom prijevozu životno ugroženih osoba, prevoženju timova i organa za transplantaciju, potrazi i spašavanju na kopnu, otocima i moru, uklanjanju posljedica snježnog nevremena, obrani od poplava te opskrbom stanovništva pitkom vodom.

Potpora u gašenju požara otvorenog prostora

Hrvatska vojska je nakon provedene raščlambe protupožarne sezone iz 2017. godine poduzela niz mjera i radnji za kvalitetnu provedbu glavnoga dijela protupožarne sezone u 2018. godini. Izrađeni su planski dokumenti, izvršena je popuna potrebnim sredstvima, provedeni su nadzori priprema za provedbu protupožarne sezone te je provedeno obučavanje i uvježbavanje snaga za provedbu zadaća. Obučenosť i uvježbanost protupožarnih namjenski organiziranih snaga Hrvatske vojske provjerena je i potvrđena u svibnju 2018. provedbom međuresorne vježbe „SIGURNOST 18“ kojom su kroz simulacijski i terenski dio provjerene sposobnosti tijela sustava domovinske sigurnosti u odgovoru na krizu te provjereno funkcioniranje i sposobnosti Operativnog vatrogasnog zapovjedništva Republike Hrvatske u Divuljama.

Provedeno je ustrojavanje Situacijskog središta Operativnoga vatrogasnog zapovjedništva Republike Hrvatske u Divuljama u kontekstu stvaranja jedinstvenoga, zapovjednog i informacijskog komunikacijskog sustava u punoj funkciji, zaduženoga za zapovijedanje i koordinaciju gašenja velikih požara otvorenog prostora. U sastavu Operativnoga vatrogasnog zapovjedništva Republike Hrvatske nalazi se vojni dio koji je, u sinergiji s ostalim tijelima Operativnoga vatrogasnog zapovjedništva Republike Hrvatske koordinirao, razmjenjivao pravodobne informacije za učinkovitost u donošenju odluka kod gašenja požara.

Protupožarne zračne snage u 2018. godini izvršile su 2378 letova, tijekom kojih su ostvarile 504:25 sati naleta. Provedeno je 67 protupožarnih izviđanja protupožarnim zrakoplovima u županijama priobalja s ciljem ranog otkrivanja požara.

Kopnene snage su na temelju zahtjeva tadašnje Državne uprave za zaštitu i spašavanje angažirane tri puta, i to na požaru Lokva Rogoznica kod Omiša te na požarima Mokalo-Podstup kod Orebića na poluotoku Pelješcu i Kula Norinska kod Metkovića. Na navedenim požarištima bilo je angažirano 357 pripadnika protupožarnih namjenski organiziranih snaga Hrvatske vojske.

Slika 26. Zračne snage gase požar

Besposadni zrakoplovni sustavi angažirani su od 25. srpnja do 9. kolovoza 2018. godine 11 puta i ostvarili su 7:54 sati naleta na pet lokacija.

Uz učinkovitu i stručnu pripremu, vrlo dobru organizaciju poslova, pravodobno i učinkovito praćenje svih stavki raspoloživih materijalnih resursa te uz dobru suradnju i koordinaciju sa snagama tadašnje Državne uprave za zaštitu i spašavanje i Hrvatske vatrogasne zajednice, Hrvatska vojska uspješno je provela sve zadaće u pripremi i provedbi protupožarne sezone u 2018. godini.

Otklanjanje posljedica snježnog nevremena

Hrvatska vojska bila je angažirana i na zadaćama pomoći jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave u čišćenju snijega i pomoći stanovništvu u uklanjanju posljedica uzrokovanih snježnim nevremenom. Za provedbu zadaća formirane su četiri namjenski organizirane snage s 575 pripadnika, 25 motornih vozila i 20 radnih strojeva.

Na zadaćama čišćenja snijega na području Karlovačke, Ličko-senjske, Primorsko-goranske, Zadarske, Šibensko-kninske, Vukovarsko-srijemske i Osječko-baranjske županije na lokacijama: Delnice, Donji i Gornji Lapac, Deringaj, Knin, Jasikovac, Sveti Rok, Lovinac, Gospić, Gračac, Udbina, Ogulin, Petrinja, Karlovac, Plaški, Saborsko, Našice, Vukovar dnevno je bilo angažirano 225 pripadnika Hrvatske vojske, 22 motorna vozila i 18 radnih strojeva.

Zaštita od poplava

Za provedbu protupoplavne zaštite u 2018. godini bile su ustrojene protupoplavne namjenski organizirane snage iz sastava Hrvatske kopnene vojske, Hrvatskoga ratnog

zrakoplovstva, Zapovjedništva specijalnih snaga i Zapovjedništva za potporu sa 665 pripadnika i tehnikom za pomoć civilnim institucijama u obrani od poplava.

Opskrba stanovništva pitkom vodom

Nakon onečišćenja vode u vodovodnom sustavu Slavanskoga Broda i Brodsko-posavske županije, Hrvatska vojska bila je angažirana u pomoći stanovništvu dajući potporu opskrbom pitkom vodom. Jedna cisterna s pitkom vodom kapaciteta oko 6000 litara odmah je upućena u Slavonski Brod, a naknadno je upućeno i dodatnih pet cisterni. Osim toga, 20 pripadnika Hrvatske vojske pomagalo je Hrvatskom Crvenom križu u dostavi i distribuciji flaširane vode. Hrvatska vojska je tijekom onečišćenja vode u Slavanskom Brodu dostavila i podijelila 452 000 litara pitke vode.

Tijekom angažiranja u pružanju pomoći u uklanjanju posljedica onečišćenja pitke vode pružena je potpora javnim vatrogasnim postrojbama na šest lokacija, prijevoz vode s cisternama od hidranata do punktova za podjelu vode, dostava flaširane vode na potrebne lokacije te angažiranje pripadnika na podjeli vode stanovništvu.

Opskrba stanovništva pitkom vodom provodila se i za područje Općine Lekenik, a za vrijeme pružanja pomoći u provedbi mjera obrane od poplava korištene su autocisterne za vodu, osobna, terenska i teretna motorna vozila.

Hitno medicinsko prevoženje oboljelih i/ili ozlijeđenih osoba zrakom

Hitni medicinski prijevoz helikopterima Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva životno ugroženih, ozlijeđenih ili oboljelih osoba do zdravstvenih ustanova, iznimno je važan oblik pomoći civilnom stanovništvu i potpore zdravstvenom sustavu Republike Hrvatske koje pruža Hrvatska vojska. Između Ministarstva obrane i Ministarstva zdravstva sklopljen je Sporazum o hitnome zračnom medicinskom prijevozu životno ugroženih ozlijeđenih ili oboljelih, koji definira korištenje Hrvatske vojske u prijevozu unesrećenih ili oboljelih.

U stalnoj 15-minutnoj spremnosti bila su dva transportna helikoptera s posadama i medicinskim timovima na lokacijama u vojarni „Knez Trpimir“ Divulje te u Zračnoj luci Rijeka na otoku Krku. Snage su bile angažirane na temelju zahtjeva Hrvatskoga zavoda za hitnu medicinu. Intenzitet hitnog medicinskog prevoženja zrakom povećan je u turističkoj sezoni.

Tijekom 2018. godine izvršena su 774 hitna medicinska prevoženja te je prevezeno 885 pacijenata i 109 pratitelja. U ostvarenju zadaće hitnoga zračnog medicinskog prijevoza ostvarena su 2283 leta u trajanju od 855:38 sati.

Od tri zaprimljena zahtjeva za prijevoz organa za transplantaciju realizirane su sve zadaće te je prevezeno 11 članova tima. U ostvarenju zadaće ostvareno je 10 letova u trajanju od 8:05 sati.

Traganje i spašavanje na kopnu, otocima i moru

U zadaćama traganja i spašavanja na kopnu i otocima sudjeluje Hrvatsko ratno zrakoplovstvo s dva transportna helikoptera, u vojarni „Lučko“ Zagreb i „Knez Trpimir“ Divulje. Realizirana su 23 zaprimljena zahtjeva za traganje i spašavanje na kopnu i otocima. Provedeno je 107 letova u trajanju od 43:25 sati naleta i prevezeno je 15 unesrećenih i 132 spasitelja.

Od devet zaprimljenih zahtjeva realizirane su sve zadaće traganja i spašavanja na moru i izvršeno je 13 letova u trajanju od 21:42 sati naleta.

Od četiri zaprimljena zahtjeva za angažiranje plovila provedene su sve zadaće traganja i spašavanja na moru. Provedena je potraga za trima osobama, od kojih su dvije pronađene.

Sudjelovanje u odavanju počasti preminulim hrvatskim braniteljima

I u 2018. godini Hrvatska vojska pružala je potporu odavanjem počasti preminulim hrvatskim braniteljima iz Domovinskoga rata. Na 2898 pokopa bilo je angažirano 42 140 pripadnika Hrvatske vojske.

Ostale potpore

Tijekom 2018. godine Hrvatska vojska pružala je potporu tijelima državne uprave, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, udrugama proizišlima iz Domovinskoga rata, civilnim i sportskim udrugama. Potpore su se provodile na temelju sklopljenih sporazuma i ugovora te donesenih odluka.

Potpore su pružane provođenjem manifestacija, inženjerijskom potporom, angažiranjem Orkestra Hrvatske vojske, korištenjem vojnih lokacija i smještajem u vojnim lokacijama, ustupanjem materijalno-tehničkih sredstava i dr.

Hrvatska vojska i Hrvatska nogometna reprezentacija

Suradnju profesionalnih sportaša i hrvatskih vojnika posebno je podržao izbornik Hrvatske nogometne reprezentacije Zlatko Dalić. Nekoliko puta posjetio je pripadnike Hrvatske vojske, održao motivacijsko predavanje, susreo se s najspremnijim pripadnicima Hrvatske vojske te sudjelovao u revijalnoj nogometnoj utakmici u sklopu obilježavanja Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja i 23. obljetnice vojno-redarstvene operacije „Oluja“.

Svjetsko nogometno prvenstvo 2018. godine u Rusiji ujedinilo je cijelu Hrvatsku, a potporu Hrvatskoj nogometnoj reprezentaciji s ponosom su pružali i pripadnici Hrvatske vojske. Tako je uoči odlaska hrvatskih nogometaša na Svjetsko nogometno prvenstvo u Vukovaru, načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga general zbora Mirko Šundov uručio izborniku Zlatku Daliću repliku hrvatske zastave koja se vijorila na Kninskoj tvrđavi nakon ulaska Hrvatske vojske u Knin u oslobađajućoj vojno-redarstvenoj operaciji „Oluja“, uz poruku „Neka vam hrvatska zastava, pod kojom su se za svoju Hrvatsku borili i ginuli hrabri hrvatski branitelji, bude poticaj za srčanu borbu na predstojećem Svjetskom nogometnom prvenstvu. Hrvatska vojska s vama je u mislima i srcima. Domovini vjerni!“

Pripadnici svih grana Hrvatske vojske bili su podrška hrvatskim nogometašima i izborniku Zlatku Daliću koji su nizom spektakularnih pobjeda ostvarili drugo mjesto na Svjetskome nogometnom prvenstvu 2018. godine.

„Vi ste Hrvatska: srce junaka i osmijeh pobjednika“; „Jedno srce, jedna duša, jedna Hrvatska!“; „Jedan cilj, jedna plovidba, do luke pobjede!“; „Vatreni, za let do kraja!“, neke su od poruka pripadnika Hrvatske vojske.

„Ovo je Hrvatska koja diše i živi snove hrvatskih branitelja. Pokazali ste poniznost, jedinstvo i zajedništvo. Pokazali ste kako Hrvatska treba ići dalje zajedno, timski i domoljubno“ bila je poruka Vatrenima potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra obrane Damira Krstičevića.

Slika 27. Doček Hrvatske nogometne reprezentacije 16. srpnja 2018.

2.2. Pregled stanja sposobnosti

Hrvatska vojska temeljno razvija sposobnosti kako bi se razvile kao višenamjenske, fleksibilne i modularne čime se omogućuje njihova brza reakcija i integracija.

Razvoj vojnih sposobnosti temelji se na zahtjevima koji proizlaze iz kolektivne obrane što podrazumijeva širi međunarodni odgovor. Pritom su sposobnosti, čiji razvoj proizlazi

prioritetno iz nacionalnih potreba Republike Hrvatske, vremenski i u smislu resursa usklađene s onim sposobnostima kojima Republika Hrvatska pridonosi kolektivnoj obrani NATO-a.

Najvažniji projekti razvoja obrambenih sposobnosti tijekom 2018. godine bili su nastavak opremanja i uvođenja u operativnu uporabu borbenog oklopnog vozila BOV Patria CRO, dostizanje pune operativne spremnosti samohodnih haubica PzH 2000, nastavak provedbe revizije i modernizacije tenka M-84, nastavak pripreme i uvođenja u operativnu uporabu vozila MRAP, preuzimanje i početak ispitivanja prototipa obalnoga ophodnog broda, dostizanje pune operativne spremnosti helikoptera OH-58D Kiowa Warrior, razvoj i nadogradnja komunikacijsko-informacijskih sustava, nadogradnja sposobnosti kibernetičke obrane, podizanje sposobnosti pričuvnog sastava, podizanje interoperabilnosti kroz aktivnosti obuke i vježbi, sudjelovanjem u misijama i operacijama te drugim aktivnostima u inozemstvu.

Zbog novih izazova na koje Hrvatska vojska mora biti spremna odgovoriti, 2018. godina proglašena je godinom spremnosti i aktivnosti hrvatskog vojnika te je proveden velik broj aktivnosti s ciljem promicanja aktivnoga i zdravog načina života pripadnika Hrvatske vojske i postizanja njihove vrhunske tjelesne spremnosti.

2.2.1. Ciljevi sposobnosti

Ukupne obrambene sposobnosti Hrvatske vojske proizlaze iz nacionalnog procesa obrambenog planiranja koji je u velikoj mjeri usklađen s NATO-ovim procesom obrambenog planiranja (*NATO Defence Planning Proces – NDPP*). Time je na optimalan način postavljen okvir za harmonizaciju nacionalnih i savezničkih planskih aktivnosti razvoja snaga i sposobnosti.

Aktivnosti koje se u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci provode u implementaciji novog paketa NATO-ovih ciljeva sposobnosti iz 2017. godine (*NATO Capability Targets 2017*) su u cijelosti u potpori razvoja nacionalnih strateških ciljeva. Njima se osigurava interoperabilnost Hrvatske vojske sa snagama Saveznika, a ujedno se na taj način izravno pokazuje posvećenost razvoju i vrijednostima Saveza.

Paket NATO ciljeva sposobnosti za Republiku Hrvatsku iz 2017. godine obuhvaća 54 cilja sposobnosti i to: 15 kopnenih, sedam mornaričkih, 12 zrakoplovnih, tri cilja specijalnih snaga, 10 ciljeva združenih i potpornih sposobnosti te sedam ciljeva iz područja stabilizacije i rekonstrukcije. Novi paket karakterizira povećanje u opsegu, razini spremnosti i kvalitativnim značajkama snaga što je proporcionalno povećanju razine ambicije Saveza.

2.3. Obuka i vježbe

Sustav upravljanja obukom uređen je doktrinom obuke. Hrvatska vojska kroz obuku i vježbe dostiže zahtijevanu sposobnost za provedbu operacija u Republici Hrvatskoj i

inozemstvu u skladu s raspoloživim obučnim kapacitetima i odobrenim financijskim sredstvima. Provedbom integracijske obuke i združenih vježbi kontinuirano se podiže razina obučenosti, razvija interoperabilnost sa snagama saveznika i partnera te dostiže odgovarajući stupanj spremnosti pojedinaca i postrojbi za provedbu sve tri temeljne misije Hrvatske vojske.

U 2018. godini ključne obučne aktivnosti bile su usmjerene na provedbu združene vježbe Velebit 18. – združena snaga, s čitavim spektrom ciljeva koji su u vježbi postavljeni, od kojih posebno ističemo provjeru sposobnosti Hrvatske vojske za izvršenje prve misije.

Slika 28. Iskrcavanje mornaričkog desantnog pješništva, otok Žirje

Provedba dragovoljnoga vojnog osposobljavanja i specijalističke vojne obuke je standardizirana. U 2018. godini prvi put provedena su tri uputna roka dragovoljnoga vojnog osposobljavanja te je osposobljeno 868 osoba, od toga 144 žene.

U tri ciklusa specijalističke vojne obuke osposobljen je 761 kandidat za prijam u djelatnu vojnu službu i raspoređen u Hrvatsku vojsku. Prvi put je osposobljen i 21 kandidat za vojno-stručnu specijalnost mornaričko desantnog pješništva.

Obuka kadeta provedena je kroz redovite zimske, ljetne i granske kampove.

Kroz preduputnu obuku za misije i operacije potpore miru osposobljeno je 745 pripadnika te se redovno provode rotacije snaga u područjima operacije u trajanju od četiri do šest mjeseci. Provedena je obuka Inženjerijske satnije za UNIFIL operaciju potpore miru u Libanonu. U sklopu operacije EUNAVFOR MED SOPHIA proveden je temeljni tečaj ronjenja za pripadnike Libijske ratne mornarice i obalne straže.

Provedena je obuka razmjestivih snaga u okviru ojačane prednje prisutnosti jačine bitnice samohodnih višecijevnih lansera raketa u sklopu američke borbene skupine u Republici Poljskoj.

Hrvatska vojska provela je 2018. godine i obuku za pripadnike stranih oružanih snaga kroz Američko-jadransku inicijativu (Republika Hrvatska, Republika Albanija, Bosna i

Hercegovina, Crna Gora i Republika Sjeverna Makedonija), *MATC – Multinational Aviation Training Center* (Češka Republika, Mađarska i Slovačka Republika) i *BRAAD – Balkan Regional Approach to Air Defence* (Bosna i Hercegovina, Crna Gora i Republika Sjeverna Makedonija). U sklopu *BRAAD* inicijative provedeno je šest tečajeva za pripadnike oružanih snaga Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Republike Sjeverne Makedonije, a u okviru Tečaja preduputne obuke zrakoplovnih savjetodavnih timova (*Air Advisor Team – Predeployment Training Course – AAT-PTC*) obuke dva tečaja zrakoplovnih savjetničkih timova. Provedena je i letačka obuka pilota Oružanih snaga Mađarske na avionu Zlin-242L, tri kandidata za pilota i trenaža za pet pilota.

Provedena je obuka osoblja za uvođenje novih borbenih sustava u operativnu uporabu (BOV Patria, haubica PzH-2000, helikopter OH-58D Kiowa Warrior, obalni ophodni brod, ekspedicijski temeljni kamp, sustav za pročišćavanje vode).

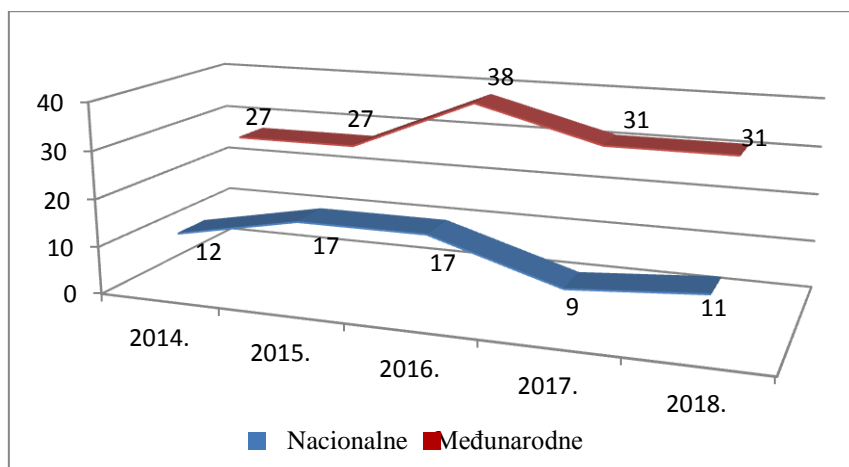

Slika 29. BOV Patria –Vojni poligon „Eugen Kvaternik“ Slunj

U skladu s usvojenim konceptom pričuvnog sastava, provedeno je osposobljavanje pripadnika razvrstane pričuve svih šest pješačkih pukovnija, Zagreb, Osijek, Karlovac, Dubrovnik, Pula i Split, ključno osoblje i kritične vojno-stručne specijalnosti, u trajanju od sedam dana te desetodnevno uvježbavanje i bojevo gađanje postrojbe razine pješačke satnije.

Provedena je obuka i dijela snaga predviđenih za potporu civilnim institucijama u zemlji prilikom elementarnih nepogoda (požari i poplave).

U 2018. godini Hrvatska vojska sudjelovala je na 42 vježbe, od kojih 11 nacionalnih i 31 međunarodna vježba te su na vježbama sudjelovala 7502 pripadnika Hrvatske vojske.

Prikaz 23. Organizacija i sudjelovanje Hrvatske vojske u vježbama

VJEŽBA VELEBIT 18. – ZDRUŽENA SNAGA

Najsloženija vježba Hrvatske vojske u 2018. godini bila je Velebit 18. – združena snaga, u koju su bile uključene sve operativne postrojbe, kao i sastavnice pričuve. Glavni cilj vježbe bila je provjera sposobnosti Hrvatske vojske za prvu misiju kroz provedbu združenih operacija u četiri dimenzije (kopno, more, zrak, kibernetički prostor).

Slika 30. Rad u zapovjedništvu snaga Sjever – Vojni poligon „Eugen Kvaternik“ Slunj

Tijekom vježbe provedena su bojeva gađanja iz glavnih oružnih sustava od kojih se ističe gađanje protubrodskom raketom RBS-15B Hrvatske ratne mornarice, gađanje samohodnim haubicama PzH 2000 postrojbi Hrvatske kopnene vojske te gađanje helikopterima OH-58D Kiowa Warrior Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva.

Vježba je provedena na 11 lokacija/poligona i vježbališta Hrvatske vojske. Razmještanje snaga u vježbi započelo je 9. listopada 2018., dok je povratak svih snaga koje su sudjelovale u vježbi završen 19. listopada 2018. Glavne obučne aktivnosti provedene su u neprekidnom trajanju od 72 sata od 13. do 15. listopada 2018. Postignuti su očekivani

rezultati u provedbi bojevih gađanja na kopnu, moru i zraku uz primjenu mjera kibernetičke obrane.

Slika 31. Bojevo gađanje SVLR „Vulkan“

Tijekom provedbe vježbe lakše je ozlijeđeno samo pet pripadnika Hrvatske vojske, što je rezultat visoke motiviranosti sudionika vježbe te dosljednog poštivanja mjera sigurnosti i zaštite. U vježbi je sudjelovalo 5677 pripadnika Hrvatske vojske. Vježba je u potpunosti ispunila sve postavljene ciljeve.

VJEŽBA SIGURNOST 18.

U skladu s Godišnjim planom rada Koordinacije za sustav domovinske sigurnosti za 2018. godinu provedena je međuresorna vježba SIGURNOST 18. Hrvatska vojska je sudjelovala u vježbi pružajući potporu tadašnjoj Državnoj upravi za zaštitu i spašavanje koja je bila nositelj aktivnosti, uz druga državna tijela, kao sudionike u organizaciji i provedbi vježbe.

Cilj vježbe bio je provjeriti sposobnost nadležnih tijela iz sustava domovinske sigurnosti te provjeriti funkcioniranje komunikacijsko-informacijskog sustava i standardnih operativnih procedura. Vježba je provedena u dva dijela na strateškoj razini kao simulacijska vježba 11. svibnja 2018. u Simulacijskom središtu Hrvatske kopnene vojske te kao vježba na zemljištu s postrojbama od 15. do 17. svibnja 2018. u Operativnom vatrogasnom zapovjedništvu Divulje i na prostoru Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske i Zadarske županije sa snagama protupožarnih namjenski organiziranih snaga Hrvatske vojske.

Vježba SIGURNOST 18. postigla je cilj i senzibilizirala sastavnice iz sustava domovinske sigurnosti s problematikom zaštite od požara. Na taj način osigurana je mogućnost kvalitetne prosudbe sposobnosti.

VJEŽBA KIBERNETIČKI ŠTIT 18.

Vježba upravljanja elementima sustava domovinske sigurnosti u odgovoru na kibernetičke prijetnje KIBERNETIČKI ŠTIT 18. provedena je 15. ožujka 2018. u Ministarstvu obrane, kao računalno potpomognuta vježba, na kojoj su razrađivane simulirane izvanredne odnosno krizne situacije. Vježbu je provodila Koordinacija za sustav domovinske sigurnosti što ukazuje na važnost ove problematike za pitanja odlučivanja i postupanja na strateškoj razini u uvjetima kibernetičke krize.

Ciljevi vježbe uključivali su jačanje svijesti o sigurnosti svih korisnika kibernetičkog prostora i sigurnosti kritične infrastrukture, kao i na važnost strateških komunikacija u kriznim situacijama, poticanje rasprave o smjernicama za postupanje na strateškoj razini te na moguće izazove u slučaju kibernetičke krize, kao i važnost koordinacije unutar javnog i privatnog sektora te akademske zajednice.

2.3.1. Školovanje i izobrazba

Tijekom 2018. godine prioriteti u području školovanja bili su ustrojavanje integriranih diplomskih sveučilišnih studija Vojnog inženjerstva i Vojnog vođenja i upravljanja, ustrojavanje integriranog preddiplomskog i diplomskog vojnog studija Vojnog pomorstva, provedba dosadašnjih sveučilišnih preddiplomskih vojnih studija i provedba programa Temeljne časničke izobrazbe.

Upisom 16. naraštaja odnosno pete generacije kadeta u akademskoj godini 2018./2019. nastavljeno je školovanje polaznika na četverogodišnjim preddiplomskim sveučilišnim vojnim studijima u organizaciji Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ i Sveučilišta u Zagrebu.

U skladu sa sporazumom između Vlade Republike Hrvatske i Sveučilišta u Splitu o ustrojavanju posebnog studijskog programa za potrebe vojnog i policijskog obrazovanja započelo je 2018. godine školovanje kadeta na integriranom preddiplomskom i diplomskom studiju Vojno pomorstvo Sveučilišta u Splitu. U akademskoj godini 2018./2019. započelo je školovanje 31 kadeta za potrebe Ministarstva obrane (šest žena i 25 muškaraca) te dva državljanina Crne Gore.

U 2018. godini na vojnim studijima Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje diplomiralo je 78 kadeta iz prve generacije kadeta. Njih 56 nastavilo je školovanje na diplomskom sveučilišnom studiju Vojno inženjerstvo i Vojno vođenje i upravljanje u akademskoj godini 2018./2019.

Tijekom 2018. godine nastavila se izobrazba jednog kadeta Hrvatske vojske po starom modelu civilno-vojnog školovanja na studiju aeronautike za vojne pilote te 27 po novom modelu. Izvan projekta „Kadet“ nastavljeno je osposobljavanje kandidata iz Hrvatske vojske za pilote helikoptera te je vojnim pilotima omogućen diplomski studij aeronautike.

Zaključno s 31. prosincem 2018. u akademskoj godini 2018./2019. vojne studije Vojno inženjerstvo, Vojno vođenje i upravljanje i Vojno pomorstvo na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ te civilno-vojno školovanje na studiju aeronautike za vojne pilote pohađalo je 427 kadeta (323 muškarca i 104 žene), od toga 32 kadeta iz inozemstva.

S obzirom na nedostatan broj zrakoplovnih tehničara, a u svrhu privlačenja mladih zrakoplovnih tehničara, kako je navedeno, Ministarstvo obrane dodjeljuje učeničke stipendije učenicima trećih i četvrtih razreda srednjih škola za specijalistička zanimanja zrakoplovne struke.

Za potrebe Ministarstva obrane na preddiplomskim, diplomskim i poslijediplomskim studijima školovala su se 83 pripadnika Hrvatske vojske (15 žena i 68 muškaraca). Na specijalizaciji je osam doktora medicine (šest žena i dva muškarca).

Suradnja na polju visokog znanstvenog obrazovanja nastavljena je potpisivanjem sporazuma s Tehničkim veleučilištem u Zagrebu o provedbi izvanrednog specijalističkog diplomskoga stručnog studija „Informacijska sigurnost i digitalna forenzika“ kojeg trenutačno pohađa 19 polaznika.

Vojna izobrazba provodila se i kroz sve razine slijedno-rastućih časničkih i dočasničkih izobrazbi te programe funkcionalnih izobrazbi u Hrvatskoj vojsci.

Programe slijedno-rastućih časničkih i dočasničkih izobrazbi u 2018. godini na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ završilo je 895 polaznika.

Slijedno rastuću časničku izobrazbu završio je 331 polaznik (Ratna škola – 17; Intergranska zapovjedno-stožerna izobrazba – 32; Izobrazba časnika u funkcionalnom području – 53; Napredna časnička izobrazba – 121 i Temeljna časnička izobrazba – 108).

Slijedno rastuću dočasničku izobrazbu završila su 564 polaznika (Visoka dočasnička izobrazba – 18; Napredna dočasnička izobrazba – 52; Temeljna dočasnička izobrazba – 195 i Izobrazba za razvoj vođa – 299).

U dijelu međunarodne vojne izobrazbe najveći partner su Sjedinjene Američke Države. U okviru programa *International Military Education and Training (IMET)* u 2018. godini nastavljena je izobrazba s težištem na usvajanju procedura u planiranju, radu i borbenom djelovanju. Izobrazba mladih časnika kroz program *IMET*, višemjesečni tečajevi

druge razine slijednorastuće izobrazbe u Sjedinjenim Američkim Državama, pokazala se kao učinkovita za poboljšanje interoperabilnosti Hrvatske vojske sa saveznicima.

Težište aktivnosti s bilateralnim partnerima u Europi usmjereno je na programe koji su u potpori dostizanja prioriternih obrambenih sposobnosti. Različite oblike funkcionalnih izobrazbi u NATO i partnerskim zemljama završila su 44 časnika i dočasnika. Trenutačno se na izobrazbi u inozemstvu nalaze 32 pripadnika Hrvatske vojske (30 muškaraca i dvije žene).

U koordinaciji Ministarstva obrane i Fakulteta prometnih znanosti u Zagrebu na diplomski studij aeronautike upisano je osam pripadnika Hrvatske vojske, vojnih pilota.

U Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska“ Zagreb tijekom 2018. godine tečajeve stranih jezika (engleski, njemački, francuski i talijanski) završilo je 267 polaznika. Rezultati testiranja prema ALCPT/ECL metodi i metodi STANAG 6001 su izvrsni, što je odraz kvalitete učenja engleskog jezika u Hrvatskoj vojsci.

Od 2016. godine uspostavljen je sustav učenja engleskog jezika na daljinu po ALC metodi putem intranet poslovne mreže Ministarstva obrane, a tijekom 2018. godine uspostavljen je i sustav učenja engleskog jezika na daljinu putem internet mreže.

Napredak u učenju engleskog jezika u postrojbama Hrvatske kopnene vojske u sedam fonolaboratorija, nastavljen je i u 2018. godini, a posebno treba istaknuti donaciju Sjedinjenih Američkih Država koja je Hrvatskoj kopnenoj vojsci donirala literaturu za učenje početnih razina engleskog jezika. Osposobljeno je i 12 instruktora stranih jezika Hrvatske vojske koji kontinuirano provode edukaciju početne razine engleskog jezika.

Provedena je izobrazba stranih jezika u Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska“ Zagreb koju je završilo 70 polaznika (49 muškaraca i 21 žena). U Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska“ Zagreb provedena je i obuka iz ruskog jezika koju su uspješno završila tri polaznika Hrvatske vojske.

2.4. Logistički sastav

U 2018. godini prioriteti logističke potpore bili su neprekinuta logistička potpora u operacijama potpore miru i pomoći civilnim strukturama, vježbama, poboljšanju uvjeta smještaja u vojnim lokacijama, opremanju odjećom i obućom, uspostavljanju logističke potpore za nove sustave naoružanja i opreme, povećanju sigurnosti skladištenja i čuvanja ubojnih sredstava te većoj ispravnosti borbenih sustava.

Posljednjih godina udio financijskih sredstava za logističku potporu stalno raste u skladu s kretanjem Financijskoga plana Ministarstva obrane. U 2018. godini udio logističkih rashoda u odnosu na ukupne rashode Ministarstva obrane iznosio je 23,24 % Financijskog plana Ministarstva obrane. Ovakvim rastom osigurana je veća ispravnost glavnih sustava

naoružanja, povećana raspoloživost sredstava te osigurano kontinuirano pružanje logističke potpore u aktivnostima Hrvatske vojske u zemlji i inozemstvu.

2.4.1. Održavanje tehničko-materijalnih sredstava

Za 2018. godinu glavna zadaća održavanja tehničko-materijalnih sredstava bila je zadržavanje dostignutih sposobnosti i ispravnosti tehničko-materijalnih sredstava.

Financijska sredstva za održavanje tehničko-materijalnih sredstava programirana su u postupku izrade Strateškog plana Ministarstva obrane i realizirana kroz godišnje planove nabave.

Održavanje materijalnih sredstava Hrvatske kopnene vojske

Nastavljen je višegodišnji kontinuirani program generalne revizije tenkova M-84 u tvrtki „Đuro Đaković Specijalna vozila d.d.“ Slavonski Brod za što su sklopljeni ugovori i osigurana financijska sredstva. Tijekom 2018. godine završena je generalna revizija na četiri tenka koja je ugovorena početkom te godine.

Nastavljen je program servisiranja BOV Patria CRO, jednogodišnjim servisima koji se provode u postrojbama Hrvatske kopnene vojske te dvogodišnji i četverogodišnji servisi u postrojbama Zapovjedništva za potporu. Zaprimljeni su pričuvni dijelovi koji će omogućiti učinkovitije održavanje BOV Patria CRO u kapacitetima Hrvatske vojske (Remontni zavod, Bojna za opću logističku potporu i bojna Gardijske mehanizirane brigade). Dio vozila BOV Patria CRO su u završnoj fazi opremanja sustavima naoružanja i specijalne opreme kako bi bila spremna za predaju postrojbama Hrvatske vojske na uporabu. Provedena su i korektivna i preventivna održavanja u tvrtki „Đuro Đaković Specijalna vozila d.d.“ Slavonski Brod.

Nastavljena je isporuka pričuvnih dijelova za održavanje vozila MRAP. Izvršena je prilagodba dva vozila MRAP za prijevoz robota za razminiranje te dva vozila MRAP za prijevoz opreme.

Provedeni su servisi na tri stroja za razminiranje MV-4, dva robota za razminiranje, čime su povećane sposobnosti protuminske i borbe protiv improviziranih eksplozivnih naprava.

Popravljen su i dovedena u ispravno stanje dva tenka nosača mosta TM-55A, jedno amfibijsko vozilo, proveden je remont pet pontonskih članaka pontonskog mosta te servis i popravak 29 inženjerijskih strojeva.

Održavanje materijalnih sredstava Hrvatske ratne mornarice

Proveden je ili je u tijeku remont na 19 brodova i plovila. Remont četiri broda Hrvatske ratne mornarice te uklanjanje oštećenja jednog propelera nastavljen je i u 2019. godini.

Uz provedbu aktivnosti preventivnoga održavanja brodova s ciljem osiguranja zahtijevane razine ispravnosti i raspoloživosti brodova, provedena su godišnja održavanja topničkoga naoružanja, propulzijskih sustava, brodskih elektroničkih sustava te stacionarnih zemaljskih radara. Ugovorena je nabava četiri motora M504-B2 za raketne topovnjače klase „Kralj“.

Održavanje materijalnih sredstava Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva

Održavanje tehničko-materijalnih sredstava Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva ima najveći udio u ukupnim troškovima, a najveće povećanje odnosi se na remont helikoptera Mi-171Sh. Nastavljeni su radovi na remontu 10 helikoptera Mi-171Sh, a na četiri helikoptera remont je završen. Izvršen je remont šest motora TV3-117 helikoptera Mi-8MTV-1. Izvršen je remont dva motora R25-300 i dva motora R13-300 aviona MiG-21.

Redovitim servisiranjem i održavanjem šest zrakoplova tipa CL-415 CANADAIR i šest AT-802 A/F AIR-TRACTOR postignuta je potrebna raspoloživost protupožarnih aviona u protupožarnoj sezoni 2018. godine. Za potrebe održavanja aviona AT-802 A/F nabavljen je novi motor PTA6A-67AG. Provedeno je redovito servisiranje i održavanje radarskog sustava FPS-117.

2.4.2. Opskrba

Materijalna sredstva klase II – odore, obuća i vojna oprema

Proračunska sredstva za nabavu odora, obuće i ostale vojne opreme omogućila su kontinuiranu potporu Hrvatske vojske u zemlji i inozemstvu, poboljšanje opremljenosti pripadnika Hrvatske vojske te opremanje pričuvnih postrojbi.

Osigurane su zalihe opskrbe opreme za nastavak opremanja pričuvnih postrojbi, provedbu opremanja sastavnica koje se upućuju u misije i operacije, provedbu obuke dragovoljnih ročnika, prijam ugovornih vojnika i kadeta.

Za potrebe Hrvatske vojske nabavljena su 4820 kompleta prikrivnih odora, a provedena je i nabava osobne vojne opreme.

Isporukom 16 300 kompleta sportske opreme (trenirki, sportskih majica, sportskih hlača i tenisica) završen je i ciklus opremanja sportskom odjećom započet u 2017. godini, čime su prvi put svi pripadnici Hrvatske vojske opremljeni kompletom sportske odjeće i obuće.

Provedena je nabava taborske opreme za zaštitu kampa za smještaj 200 osoba u terenskim uvjetima i komplet terenske kuhinje za 600 osoba.

Materijalna sredstva klase III – pogonska goriva, maziva i tekući energenti

Nabavljene količine goriva, maziva i tekućih energenata u 2018. godini osigurale su redovitu, neprekinutu i dostatnu opskrbu Hrvatske vojske za izvršenje svih zadaća u zemlji i inozemstvu.

Potkraj 2018. godine popunjeni su spremnici pogonskih goriva na benzinskim crpkama u nadležnosti Hrvatske vojske za provedbu zadaća postrojbi Hrvatske vojske u prvoj polovici 2019. godine.

U prosincu 2018. realizirani su sklopljeni ugovori za godišnju nabavu ulja, masti te sredstava za čišćenje, zaštitu i hlađenje. Po prijmu u skladište maziva Hrvatske vojske, u skladu s iskazanim potrebama, provedena je distribucija i popuna postrojbi.

Za sva sredstva kojima se koristi Hrvatska vojska osigurane su dovoljne količine pogonskih goriva, maziva te sredstava za čišćenje, zaštitu i hlađenje.

Uporabom mobilnih sustava za pretakanje i prečišćavanje pogonskih goriva i ulja koji rade na principu centrifugalnoga odvajanja vode i čestica nečistoće iz goriva postigla se bolja zaštita pogonskih motora te manji utrošak pogonskih goriva i ulja za podmazivanje.

U 2018. godini nastavilo se s izradom projekta kompletnog uređenja skladišta zrakoplovnih goriva na Plesu. Uređenjem skladišta goriva Hrvatska vojska će dobiti na uporabu nove, kvalitetne skladišne kapacitete za skladištenje potrebnih pričuva pogonskih goriva i maziva.

Materijalna sredstva klase V – Ubojna sredstva

Pričuve ubojnih sredstava u Republici Hrvatskoj skladište se u vojnim skladišnim kompleksima. Zalihe ubojnih sredstava za potrebe Hrvatske vojske u operacijama čuvaju se u terenskim skladištima savezničkih i partnerskih zemalja u području operacija.

Nastavljena je optimizacija zaliha ubojnih sredstava primjenom mjera i načina smanjenja zaliha neperspektivnih i neispravnih ubojnih sredstava prodajom viškova i neperspektivnih sredstava, industrijskim zbrinjavanjem i uništavanjem otpisanih ubojnih sredstava.

U sklopu industrijskog zbrinjavanja Vlada Sjedinjenih Američkih Država osigurala je financijska sredstava putem *International Trust Fund*.

U 2018. godini zbrinuto je 1078,95 tona viškova neperspektivnih ubojnih sredstava. Zbrinjavanje je provedeno industrijskom demilitarizacijom u gospodarskim kapacitetima.

2.4.3. Prehrana i usluge

Prehrana pripadnika Hrvatske vojske u 2018. godini planirana je i realizirana na temelju propisa i sklopljenih ugovora zaključenih s trgovačkim društvom „Pleter-usluge“ d.o.o. te ostalim ugovornim dobavljačima usluga prehrane i namirnica.

Na dijelu izdvojenih lokacija i na brodovima Hrvatske ratne mornarice pripadnici Hrvatske vojske provodili su samostalnu pripremu i podjelu obroka.

Usluga pranja i peglanja planirana je i ostvarena prema sklopljenim ugovorima i potrebama Hrvatske vojske. Usluga čišćenja poslovnih prostora u Hrvatskoj vojsci u 2018. godini realizirana je korištenjem vlastitih kapaciteta te preko trgovačkog društva „Pleter-usluge“ d.o.o. Zagreb.

2.4.4. Prometna potpora

Zaključno s 31. prosincem 2018., a u skladu s praćenjem i ažuriranjem podataka o raspoloživosti nebojnih motornih i priključnih vozila u Hrvatskoj vojsci, na operativnoj evidenciji su i 1752 nebojna motorna vozila.

Za potrebe funkcioniranja Hrvatske vojske putem okvirnih sporazuma osiguran je najam motornih vozila. Istodobno su pokrenuti postupci otpisa zbog isteka resursa i ekonomske neisplativosti za 163 motorna i priključna vozila te je potkraj 2018. godine pokrenut proces zbrinjavanja preko ugovornih otkupljivača sekundarnih sirovina.

Strateški prijevoz

Organizacija strateškog prijevoza nacionalna je odgovornost, a Republika Hrvatska je u obvezi samostalno osigurati pristup kapacitetima strateškog prijevoza osoba i tereta potpisivanjem ugovora s nacionalnim i/ili međunarodnim prijevoznicima.

Strateški prijevoz za misiju potpore miru Odlučna potpora realizira se putem bilateralnih sporazuma sa Sjedinjenim Američkim Državama.

Transport za NATO misiju KFOR obavlja se transportnim kapacitetima helikopterima Hrvatskim ratnim zrakoplovstvom.

Transport materijalne imovine i pripadnika Hrvatske vojske u sklopu aktivnosti ojačane prednje prisutnosti NATO-a u Republici Poljskoj i povratka iz Republike Litve obavljen je željezničkim i cestovnim putem transportnim kapacitetima ugovorenih prijevoznika.

Transport materijalne imovine i pripadnika Hrvatske vojske u operaciji potpore miru UNIFIL u Libanonu obavljen je cestovnim putem iz Republike Hrvatske u Talijansku Republiku te potom u organizaciji talijanskoga kontingenta do Libanona.

Hrvatska vojska je članica Europskog centra za koordinaciju i kretanje (*Movement Coordination Centre Europe – MCCE*) od 2011. godine. Svrha toga centra je koordinacija u korištenju kapaciteta za zračni prijevoz, sve vrste kopnenog prijevoza i kapaciteta za nadopunu goriva iz zraka.

Republika Hrvatska je 2018. godine potpisala note o pristupanju tehničkim sporazumima za dvije NATO inicijative koje osiguravaju potporu u strateškom transportu: *Surface Exchange of Services – SEOS*, kao inicijativa u sklopu Europskog centra za koordinaciju i kretanje te *Air Transport & Air-to-Air Refuelling and other Exchange of Services – ATARES*, a uputila je i službeni zahtjev za članstvo u inicijativu *Multinational Sealift Steering Committee – MSSC*.

Na ovaj način nacionalne sposobnosti osiguranja strateškoga transporta znatno su poboljšane.

2.4.5. Održavanje i uređenje vojne infrastrukture

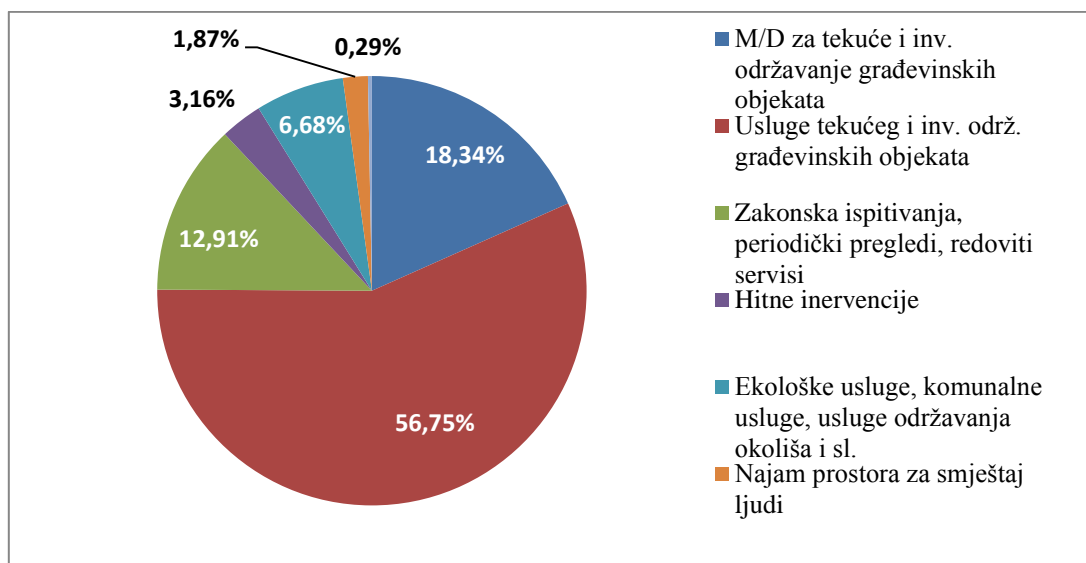
Nastavljene su aktivnosti na poboljšanju uvjeta smještaja i rada za postrojbe i pripadnike Hrvatske vojske. Naglasak je bio na sanaciji i adaptaciji građevina i infrastrukture u vojarnama „7. gardijske brigade Puma“ Varaždin i „116. brigade Hrvatske vojske“ Ploče, s ciljem njihova povratka u punu operativnu funkciju. Nastavkom radova na razvoju i izgradnji vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ Petrinja, radova na izgradnji smještajne građevine te završetkom radova izgradnje podatkovnog centra u vojarni „Petar Zrinski“ Zagreb, kao i završetkom radova izgradnje uništavališta UbS-a na vojnom poligonu „Eugen Kvaternik“ Slunj osigurano je poboljšanje uvjeta smještaja i rada. Provedeni su radovi uređenja sportskih dvorana i vanjskih sportskih terena u vojarnama „1. gardijske brigade Tigrovi – Croatia“ Zagreb, „Pukovnik Mirko Vukušić“ Zemunik Donji i „4. gardijske brigade Pauci“ Knin.

Putem provedbe temeljnoga održavanja provodili su se radovi sanacije krovništa na građevinama u vojarnama, sanacije vertikala i sanitarnih čvorova, sanacije fasada te zamjena dotrajalih kotlova u kotlovnicama vojarni.

U tijeku je adaptacija i sanacija građevina i prateće infrastrukture u dijelu Zračne baze Pula za potrebe ustrojavanja ustrojstvenih jedinica za besposadne sustave, kao i priprema za za potrebe smještaja inženjerijske bojne u vojarni „204. brigade Hrvatske vojske“ Vukovar.

Za potrebe održavanja građevina i infrastrukture na vojnim lokacijama koje koristi Hrvatska vojska, tijekom 2018. godine utrošeno je 70,74 milijuna kuna. Za redovno funkcioniranje vojnih lokacija i građevina odnosno za njihovo temeljno održavanje tijekom 2018. godine utrošeno je 17,42 milijuna kuna.

Tijekom 2018. godine su po pitanju održavanja građevina i infrastrukture, uz provedbu zakonskih obveza redovnog ispitivanja, servisiranja i održavanja građevina, instalacija i infrastrukture, nastavljeni i pojačani radovi održavanja građevina u vojarnama.

Prikaz 24. Pregled strukture financijskih sredstava za temeljno održavanje građevina i infrastrukture

Vojne lokacije koje su promijenile naziv u 2018. godini:

- vojarna „Tuškanac“ u Zagrebu preimenovana je u vojarnu „1. hrvatski gardijski zbor“ (12. veljače 2018.)
- vojarna „Domobranska“ u Karlovcu preimenovana je u vojarnu „Stožernog generala Petra Stipetića“ (19. ožujka 2018.)
- Dom Hrvatske vojske „Split“ preimenovan je u Dom Hrvatske vojske „General-bojnik Ivo Jelić“ (19. ožujka 2018.)
- vojarna „Croatia“ u Zagrebu preimenovana je u vojarnu „1. gardijske brigade Tigrovi – Croatia“ (12. lipnja 2018.)
- vojarna „Ivan V. Drašković“ u Varaždinu preimenovana je u vojarnu „7. gardijske brigade Puma“ (19. studenoga 2018.)
- vojarna „Neretva“ u Pločama preimenovana je u vojarnu „116. brigade Hrvatske vojske“ (27. kolovoza 2018.)
- vojni poligon „Rt Kamenjak“ kraj Pule preimenovan je u vojni poligon „119. brigade Hrvatske vojske“ (13. listopada 2018.).

2.4.6. Zdravstvena potpora

U 2018. godini primljeno je 17 liječnika i 13 medicinskih tehničara s tržišta rada u Ministarstvo obrane odnosno Hrvatsku vojsku.

Nakon izmjene ustroja Vojnoga zdravstvenog središta, Odjel za obuku zdravstvene službe počeo je s radom te su dva naraštaja liječnika i jedan naraštaj glavnih medicinskih

tehničara pohađali specijalistički dio Temeljne časničke izobrazbe u Zavodu za pomorsku medicinu u Splitu.

Broj ugovorenih ordinacija u sustavu Centralnog zdravstvenog informacijskog sustava Republike Hrvatske (CEZIH) je 45 vojnih ordinacija, od čega 25 opće i 20 dentalne medicine.

Broj evidentiranih osiguranika u vojnim ordinacijama i dalje raste te je do potkraj 2018. godine prema podacima u CEZIH-u 6208 pripadnika Ministarstva obrane i Hrvatske vojske izabralo vojne liječnike opće, a 5782 dentalne medicine. Evidentirani broj pregleda i drugih postupaka u vojnim ordinacijama bio je 55 400 u općoj, a 21 300 u dentalnoj zdravstvenoj zaštiti. Specijalisti medicine rada u Zavodu za zrakoplovnu medicinu i Zavodu za pomorsku medicinu pregledali su u 2018. godini 8752 osobe po svim osnovama. Godišnji plan zdravstvenih pregleda za 2018. godinu realiziran je u iznosu od 87 %, a kako je u civilnim zdravstvenim ustanovama dodatno pregledano 906 pripadnika Hrvatske vojske, godišnja realizacija dostigla je 95 % plana.

Odjel za hiperbaričnu i podvodnu medicinu Zavoda za pomorsku medicinu proveo je 133 pregleda za ronioce i 483 pregleda pacijenata upućenih iz Kliničkog bolničkog centra Split na temelju ugovora za hiperbaričnu oksigenoterapiju te hrvatskih branitelja invalida iz Domovinskoga rata čije se liječenje provodi kroz ugovor o suradnji s Ministarstvom hrvatskih branitelja. U operaciji potpore miru Odlučna potpora u Islamskoj Republici Afganistanu nastavljena je bilateralna suradnja sa Saveznom Republikom Njemačkom kroz četiri tromjesečne rotacije naših medicinskih timova (liječnik i medicinska sestra) u njemačkoj ROLE-2 bolnici. Časnici zdravstvene službe Hrvatske vojske u misiji su radili kao mentori afganistanskih snaga u području organizacije zdravstvene potpore. Od ostalih međunarodnih zadaća navodimo već petu rotaciju naših liječnika u operaciji potpore miru UNMOGIP u Pakistanu te šestomjesečno sudjelovanje ROLE-1 medicinskog tima Vojnoga zdravstvenog središta u potpori mehanizirane satnije u sklopu ojačane prednje prisutnosti u Republici Litvi.

Potpore civilnim institucijama odvijala se redovito tijekom 2018. godine kroz smjene vojnih medicinskih timova u Zračnoj luci Rijeka na otoku Krku te cjelogodišnju pripravnost timova barokomore u Splitu koji su imali 20 životno ugroženih pacijenata. Izmjena ustroja terenske bolnice (*ROLE 2*) dovela je do pretpostavki za angažiranjem ugovorne pričuve iz bolnica u operacijama i misijama Hrvatske vojske.

Slika 32. Pripadnici Hrvatske vojske iz vojarne Pukovnik Mirko Vukušić Zemunik Donji u akciji Zaklade Ana Rukavina

Izmjenama Zakona o obrani, Zakona o službi Oružanih snaga Republike Hrvatske i Zakona o zdravstvenoj zaštiti stvorene su pretpostavke za uvrštavanje civila potrebnih struka i specijalnosti u sastav ugovorne pričuve potrebne za uspostavu nacionalne ROLE-2 ustrojstvene jedinice. Izmjenama Zakona obrani i Zakona o zdravstvenoj zaštiti dobivene su i ovlasti vojnih medicinskih djelatnika za zbrinjavanje građana, što je jedna od bitnih novina koja je stvorila pretpostavke za sudjelovanje u zadaćama hitnoga zračnog medicinskog prijevoza.

Izmjena Zakona o zdravstvenoj zaštiti ujedno je omogućila Odjelu za hiperbaričnu i podvodnu medicinu stavljanje u funkciju zdravstvenog sustava Republike Hrvatske i primanje pacijenata putem uputnice liječnika.

Vojna veterinarska služba Hrvatske vojske u 2018. godini provela je 1500 redovnih i 170 izvanrednih nadzora te 490 uzorkovanja hrane i vode za piće na 104 lokacije, većinom bez nalaza odstupanja od propisanih normi. Važnu je ulogu veterinarska služba Hrvatske vojske imala u vježbi Velebit 18. – združena snaga gdje na brojnim lokacijama odvijanja vježbe nije bilo pojava trovanja hranom. Drugi važan dio veterinarskih nadzora proveden je na lokacijama gdje se nalaze službeni psi o kojima se vodi redovita briga.

Godišnjim planom, ali i kroz izvanredne zahtjeve, Odsjek za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju provodio je mjere s ciljem suzbijanja uzročnika i prijenosnika zaraznih bolesti, što i dalje predstavlja znatnu uštedu sustavu u usporedbi s cijenama takvih usluga na tržištu.

2.5. Izvanredni događaji

Analiza izvanrednih događaja po uzroku pokazuje kako su smanjenju izvanrednih događaja u 2018. godini, kojih je bilo 346, u odnosu na 2017. godinu u najvećoj mjeri doprinijele preventivne mjere.

Praćenjem kretanja broja izvanrednih događaja tijekom 2018. godine po mjesecima, vidljivo je da nema većih odstupanja od prosječnog broja kroz godinu.

Najčešći uzrok izvanrednog događaja bio je ljudski faktor (slučajnost, nepažnja, alkoholizam, bolest, nepoštivanje propisa, krađa, prometne nesreće i dr.), dok su preostali uzroci meteorološki uvjeti, neispravnost tehničko-materijalnih sredstava, elementarne nepogode i dr.

3. POSEBNI POSLOVI OBRANE

3.1. Obrambene pripreme civilnog sektora i potpora kriznom upravljanju

Tijekom 2018. godine nastavljen je proces izrade planova djelovanja sudionika obrambenih priprema, doneseni su planovi tri ministarstva, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva rada i mirovinskoga sustava i Ministarstva obrane. Ministarstvo obrane je s ciljem poticanja izrade planskih dokumenata tijekom 2017. godine provelo funkcionalno osposobljavanje djelatnika ministarstava određenih za izradu planova djelovanja, a tijekom 2018. godine održan je niz sastanaka s nositeljima izrade planova, na kojima je pružena stručna pomoć u njihovoj izradi.

Ministarstvo obrane kontinuirano prati razvoj i prilagodbu NATO sustava odgovora na krize aktualnim prijetnjama i izazovima, a kao nacionalni koordinator procesa implementacije NATO Mjera odgovora na krize u Republici Hrvatskoj, osigurava usklađenost i komplementarnost postupanja Republike Hrvatske s NATO-om. U svrhu pripreme NATO vježbe upravljanja u krizama CMX 19 (*Crisis Management Exercise*) Ministarstvo obrane je tijekom 2018. godine, kao nositelj provedbe i koordinator vježbe na nacionalnoj razini, sudjelovalo na četiri međunarodne planske konferencije. Glavni cilj vježbe je uvježbavanje procesa savezničkih konzultacija i kolektivnog odlučivanja u situacijama iz Sjevernoatlantskoga ugovora, postavljenim u okvir hibridnog ratovanja.

Tijekom 2018. godine nastavljene su aktivnosti vezane uz razvoj sposobnosti potpore zemlje domaćina odnosno potpore koju Republika Hrvatska pruža snagama članica Saveza i drugih partnerskih zemalja na teritoriju Republike Hrvatske.

3.2. Inspekcijski poslovi

Inspekcijski nadzori Inspektorata obrane provedeni su s ciljem da mjere i preporuke za uklanjanje uočenih nedostataka budu analitička podloga za unaprjeđenje obrambenih sposobnosti te spremnosti sustava za dostizanje planiranih obrambenih sposobnosti.

Tijekom 2018. godine provedeno je 25 planiranih nadzora i dva praćenja aktivnosti ocjenjivanja spremnosti. Na temelju provedenih nadzora predloženo je 279 mjera za ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane i Hrvatske vojske. Mjere za uklanjanje nedostataka u potpori su reformama u području obrane s tendencijom povećanja učinkovitosti i jačanja sustava obrambenih sposobnosti kroz njegovu stalnu prilagodbu, promicanje kulture zakonitosti postupanja, poštivanje normi, podizanje spremnosti, odgovornosti, motivacije i djelotvornosti.

U području upravljanja ljudskim potencijalima težište nadzora bilo je u području profesionalnoga razvoja i personalne potpore. Inspekcijskim nadzorima utvrđeno je da se stanje u području upravljanja ljudskim potencijalima, u odnosu na 2017. godinu, znatno poboljšalo u ostvarivanju određenih prava iz radnog odnosa za sve kategorije djelatnih vojnih osoba i državnih službenika i namještenika. U 2018. godini pokrenuto je više aktivnosti koje su utjecale na stabilnost sustava te poboljšanje standarda profesionalnoga razvoja i ugleda hrvatskog vojnika.

U području obrane i obrambenih priprema težište u provođenju nadzora bilo je na zakonitosti postupanja i primjeni propisa koji reguliraju donošenje planova djelovanja civilnih nositelja obrambenih priprema, zaštitu zračnoga i pomorskog prostora Republike Hrvatske, dužnosti i prava državljana Republike Hrvatske u obrani, implementaciji propisa iz područja sigurnosti informacijskih sustava i izradi doktrinarnih publikacija (vojna normizacija).

U području upravljanja materijalnim i financijskim resursima nadzori su bili usredotočeni na održavanje borbenih sredstava u Hrvatskoj vojsci, strategijske pričuve goriva i maziva, sustav organizacije i popunjenost opslužništava za potrebe stacionarne logističke potpore u vojarnama, poligonima i izdvojenim lokacijama.

Učinjen je značajan iskorak u poboljšanju uvjeta smještaja, života i rada pripadnika Hrvatske vojske u vojnim lokacijama u 2018. godini.

3.3. Obavještajni, protuobavještajni i sigurnosni poslovi

Vojna sigurnosno-obavještajna agencija tijekom 2018. godine bila je angažirana na pružanju sigurnosno-obavještajne potpore donositeljima odluka u Ministarstvu obrane i Hrvatske vojske, kao i u području nacionalne sigurnosti. Zadaće Vojne sigurnosno-obavještajna agencija podrazumijevale su prikupljanje podataka o aktivnostima koje su mogle ugroziti obrambenu sigurnost države, zatim podataka o namjerama, planovima i

mogućnostima djelovanja pojedinaca, skupina i sustava kojima je cilj ugrožavanje hrvatske obrambene moći te obavještajnih, protuobavještajnih i sigurnosnih podataka koji prvenstveno omogućuju preventivno djelovanje u suprotstavljanju prijetnjama i ugrozama.

Uz sustavno i kontinuirano prikupljanje, analizu, obradu i ocjenu podataka važnih za nacionalnu sigurnost na temelju strateških smjernica i zahtjeva krajnjih korisnika, poduzete su aktivnosti u stvaranju, razvoju i jačanju sposobnosti odgovora na nove i narastajuće izazove i prijetnje, poput hibridnog i informacijskog djelovanja te djelovanja u kibernetičkom prostoru.

Prilagođavajući se novim sigurnosnim izazovima i prijetnjama poput prijetnji u kibernetičkom prostoru, hibridnih prijetnji i informacijskog ratovanja, kao i s ciljem povećanja učinkovitosti i djelotvornosti te prilagođavanja novim strateškim dokumentima, Vojna sigurnosno-obavještajna agencija tijekom 2018. godine nastavila je prilagodbu radnih procesa, aktivnosti i postupaka.

Uvođenjem suvremenih tehnoloških rješenja te daljnjim povezivanjem s međunarodnim komunikacijsko-informacijskim sustavima, kao i njihovim stavljanjem u funkciju prikupljanja i obrade podataka, razvijene su i nove sposobnosti na području tehničkoga razvoja. s ciljem povećanja i poboljšanja protoka informacija u funkcionalnom području, nastavljen je razvoj i intenzivirano korištenje komunikacijskih sustava na nacionalnoj razini, prema NATO-u, Europskoj uniji i partnerskim službama.

Vojna sigurnosno-obavještajna agencija dodatno je intenzivirala suradnju s drugim sastavnicama sigurnosno-obavještajnog sustava Republike Hrvatske te drugim tijelima državne uprave u okviru sustava domovinske sigurnosti.

U suradnji s drugim tijelima sigurnosno-obavještajnog sustava Republike Hrvatske, Vojna sigurnosno-obavještajna agencija je kroz redovito, tematsko i izvanredno izvješćivanje nastavila doprinositi pružanju sigurnosno-obavještajne potpore donositeljima odluka na svim razinama. Obavještajni proizvodi koje je Vojna sigurnosno-obavještajna agencija dostavljala korisnicima pridonijeli su stvaranju svijesti o prijetnjama i izazovima za obrambeni sustav.

Vojna sigurnosno-obavještajna agencija nastavila je razvijati sposobnosti za prikupljanje, obradu i razmjenu podataka, uvažavajući i zahtjeve koje proizlaze iz članstva u NATO-u i Europskoj uniji. Razvoj sposobnosti podrazumijevao je edukaciju osoblja, razvoj novih koncepata te modernizaciju i opremanje. Kontinuirano se provodilo osposobljavanje i uvježbavanje osoblja s ciljem usavršavanja postojećih te usvajanja novih znanja i vještina.

Osim vlastitim kapacitetima, osposobljavanje se provodilo suradnjom s ostalim sastavnicama sigurnosno-obavještajnog sustava Republike Hrvatske, drugim državnim tijelima te kroz međunarodnu suradnju.

3.4. Sigurnost vojnog zračnog i pomorskog prometa

Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet obavlja poslove u području upravljanja vojnim zračnim i pomorskim prometom, vodi procese istraživanja vojnih zrakoplovnih nesreća i ozbiljnih nezgoda, kao i procese potvrđivanja certifikata i standarda iz područja održavanja vojnih zrakoplova i zrakoplovne tehnike pri ugovaranju aktivnosti u Republici Hrvatskoj i inozemstvu te vodi procese potvrđivanja sposobnosti organizacija održavanja vojnih zrakoplova i zrakoplovne tehnike u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

Zračni promet

U 2018. godini u suradnji s Fakultetom prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu organizirana je obuka za časnike za sigurnost letenja iz eskadrila Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva.

Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet sudjelovala je u drugom faznom nadzoru provedbe remonta 10 helikoptera Mi-171Sh.

Odjel za istraživanje nesreća sudjelovao je u radu odbora za istraživanje zrakoplovnih nesreća i ozbiljnih nezgoda na razini Europske unije.

U 2018. godini, Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet pratila je i sudjelovala u radu zapovjedništva NATO-a, Europske komisije i EUROCONTROL-a surađivala je s Hrvatskom agencijom za civilno zrakoplovstvo, Hrvatskom kontrolom zračne plovidbe d.o.o., Zrakoplovno-tehničkim centrom d.d., Fakultetom strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu, Agencijom za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu.

U sklopu redovitih zadaća Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet izdavala je nove te nakon validacije pristiglih podataka, produljivala dozvole za održavanje vojnih zrakoplova, sudjelovala u izdavanju diplomatskih odobrenja za inozemne i tuzemne zrakoplove, provodila ispite za pilote Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva te provodila civilno-vojni nadzor bojne Zračnog motrenja i navođenja o usklađenosti s primjenjivim zahtjevima Europske komisije o Jedinstvenom europskom nebu.

Pomorski promet

Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet u 2018. godini organizirala je i sudjelovala na sjednicama Središnje koordinacije i Stručnog tijela za nadzor i zaštitu prava i interesa Republike Hrvatske na moru. Sudjelovala je i u radu povjerenstva za priznavanje plovidbene službe i zvanja članova posada na brodovima Hrvatske ratne mornarice, povjerenstva za izdavanje dopusnica za ukrcavanje oružane pratnje na trgovačkim brodovima hrvatske državne pripadnosti, Odbora za praćenje Operativnog programa za pomorstvo i

ribarstvo Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. i Hidrografskog navigacijskog vijeća.

3.5. Analiza vojnostegovnih poslova

Tijekom 2018. godine bilo je 253 predmeta stegovne odgovornosti u koji se ubrajaju preneseni predmeti iz 2017. godine i novozaprimljeni predmeti.

Riješeno je 208 predmeta, dok je 45 predmeta preneseno u 2019. godinu.

U odnosu na 29 stegovno prijavljenih osoba, kršenje vojne stege je po provedenom postupku za prijavljene stegovne prijestupe, prekvalificirano u stegovne pogreške, najviše postupanje suprotno propisima iz područja obrane kojim se ne nanosi šteta imovini Republike Hrvatske te su im izrečene stegovne mjere. U predmetima u kojima je utvrđeno počinjenje stegovnih prijestupa odnosilo se na stegovne prijestupe nedoličnog ponašanja kojim se nanosi šteta ugledu Ministarstva obrane, stegovne prijestupe dovođenja u stanje pod utjecajem alkohola, odbijanja testiranja na alkohol te dovođenja u stanje pod utjecajem alkohola na javnom mjestu u vojnoj odori, stegovne prijestupe dovođenja u stanje pod utjecajem opojnih droga i odbijanja testiranja na droge, stegovne prijestupe povrede propisa o stražarskoj službi, stegovne prijestupe unošenja ili omogućavanja unošenja alkohola u službene prostorije, stegovne prijestupe neizvršenja ili odbijanja izvršenja zapovijedi, odluka ili naloga nadređenog te stegovne prijestupe izvršenja kaznenog djela za koje se postupak pokreće po službenoj dužnosti.

Najviše je izrečenih stegovnih kazni smanjenja plaće, uključujući i jednokratnu novčanu kaznu smanjenja plaće. Izrečeno je i 11 stegovnih kazni prestanka djelatne vojne službe.

Od ostalih težih stegovnih kazni Vojnostegovni sud je izrekao tri stegovne kazne prevođenja čina u neposredno niži čin i jednu uvjetnu stegovnu kaznu prestanka djelatne vojne službe.

Od lakših stegovnih kazni izrečeno je 15 stegovnih kazni zaustavljanja u napredovanju u službi i promaknuću, četiri stegovne kazne zaustavljanja u napredovanju u službi i jednu stegovnu kaznu zaustavljanja u promaknuću.

U 46 predmeta doneseno je rješenje kojim se osobe oslobađaju stegovne odgovornosti. Stegovni postupak je obustavljen za 29 osoba.

Vojnostegovni sud raspravlja i o odgovornosti za štetu u nepravnom postupku ili u postupku utvrđivanja stegovne odgovornosti ako je nanošenje štete vojnoj imovini posljedica počinjenja stegovnog prijestupa. Tijekom 2018. godine Vojnostegovni sud imao je u radu 168 predmeta, a od toga u jednom predmetu raspravljeno je i odlučeno u stegovnom postupku. U 2018. godini riješen je 131 predmet, dok je 37 predmeta preneseno u 2019. godinu.

Tijekom 2018. godine zaprimljeno je 18 žalbi protiv rješenja o izricanju stegovnih mjera, koje su riješene.

Vojnostegovni sud je u 2018. godini izdao 4594 potvrda o vođenju odnosno ne vođenju stegovnog postupka te o kažnjavanju odnosno nekažnjavanju za stegovne prijestupe.

U 2018. godini vojnostegovni suci su organizirali i provedbu edukacije kroz stručne seminare zapovjednom crtom i pravnom strukom Hrvatske vojske iz područja stegovne i materijalne odgovornosti na tri lokacije i to u Zagrebu, Osijeku i Splitu, kao i pružali potporu Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman” u izobrazbi, provođenju praktičnog dijela nastave i ispita za polaznike Temeljne časničke izobrazbe za časnike pravne struke.

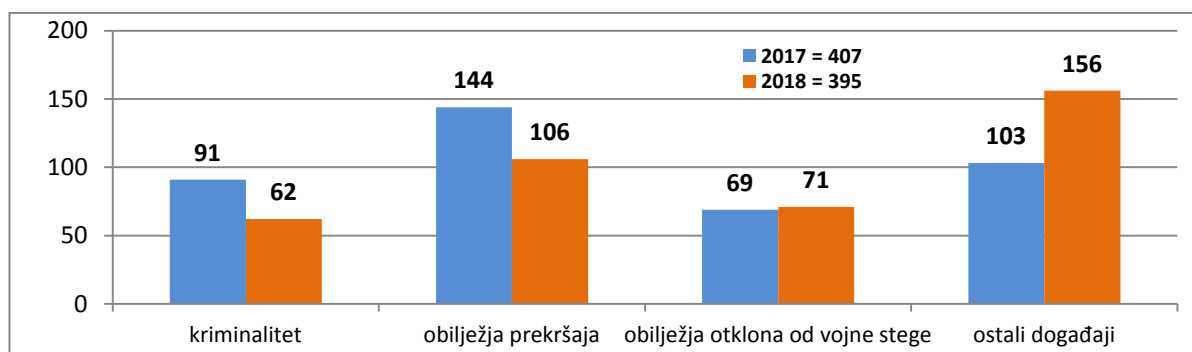
3.6. Vojnopolicijski poslovi

Bilježenje i izvješćivanje kao vojnopolicijski posao važna je aktivnost u cilju prikupljanja i obrade podataka važnih za obavljanje zadaća, a posebice zbog planiranja i provedbe preventivnih aktivnosti usmjerenih na sprječavanje nastanka izvanrednih događaja.

Vojnopolicijski poslovi težišno se provode u područjima kriminalističkih istraživanja, osiguranja i zaštite, nadzora i upravljanja vojnim prometom te traganja i dovođenja.

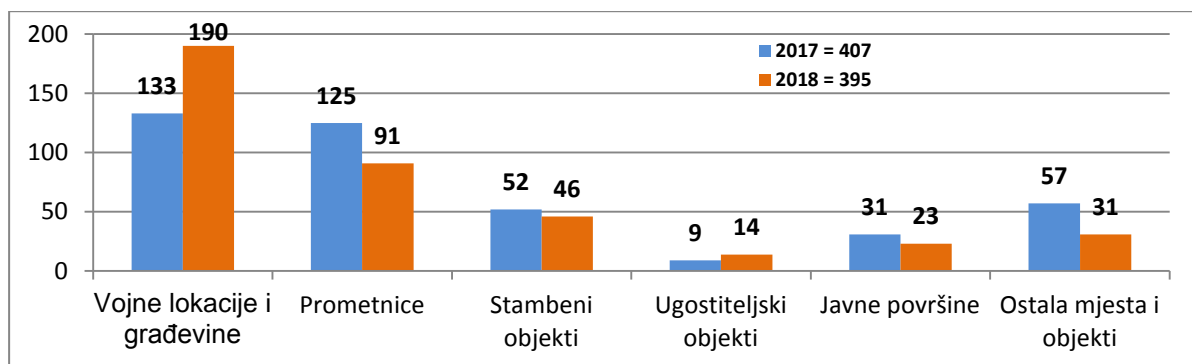
Statistika događaja u kojima je postupala vojna policija

Tijekom 2018. godine ovlaštene službene osobe vojne policije postupale su u 395 događaja. U odnosu na 2017. godinu najznačajnije smanjenje za 32 % zabilježeno je u kategoriji najtežih događaja s obilježjima kaznenih djela te za 26 % u kategoriji događaja s obilježjima prekršaja.

Prikaz 25. Broj događaja po kategorijama

Prema mjestu nastanka događaja daje se sljedeći prikaz.

Prikaz 26. Broj događaja po mjestu nastanka

U ukupnom broju događaja u kojima je tijekom 2018. godini postupala vojna policija, 239 događaja imala su obilježja protupravnosti.

U odnosu na brojno stanje pripadnika Hrvatske vojske, udio počinitelja u protupravnim događajima u 2018. godini iznosio je 1,33 %.

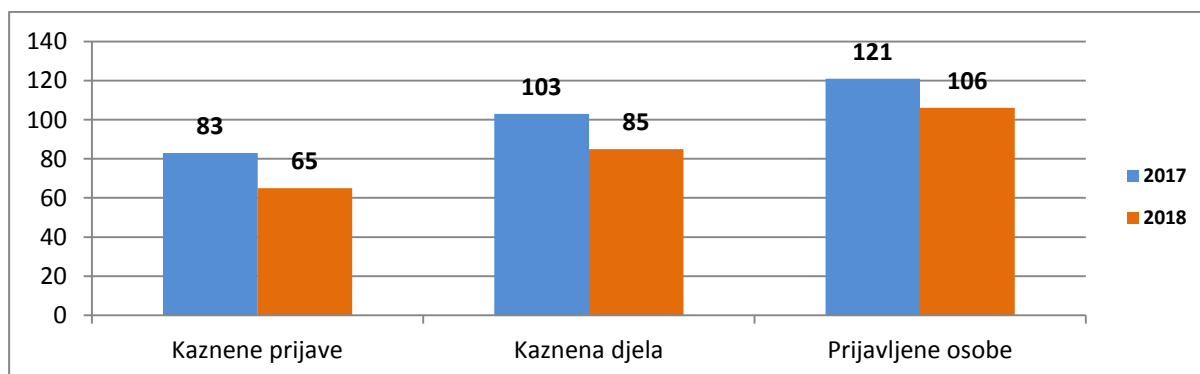
Najmanje počinitelja zabilježeno je u kaznenim djelima, a najviše u događajima otklona od vojne stege.

Od 395 događaja zabilježenih u 2018. godini u 185 događaja nisu zabilježene posljedice, dok su u ostalih 210 događaja zabilježene posljedice u vidu materijalne štete, i tjelesnih ozljeda.

U 103 događaja iz ove kategorije nanesena je šteta Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci i to u 103 događaja na vojnoj imovini.

Kriminalistički poslovi

Kriminalistička vojna policija je tijekom 2018. godine dovršila kriminalistička istraživanja koja su rezultirala podnošenjem 65 kaznenih prijava nadležnim državnim odvjetništvima, od čega su istražitelji kriminalističke vojne policije samostalno podnijeli 19 kaznenih prijava, a u suradnji s policijskim službenicima Ministarstva unutarnjih poslova 46 kaznenih prijava.

Prikaz 27. Broj kaznenih prijava, kaznenih djela i počinitelja

Poslovi osiguranja i zaštite

U 2018. vojna policija je provodila neposredno osiguranje šticećenih osoba, kao i osiguranje šticećenih objekata od posebnog interesa.

Pored redovnih osiguranja, vojna policija provela je 374 zadaće osiguranja i zaštite u kojima je bilo 2639 angažiranja ovlaštenih službenih osoba vojne policije.

Preventivne aktivnosti

Vojna policija je tijekom 2018. godine provodila ciljane preventivne radnje i postupke u svrhu sprječavanja nastanka izvanrednih događaja na području djelovanja, uz poseban naglasak na suzbijanje zlouporabe alkohola i droga od pripadnika Ministarstva obrane i Hrvatske vojske.

Provedeno je 89 preventivnih nadzora suzbijanja zlouporabe alkohola te 34 preventivnih nadzora suzbijanja zlouporabe droga.

Pored ciljanih pojačanih nadzora, znatan dio preventivnih aktivnosti odnose se i na rad dežurnih ophodnji vojne policije koje kroz opservacije u okviru redovitih zadaća provode provjeru identiteta.

4. UPRAVNO-PRAVNI POSLOVI, ADMINISTRATIVNI POSLOVI I POTPORA

U 2018. godini donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obrani (Narodne novine, br. 30/18), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 30/18) i Zakon o Zakladi vojne solidarnosti (Narodne novine, br. 68/18).

U okviru koncepta izgradnje otpornosti društva na rizike i prijeljne nacionalnoj sigurnosti, utvrđenoga Strategijom nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 73/17) bilo je potrebno proširiti obuku i obrazovanje djelatnoga i pričuvnog sastava Hrvatske vojske. Izmjenama i dopunama Zakona o obrani definirane su kategorije pričuvnog sastava, ročnika, razvrstanih i nerazvrstanih pričuvnika, pričuvnika koji se pozivaju na dragovoljno vojno osposobljavanje, a posebno pričuvnih dočasnika i časnika.

Imajući u vidu zahtjeve proizišle iz Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, uvedena je mogućnost pokretanja novih programa osposobljavanja za pripadnike pričuvnog sastava mlađih naraštaja putem kojih će se razvijati sigurnosna kultura.

Implementacijom Zakona proširit će se personalna baza za popunu kako profesionalnoga tako pričuvnog sastava Hrvatske vojske i time omogućiti operativnost u provedbi zadaća koje proizlaze iz obveza utvrđenim zakonom i strateškim dokumentima.

U pogledu unaprjeđivanja obrazovanja i znanstvene djelatnosti za potrebe obrane Zakon je dopunjen odredbama kojima se regulira mogućnost osnivanja ustanove za njihovu provedbu. Na taj način omogućava se provedba obveza Ministarstva obrane iz ovoga Zakona, kojima je utvrđeno da Ministarstvo obrane uređuje osnove i osigurava uvjete za obrazovnu i znanstvenu djelatnost za potrebe obrane.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obrani preciznije je reguliran postupak donošenja odluke o prelasku granice postrojbi Hrvatske vojske razine voda i niže, što do sada nije bilo propisano.

Na temelju iskustava iz prakse u potpori civilnim institucijama u zadaćama zaštite i spašavanja, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obrani utvrđena je ovlast načelniku Glavnog stožera Oružanih snaga da može, zbog povećanja operativnosti postupanja, zapovjediti privremeno stavljanje u pripravnost dijela postrojbi Hrvatske vojske.

Predloženim izmjenama Zakona o obrani utvrđuje se ovlast ministru obrane da podzakonskim propisom regulira određena prava i obveze državnih službenika i namještenika raspoređenih na službu u Ministarstvo obrane u pogledu dodatka na plaću odnosno upućivanja na rad u međunarodna tijela.

Zakonom o izmjenama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske prilagođena je dinamika izdvajanja određenih kategorija djelatnog vojnog osoblja stvarnim potrebama Hrvatske vojske, usklađena s financijskim, obučnim i drugim mogućnostima obnavljanja potrebnog osoblja, posebno deficitarnih vojno-stručnih specijalnosti te preciziralo se pitanje ugovora o vojničkoj službi.

Cilj toga Zakona je djelotvornije ostvarivanje svrhe pojedinih instituta djelatne vojne službe te je Zakonom skraćeno trajanje prvog ugovora za vojnika/mornara s četiri na dvije godine. Radi se o ugovorima na određeno vrijeme kojima vojnici/mornari pristupaju u djelatnu vojnu službu, a za koje su dosadašnja iskustva pokazala kako su po trajanju dostatni za ocjenu zadovoljavanja kriterija vojničke službe. Ako su kriteriji vojničke službe, zadovoljeni vojnici/mornari može potpisati ugovor na neodređeno vrijeme i ostati u službi do 45 godine starosti. Rok od dvije godine je predložen i kao najkraći rok u kojem se odlučuje hoće li vojnici/mornari biti upućeni na dočasničku izobrazbu ili ne. Nakon uspješno završene specijalističke vojne obuke, vojnici/mornari se upućuju na obnašanje vojničke dužnosti odlukom o rasporedu.

Ugovor o vojničkoj službi u trajanju od dvije godine propisuje da probni rad traje šest mjeseci, dok specijalistička vojna obuka traje do četiri mjeseca. Ovom izmjenom omogućilo se raskidanje ugovora i tijekom ili nakon završetka specijalističke vojne obuke, ako vojnici/mornari na dužnosti u prvim mjesecima ne ispunjava kriterije.

Vojni specijalisti, kao kategorija djelatne vojne osobe i ugovorni pričuvnici, kao vojne osobe moraju proći određeni program vojnog osposobljavanja kojim će steći vojna znanja. Priznaje se dragovoljno vojno osposobljavanje osobama kojima je prekinuta kadetska služba, a koje su uspješno završili odgovarajući program obuke za kadete ako su u tom razdoblju stekle znanja odgovarajuća programu dragovoljnoga vojnog osposobljavanja. Uveden je kasniji prijam za vrhunske sportaše odnosno prijam iznad propisanih dobi, što obuhvaća i doktore medicine, zbog njihove deficitarnosti u vojnome sustavu. Uz zapovjedne i voditeljske dužnosti predlaže se da četverogodišnjim rotacijama budu obuhvaćene i dužnosti prvih dočasnika.

Osobu izabranu u nastavno, suradničko, znanstveno ili znanstveno-nastavno zvanje u skladu sa zakonom kojim je uređena znanstvena djelatnost i visoko obrazovanje, a koja sudjeluje u nastavi na studijskim programima ili znanstvenim istraživanjima odnosno projektima na Hrvatskome vojnom učilištu, ministar obrane može primiti u službu u Hrvatsku vojsku u svojstvu državnog službenika na određena ustrojbeno mjesta.

Postojeća odredba na temelju koje se naknada za stanovanje vezala uz raspored u mjesto službe koje je najmanje 50 km udaljeno od dosadašnjega mjesta službe, zamijenjena je odredbom kojom je regulirano da je temeljni uvjet za priznavanje prava udaljenost mjesta prebivališta i mjesta službe.

Usvajanjem Zakona o Zakladi vojne solidarnosti i osnivanjem Zaklade vojne solidarnosti formalno se ostvaruje mogućnost i dodatne potpore zaposlenicima obrambenog resora.

Zakonom o Zakladi vojne solidarnosti uređuje se svrha i tijela Zaklade, utvrđuje imovine, način i izvori financiranja, odgovornost Zaklade te statut i opći akte Zaklade.

Zaklada je osnovana radi promicanja humanitarnog djelovanja i potpore zaposlenicima obrambenog resora pri svim oblicima stradavanja i ugrožavanja njihova socijalnog statusa, pružanja financijske pomoći članovima obitelji poginulih osoba, pružanja materijalne pomoći nezaposlenim roditeljima kojima je poginula osoba bila jedini skrbnik, pružanje financijske pomoći za liječenje teško oboljelih osoba i članova njihove uže obitelji.

4.1. Upravni postupci i imovinsko pravni poslovi

U vezi s postupanjem u upravnom postupku u 2018. godini zaprimljeno je 386 novih predmeta.

Prema vrstama predmeta, 85 % odnosi se na rješavanje po žalbama protiv prvostupajnskih rješenja u predmetima koji se odnose na rješavanje statusa hrvatskoga branitelja iz Domovinskoga rata, a 15 % se odnosi na rješavanje u predmetima koji se odnose na ostvarivanje prava po osnovi radnog odnosa pripadnika Hrvatske vojske.

U 2018. godini bilo je upravnih sporova po osnovi ostvarivanja prava iz Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskoga rata i članovima njihovih obitelji te su u tim predmetima odbijene 303 tužbe, a usvojeno je osam tužbi.

U vezi s postupanjem u imovinsko-pravnim poslovima, u parničnom i ovršnom postupku u 2018. godini zaprimljena su 263 nova predmeta.

Prema vrstama tih predmeta spora, od ukupnog broja predmeta 4127, na naknadu štete odnosilo se 2738 predmeta (66 %), 876 predmeta na ovršne postupke (21 %), a 513 predmeta (12 %) na ostale vrste sporova iz toga dijela.

U izvještajnom razdoblju otvoreno je 265 predmeta u kojima djelatne vojne osobe potražuju isplatu na ime dodataka na plaću, prekovremeni rad, rad noću, subotom, nedjeljom, blagdanom i neradnim danima, za dežurstva i stražu, rad u smjenama, na terenu, a utužena razdoblja većim dijelom su od 2012. do 2017. godine.

4.2. Javna nabava

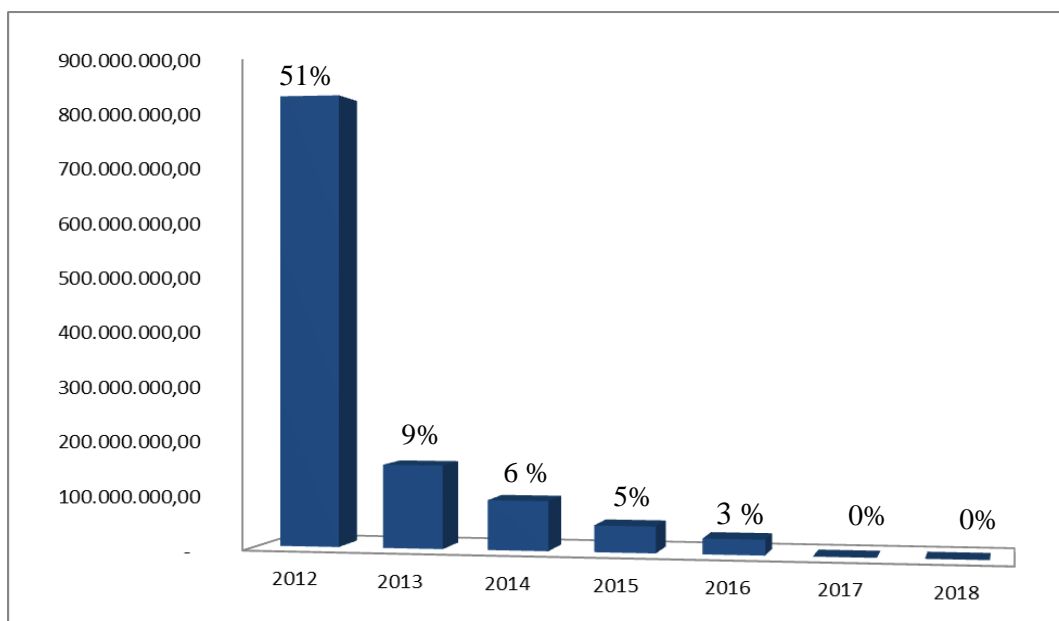
Djelatnost opremanja i modernizacije Hrvatske vojske odvija se kroz Samostalni sektor za postupke javne nabave koji je ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane nadležna za stručne i upravne poslove vezane za nabavu materijalnih sredstava robe, usluga i radova u zemlji i inozemstvu za potrebe Hrvatske vojske i Ministarstva obrane.

U svim projektima opremanja i modernizacije, kada je to moguće, vodi se računa o dvojnoj namjeni sredstava za vojnu i civilnu namjenu u skladu sa sustavom domovinske sigurnosti, prema kojem je jedna od glavnih značajki uvezivanje i racionalizacija svih sastavnica sustava.

Na povećanje transparentnosti i kvalitetniju primjenu načela javne nabave utjecala je regulativa usklađena s Direktivama Europskog parlamenta i Vijeća iz područja javne nabave uspostavljena Zakonom o javnoj nabavi i Uredbom o javnoj nabavi za potrebe obrane i sigurnosti.

Ministarstvo obrane je na internetskoj stranici objavilo Plan nabave Ministarstva obrane za 2018. godinu kako bi se svi zainteresirani gospodarski subjekti mogli pripremiti za sudjelovanje u postupcima javne nabave.

Cjelokupna zakonodavna regulativa iz područja javne nabave, ali i praksa Ministarstva obrane pridonijela je velikom smanjenju predmeta nabave označenih stupnjem tajnosti, što je u konačnici rezultiralo da i u 2018. godini niti jedan postupak javne nabave nije bio označen stupnjem tajnosti, a sve s ciljem povećanja transparentnosti i upoznavanja javnosti s nabavama robe, usluga i radova unutar obrambenog resora.

Prikaz 28. Broj predmeta sa stupnjem tajnosti za razdoblje od 2012. do 2018.

Prijašnjih godina postupci nabave označeni stupnjem tajnosti iznosili su više od 50 %, u odnosu na cjelokupni plan nabave.

Navedeni podaci izneseni su i Odboru za obranu Hrvatskoga sabora i Nacionalnom vijeću za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije na predstavljanju Plana nabave za 2018. godinu u Ministarstvu obrane. Presentacija je održana uz predstavnike medija te je Ministarstvo obrane ovim putem pridonijelo transparentnome i otvorenom predstavljanju Plana nabave za 2018. godinu.

U skladu s Planom nabave i planiranim financijskim sredstvima, tijekom 2018. godine provedeno je 1058 predmeta nabave te je na temelju provedenih postupaka sklopljeno 1259 ugovora.

Postupci javne nabave od posebnog interesa za Hrvatsku vojsku i Ministarstvo obrane su: nabava motora M 504 B2 za RTOP klase „Kralj“, generalna revizija tenka M 84, nabava vojnih kamiona i terenskih vozila, nabava raketa 70 mm Hydra s vježbovnom glavom M274, nabava borbenih odora, odjeće i obuće, modernizacija komunikacijsko-informacijskog sustava, izgradnja nove smještajne građevine u vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ Petrinja, rekonstrukcija i sanacija smještajnih građevina u vojarni „116. brigade Hrvatske vojske“ Ploče, rekonstrukcija i sanacija više građevina i infrastrukture u vojarni „7. gardijske brigade Pume“ Varaždin, rekonstrukcija atletske staze i sportskih terena u vojarni „1. gardijske brigade Tigrovi – Croatia“ Zagreb, rekonstrukcija i sanacija infrastrukture na stajankama Zračne baze Zemunik i vojarne Knez Trpimir Divulje.

Pred Državnom komisijom za kontrolu postupaka javne nabave u 2018. godini izjavljene su žalbe na sedam postupaka javne nabave u kojima je javni naručitelj Ministarstvo obrane, od kojih je pet odbijeno kao neosnovano.

Početkom 2018. godine započeto je s implementacijom novoga informatičkog poslovnog sustava na način da je tijekom procesa nabave informatički povezan sa svim ustrojstvenim jedinicama koje sudjeluju u procesu te se na taj način sprječava sukob interesa i utjecaj na bilo koji segment u tijeku postupka nabave.

Na internetskim stranicama Ministarstva obrane vodi se registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, provedena je koordinacija sa Središnjim državnim uredom za središnju javnu nabavu vezano za pripremu i distribuciju podataka koji se odnose na nabavne kategorije iz nadležnosti toga Ureda.

Radi što kvalitetnije i ekonomičnije provedbe postupaka javne nabave i poboljšanja procedura vezanih za nabavu robe, usluga i radova, sustavno se provodi koordinacija sa svim tehničkim nositeljima te se provodi stručna edukacija djelatnika koji posjeduju certifikat iz područja javne nabave.

4.3. Ostala područja rada

4.3.1. Financijsko upravljanje i kontrole

Financijsko upravljanje i kontrole povezuje sva područja poslovanja i poslovne transakcije, osobito vezane za proračunske procese i financije.

Tijekom 2018. godine primjenjivala se zakonska i podzakonska regulativa o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, primarno sa svrhom postizanja ciljeva te pravilnoga, etičnog, ekonomičnog, učinkovitog i djelotvornog poslovanja.

Ministarstvo obrane je radilo na unaprjeđenju svih pet komponenti sustava unutarnjih kontrola unutar proračunskog procesa te njegove usklađenosti i povezanosti s ostalim procesima u sustavu obrane.

Ministarstvo obrane kontinuirano radi izvješća, analize, raščlambe i procjene sa svrhom razvoja troškovnog i upravljačkog računovodstva, čime čelnici jačaju odgovornost, usmjeravaju i kontroliraju financijske učinke poslovanja radi ostvarenja poslovnih ciljeva.

Kontinuirano se radilo na poboljšanju komponenti sustava unutarnjih kontrola na temelju analize podataka iz Izjave o fiskalnoj odgovornosti, kao i analize rizika iz procesa programiranja, Strateškog plana i Godišnjeg plana rada. Donesena je Odluka o ustrojavanju Registra rizika u Ministarstvu obrane te je izrađena Strategija upravljanja rizicima. Kontinuirano se radilo i na poboljšanju procesa povezivanja programa, aktivnosti/projekata financijskoga plana s ciljevima i načinom ostvarenja iz strateškoga plana.

Kontrolom nad prijenosom ovlasti i odgovornosti za trošenjem proračunskih sredstava za programe, aktivnosti/projekte te posebne ciljeve i načine njihova ostvarenja, postignuta je veća odgovornost čelnika zaduženih za njihovo upravljanje i provedbu.

Radilo se na poboljšanju internih akata iz proračunskog procesa i sustava unutarnjih kontrola, pratila se njihova primjena, pružali savjeti i davala potrebna rukovoditeljima u oblikovanju daljnjeg razvoja proračunskog procesa, jačanja financijskog upravljanja i poboljšanja sustava unutarnjih kontrola.

4.3.2. Unutarnja revizija

Unutarnja revizija pomaže organizaciji ostvariti ciljeve uvođenjem sustavnoga, discipliniranog pristupa procjenjivanju i povećanju efikasnosti poslovnih sustava i procesa kroz upravljanje rizicima i uspostavljanje kontrolnih mehanizama. Unutarnja revizija kontinuirano potvrđuje svoju svrhu tako što na prepoznatljiv način daje doprinos stvaranju učinkovitoga ministarstva, racionalnog poslovanja i trošenja proračunskih sredstava.

Unutarnja revizija obavlja se u skladu s međunarodno priznatim standardima za unutarnju reviziju i najboljom praksom koju primjenjuju države članice Europske unije.

Strateškim planom unutarnje revizije za razdoblje od 2018. do 2020. godine i Godišnjim planom unutarnje revizije za 2018. godinu definirani su organizacijski, kadrovski, materijalno-financijski i stručni uvjeti za nesmetano i učinkovito funkcioniranje unutarnje revizije u Ministarstvu obrane.

Temeljno usmjerenje revizorskog rada su poslovni procesi i sustavi Ministarstva obrane i tijela u nadležnosti Ministarstva obrane, a prioriteti za odabir revidiranih područja su: doprinos ostvarenju strateških ciljeva, vrijednost materijalno-financijskih resursa, učinak na vanjske interesne skupine, učinak na unutarnje sustave, složenost sustava i ranjivost sustava.

Na temelju Godišnjeg plana unutarnje revizije za 2018. godinu provedene su revizije: procesa planiranja i praćenja realizacije održavanja materijalnih sredstava; procesa upravljanja rizicima; procesa planiranja međunarodnih vojnih aktivnosti; procesa naplate potraživanja; procesa razvoja centralnoga informacijskog sustava za vođenje evidencije vojnih obveznika; procesa planiranja i provedbe izdavačke djelatnosti; procesa kontrole kvalitete pri prijemu roba, usluga i radova; financijskoga upravljanja i kontrola kroz upitnik o fiskalnoj odgovornosti u trgovačkom društvu „Pleter-usluge“ d.o.o. Zagreb.

Provedbom revizijskih procesa dana su stručna mišljenja i preporuke koje pomažu usmjeravanju poslovanja prema postavljenim ciljevima, čija provedba dovodi do minimalizacije određenih slabosti i nedostataka u funkcioniranju pojedinih poslovnih procesa.

4.3.3. Odnosi s javnošću

Strateško komuniciranje, kao jedan od ciljeva Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, provodi se kroz tri temeljna područja: odnosi s medijima, interna komunikacija i odnosi sa širom zajednicom.

Naglasak u provedbi svih aktivnosti odnosa s javnošću stavljen je na pravovremeno i transparentno informiranje javnosti o radu Ministarstva obrane te djelovanju i izvršavanju temeljnih misija i zadaća Hrvatske vojske, putem unutarnjeg i vanjskog informiranja, izdavanja tiskanih, multimedijalnih i elektroničkih publikacija te kroz aktivnosti promidžbe vojnog poziva.

Svakodnevno se prate i analiziraju medijske objave te stavovi javnosti o temama vezanim uz Ministarstvo obrane i Hrvatsku vojsku kako bi se putem dostupnih komunikacijskih kanala, od interneta i društvenih mreža, pisanih, radijskih i TV medija do izravne komunikacije s građanima tijekom konferencija, izložbi, prezentacija i raznih oblika promidžbe, prilagodila i unaprijedila komunikacija s pojedinim ciljnim javnostima.

Tijekom 2018. godine zaprimljeno je 2245 zahtjeva, među kojima je bilo najviše novinarskih i građanskih upita. Odgovoreno je na 1126 građanskih i 719 novinarskih upita, 135 stranih upita te 265 raznih zahtjeva.

Nastavljajući praksu aktivne komunikacije s javnosti, organizirana su 102 medijska događaja, objavljeno je 1188 objava za medije (priopćenja, najave, vijesti, reagiranja), kao i 170 videomaterijala te 15 aktualnih tema.

Uz to, pripremljeno je više desetaka obraćanja za govornike i prigode te promemorije i infomaterijali za medijska događanja, kao i 263 suglasnosti, pojedinačne i skupne, za javna i medijska istupanja pripadnika Hrvatske vojske.

U 2018. godini izrađeno je i 36 različitih tiskovina (časopisi, brošure, knjige, katalogi) te 84 različita grafička rješenja (plakati, vizuali, akreditacije) informativnoga, promidžbenog, edukativnog, vojno-stručnog i dokumentarističkog sadržaja.

Svi važniji događaji u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci (vježbe, međunarodne konferencije, obilježavanje obljetnica i sl.), kao i angažman pripadnika Hrvatske vojske u vježbama i sudjelovanje u operacijama i misijama medijski su popraćeni, dok se promidžba vojnog poziva organizirala putem 58 različitih aktivnosti (sajmovi stipendija, sajmovi poslova, vojne obljetnice, dani otvorenih vrata i sl.).

Uz četiri veće promidžbene medijske kampanje, znatan dio promidžbenih aktivnosti usmjeren je na promidžbu studijskih programa na Hrvatskome vojnom učilištu, promidžbu poziva vojnog pilota te prijma dragovoljnih ročnika na dragovoljno vojno osposobljavanje.

U 2018. godini nastavljeno je s komunikacijom putem Interneta i društvenih mreža korištenjem raznih multimedijalnih sadržaja, pri čemu su na internetskoj stranici Ministarstva obrane u 2018. godini objavljene 2462 nove pisane informacije na hrvatskome i engleskom jeziku, 775 tematskih foto-galerija s 13 966 fotografija te 232 različita video i audio priloga.

Internetska stranica Ministarstva obrane zadržala je visoku razinu posjećenosti te je u 2018. godini zabilježeno 927 583 pojedinačna posjeta.

Na YouTube kanalu MORH-a, koji prati 4002 pretplatnika, tijekom 2018. godine objavljen je 231 video sadržaj, dok FLICKR MORH-a trenutno prati 20 pretplatnika, a objavljeni foto i video sadržaji viđeni su 570 000 puta.

LinkedIn kanal Ministarstva obrane prati 994 pretplatnika, a tijekom 2018. godine objavljeno je 140 objava i 14 video zapisa koji bilježe 99 887 pregleda. Na Facebook stranici Sportaši u Hrvatskoj vojsci, koja ima 1369 pratitelja, tijekom 2018. godine prezentirano je 265 objava, ostvareno 121 635 posjeta stranici i 21 046 interakcija na objavama.

Na web stranici vojno-stručnog časopisa Hrvatski vojnik tijekom 2018. godine objavljena su 683 teksta na hrvatskom i 115 tekstova na engleskom jeziku, 33 videopriloga i 41 fotogalerija. Stranicu je posjetilo 986 400 posjetitelja.

Na društvenim mrežama časopisa Hrvatski vojnik nastavlja se trend povećanja broja posjeta, kao i aktivnog sudjelovanja čitatelja u komentarima, reakcijama ili dijeljenjima.

Facebook stranicu Hrvatskog vojnika prati 25 290 čitatelja, a tijekom 2018. godine na njoj su prezentirane 263 objave koje su izazvale reakcije, komentare ili dijeljenje 159 978 čitatelja, dok je doseg objava bio 3 509 300. Na Twitteru je tijekom 2018. godine bilo 100 objava na koje je bilo 1927 reakcija (lajkova) te 382 prosljeđivanja informacija.

Youtube kanal Hrvatskog vojnika prati 4002 korisnika, a tijekom 2018. godine objavljena su 34 video priloga koje je pregledalo 543 600 posjetitelja, što je u prosjeku 45 300 mjesečno.

Tijekom 2018. godine održano je i 13 predavanja za snage koje se upućuju u NATO misiju KFOR na Kosovo i Odlučna potpora u Islamsku Republiku Afganistan. Uključivanjem vjerskih zajednica u nastavni plan i program preduputnih obuka kontingenata prije odlaska u misiju pridonosimo kulturološkoj osviještenosti pripadnika Hrvatske vojske.

Kao doprinos analizi informacijskog okruženja, jednoj od zadaća strateškog komuniciranja, reorganiziran je način rada analitike i strateškog planiranja te se uz dosadašnji Pregled tiska, koji se izrađuje i dostavlja korisnicima na dnevnoj bazi, pristupilo sustavnom praćenju i analizi medijskih objava (tisak, TV, internet). Na dnevnoj bazi izrađuje se i sažetak medijskih objava, tjedno analiza medijskih objava, kvartalno analiza trenda medijskih objava

te pojedinačne izvanredne analize. U četvrtom kvartalu 2018. godine izrađeno je 55 dnevnih, 10 tjednih analiza medijskih objava te 17 izvanrednih analiza za pojedine događaje.

Po uzoru na službe NATO-a i Europske unije, u pojedinim prigodama razvija se i testira uvođenje novih sposobnosti strateškoga komuniciranja (npr. prijenosi sportskih i/ili kulturnih događaja u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci na službenom youtube kanalu).

Tijekom 2018. godine provedeno je i 15 različitih prigodnih muzejsko-galerijskih i izložbenih aktivnosti te je nastavljeno s prikupljanjem muzejske građe i zaštitom izložaka iz hrvatske vojne povijesti.

5. REALIZACIJA DUGOROČNOG PLANA RAZVOJA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE OD 2015. DO 2024.

Tijekom 2018. godine nastavljena je provedba ključnih projekata opremanja i modernizacije Hrvatske vojske zacrtanih Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga od 2015. do 2024. godine, na način prikazan u prilogu Izvješća. Za dio projekata u sklopu kojih nisu provedene prethodno planirane aktivnosti, utvrđena je potreba uvrštavanja u prijedlog projekata Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga od 2020. do 2031. godine. Dva projekta su revidirana u skladu s preispitivanjem prioriteta kroz proces strateškog pregleda obrane.

Zbog promjena strateškoga konteksta i financijskoga okvira postavljenog Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga od 2015. do 2024. godine, proveden je proces cjelovitog strateškog pregleda obrane u sklopu kojeg su detaljno preispitane do tada važeće planske projekcija i opredjeljenja. Vlada Republike Hrvatske je 10. svibnja 2018. usvojila Strateški pregled obrane kojim je postavljen novi konceptualni okvir razvoja obrambenog resora te su precizno utvrđene razine ambicije u okviru sve tri misije Hrvatske vojske i smjernice za razvoj sposobnosti.

Na temelju nalaza i preporuka Strateškog pregleda obrane pristupilo se izradi Dugoročnoga plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske od 2020. do 2031. godine.

Okolnosti koje su utjecale na prijedloge novih rješenja bile su značajna promjena strateškog konteksta uvjetovana promjenom sigurnosne situacije na europskom prostoru i susjednim regijama, potreba ojačavanja NATO-ovog postava odvratanja i obrane, obveze povećanog investiranja u razvoj obrambenih sposobnosti i doprinosa NATO-ovim operacijama postavljene Zavjetom za investiranje u obranu (*Defence Investment Pledge*), kao i obveze postavljene NATO ciljevima sposobnosti za Republiku Hrvatsku iz 2017. godine i najnovijom NATO-ovom inicijativom povećanja spremnosti (*NATO Readiness Initiative*).

Analiza metodoloških aspekata izrade i donošenja dokumenta Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga i dosadašnja iskustva u njegovoj izradi upućuju na to da dokument treba biti preispitivan i donošen u pravilu svake četvrte godine te obuhvaćati vremensku perspektivu od 12 idućih godina. Na taj način on postaje vremenski usklađen s NATO-ovim ciklusom obrambenog planiranja i postavlja odgovarajući vremenski okvir za obrambeno programiranje.

PRILOZI

1. Pregled sudjelovanja u operacijama potpore miru i misijama u 2018. godini
2. Pregled pomoći civilnim institucijama u 2018. godini
3. Pregled provedene vojne izobrazbe u 2018. godini
4. Pregled obučnih događaja i vježbi u 2018. godini
5. Pregled realizacije projekata Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga od 2015. do 2024.

Pregled sudjelovanja u operacijama potpore miru i misijama u 2018. godini

R br.	SASTAVNICA	LOKACIJA	ČASNICI		DOČASNICI		VOJNICI		UKUPNO		
			M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	SVI
1.	7. HRVCON RS	AFGANISTAN	28	2	48	3	18	1	94	6	100
2.	8. HRVCON RS	AFGANISTAN	31	3	54	4	20	0	105	7	112
3.	9. HRVCON RS	AFGANISTAN	24	4	54	2	17	1	95	7	102
4.	DCM RSM	AFGANISTAN	1	0	14	0	0	0	15	0	15
5.	26. HRVCON KFOR	KOSOVO	19	1	14	1	0	0	33	2	35
6.	27. HRVCON KFOR	KOSOVO	12	1	20	0	1	0	33	1	34
7.	28. HRVCON KFOR	KOSOVO	13	2	15	1	0	0	28	3	31
8.	29. HRVCON KFOR	KOSOVO	7	2	9	0	0	0	16	2	18
9.	1.HRVCON	IRAK	4	0	2	1	0	0	6	1	7
10.	1.HRVCON eFPBG	POLJSKA	11	0	18	0	43	0	72	0	72
11.	2.HRVCON eFPBG	POLJSKA	13	1	21	1	41	2	75	4	79
12.	3.HRVCON eFPBG	POLJSKA	13	1	21	0	41	3	75	4	79
13.	1.HRVCON eFPBG	LITVA	14	0	41	5	126	5	181	10	191
14.	DCM NS2T	TURSKA	0	0	7	0	0	0	7	0	7
15.	SEA GUARDIAN	MEDITERAN	8	1	18	0	6	0	32	1	33
16.	UNMOGIP	INDIJA I PAKISTAN	16	2	0	0	0	0	16	2	18
17.	MINURSO	ZAPADNA SAHARA	13	0	0	0	0	0	13	0	13
18.	UNIFIL	LIBANON	2	0	0	0	0	0	2	0	2
19.	1. HRVCON UNIFIL	LIBANON	7	1	14	1	29	0	50	2	52
20.	2. HRVCON UNIFIL	LIBANON	8	0	13	1	30	0	51	1	52
21.	ATALANTA	SOMALIJA	2	1	0	0	0	0	2	1	3
22.	3. AVPD – ATALANTA	SOMALIJA	3	0	9	0	0	0	12	0	12
23.	SHOPHIA	MEDITERAN	3	0	0	0	0	0	3	0	3
24.	INHERENT RESOLVE	KUVAJT	2	0	0	0	0	0	2	0	2
UKUPNO			254	22	392	20	372	12	1018	54	1072

Pregled pomoći civilnim institucijama u 2018. godini

R.br	Opis potpore	Broj potpora
1.	HITNI ZRAČNI MEDICINSKI PRIJEVOZ OBOLJELIH I/ILI OZLIJEĐENIH OSOBA TE TRANSPLANTIRANIH ORGANA	774
2.	PROVOĐENJE HELIKOPTERSKOG SPAŠAVANJA S NEPRISTUPAČNIH TERENA	23
3.	SUDJELOVANJE HRVATSKE VOJSKE U ODAVANJU POČASTI NA POGREBIMA HRVATSKIM BRANITELJIMA IZ DOMOVINSKOG RATA	2898
4.	PROVOĐENJE MANIFESTACIJA	193
5.	INŽENJERIJSKE POTPORE	7
6.	ANGAŽIRANJE KLAPE I ORKESTRA HRVATSKE VOJSKE	161
7.	ZDRAVSTVENO ZBRINJAVANJE	1497
8.	KORIŠTENJE I SMJEŠTAJ U VOJNIM LOKACIJAMA I GRAĐEVINAMA	2290
9.	USTUPANJE MATERIJALNO-TEHNIČKIH SREDSTAVA	34
10.	KORIŠTENJE ZRAKOPLOVA	31
11.	KORIŠTENJE NEBORBENIH MOTORNIH VOZILA	14
12.	KORIŠTENJE PLOVNIH OBJEKATA	44
13.	OSTALO (angažiranje snaga)	528
UKUPNO		8494

Pregled provedene vojne izobrazbe u 2018. godini – usporedni prikaz završenih slijedno-rastućih izobrazbi časnika i dočasnika 2017./2018.

Razina izobrazbe	Završene izobrazbe u 2017.							Završene izobrazbe u 2018.					Usporedba 2017. / 2018. (%)			
	Republika Hrvatska			Inozemni i ostali polaznici	Inozemstvo			Republika Hrvatska			Inozemni i ostali polaznici	Inozemstvo			MORH i HV u RH	MORH i HV u inozemstvu
	MORH i HV				MORH i HV			MORH i HV				MORH i HV				
	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	Ukupno	Ukupno		
Ratna škola (4.razina)	11	0	11	4	1	0	1	10	0	10	7	3	0	3	-9 %	200 %
Zapovjedno stožerna škola (3. razina)	21	1	22	6	6	1	7	21	1	22	10	2	0	2	0 %	-71 %
Vojno strukovna izobrazba časnika (3. razina)	42	11	53	0	0	0	0	42	11	53	0	2	0	2	0 %	-
Napredna časnička izobrazba (2.razina)	68	8	76	1	8	2	10	92	25	117	4	10	1	11	54 %	10 %
Temeljna časnička izobrazba (1.razina)	81	26	107	0	0	0	0	75	33	108	0	0	0	0	1 %	0 %
ČASNICI UKUPNO	223	46	269	11	15	3	18	240	70	310	21	17	1	18	15 %	0 %
Visoka dočasnička izobrazba (4. razina)	12	1	13	5	2	1	3	12	1	13	5	2	1	3	0 %	0 %
Napredna dočasnička izobrazba (3.razina)	61	1	62	5	0	0	0	43	4	47	5	0	0	0	-24 %	0 %
Temeljna dočasnička izobrazba (2.razina)	218	12	230	6	0	0	0	178	11	189	6	0	0	0	-18 %	0 %
Izobrazba za razvoj vođe (1.razina)	282	16	298	0	0	0	0	283	16	299	0	0	0	0	0 %	0 %
DOČASNICI UKUPNO	573	30	603	16	2	1	3	516	32	548	16	2	1	3	-9 %	0 %
UKUPNO	796	76	872	27	17	4	21	756	102	858	37	19	2	21	-2 %	0 %

Pregled provedene vojne izobrazbe u 2018. godini – usporedni prikaz završenih slijedno-rastućih izobrazbi časnika i dočasnika 2017./2018.

Funkcionalne izobrazbe	Završene izobrazbe u 2017.							Završene izobrazbe u 2018.							Usporedba 2017./2018. (%)	
	Republika Hrvatska			Inozemni i ostali polaznici	Inozemstvo			Republika Hrvatska			Inozemni i ostali polaznici	Inozemstvo			MORH i HV u RH	MORH i HV u inozemstvu
	MORH i HV				MORH i HV			MORH i HV				MORH i HV				
	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	Ukupno
Tečaj strategijskog planiranja	30	6	36	4	0	0	0	30	13	43	6	0	0	0	19 %	0 %
Tečajevi u OSMVO	138	13	151	33	0	0	0	89	14	103	33	0	0	0	-32 %	0 %
Funkcionalne izobrazbe dočasnika	10	0	10	0	0	0	0	26	0	26	0	33	9	42	160 %	0 %
Ostali funkcionalni tečajevi	1642	93	1735	0	108	26	134	1251	101	1352	0	84	18	102	-22 %	-24 %
UKUPNO	1820	112	1932	37	108	26	134							0	-100 %	-100 %

Pregled provedene vojne izobrazbe u 2018. godini – usporedni prikaz izobrazbi i testiranja stranog jezika u Središtu za strane jezike 2017./2018.

Strani jezik	Izobrazba u SzSJ 2017.			Testiranje 2017.						Izobrazba u SzSJ 2018.			Testiranje 2018.						Izobrazba usporedba 2017./2018 (%)	Testiranje usporedba 2017./2018 (%)	
				ALCPT i ECL			STANAG 6001						ALCPT i ECL			STANAG 6001				ALCPT i ECL	STANAG 6001
	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	Ukupno	Ukupno	
Engleski	199	39	238	3881	423	4304	294	41	335	195	26	221	3375	435	3810	281	42	323	-7 %	-11,5 %	-3,6 %
Njemački	20	4	24	132	30	162	7	2	9	30	3	33	144	26	170	21	5	26	38 %	4,9 %	188,9 %
Francuski	4	2	6	12	3	15	4	1	5	4	3	7	29	11	40	4	1	5	17 %	166,7 %	0,0 %
Talijanski	19	4	23	25	4	29	11	3	14	6	0	6	35	4	39	3	0	3	-74 %	34,5 %	-78,6 %
UKUPNO	242	49	291	4050	460	4510	316	47	363	235	32	267	3583	476	4059	309	48	357	-8 %	-10,0 %	-1,7 %

Pregled obučnih događaja i vježbi u 2018. godini

REDNI BROJ	NAZIV VJEŽBE	DRŽAVA PROVEDBE	RAZDOBLJE PROVEDBE	BROJ PRIPADNIKA HV-a U VJEŽBI	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
1.	KIBERNETIČKI ŠTIT 18	Republika Hrvatska	15.3.	40	10.000
2.	BLACK WAVE 18/1	Republika Hrvatska	16.4. – 4.5.	5	90.000
3.	SIGURNOST 18	Republika Hrvatska	15.5. –17.5.	174	200.000
4.	CWIX 18	Republika Poljska	11.6. –28.6.	10	400.000
5.	UNIFIED VISION	Kraljevina Nizozemska	18.6. –30.6.	15	200.000
6.	VELEBIT 18 – ZDRUŽENA SNAGA	Republika Hrvatska	9.10.–19.10.	5677	8.075.000
7.	BLACK WAVE 18/2	Republika Hrvatska	15.10. –2.11.	4	90.000
8.	MILEX 18	Kraljevina Španjolska	14.3. –23.3.	4	50.000
9.	STEADFAST INTEREST 18	Rumunjska	8.10. –19.10.	6	350.000
10.	MIR 18/1	Republika Hrvatska	5.2. –9.2.	170	500.000
11.	DYNAMIC FRONT 18	Savezna Republika Njemačka	23.2. –10.3.	4	60.000
12.	GAĐANJE PzH2000	Republika Hrvatska	16.4. –25.4.	50	250.000
13.	PALADIN 18	Republika Bugarska	7.5. –13.5.	3	40.000
14.	EAGLE 6	Republika Kosovo	4.5. –13.5.	5	50.500
15.	KUNA 18	Republika Hrvatska	5.6. –13.6.	550	700.000
16.	ADRIATIC STRIKE CASEX 18	Republika Slovenija	31.5. –11.6.	13	80.000
17.	STEADFAST COBALT 18	Republika Litva	25.4. –3.6.	25	600.500
18.	BRAVE WARRIOR 18	Republika Hrvatska	9.7. –15.7.	50	450.000
19.	MIR 18/2	Republika Hrvatska	10.7. –13.7.	170	550.000
20.	SAVA STAR 18	Republika Hrvatska	1.9. –10.9.	50	80.500
21.	AMPLE STRIKE CASEX 18	Češka Republika	30.8. –14.9.	4	70.000

REDNI BROJ	NAZIV VJEŽBE	DRŽAVA PROVEDBE	RAZDOBLJE PROVEDBE	BROJ PRIPADNIKA HV-a U VJEŽBI	TROŠKOVI VJEŽBE (u kunama)
22.	TRIDENT JUNCTURE 18	Kraljevina Norveška	3.10. –2.12.	25	1.504.500
23.	DYNAMIC MOVE 18	Kraljevina Belgija	12.3. –24.3.	1	19.000
24.	ECGFF 18	Savezna Republika Njemačka	1.4. –30.6.	2	28.000
25.	ITA MINEX 18	Talijanska Republika	1.5. –31.5.	1	13.000
26.	ADRION 18 CPX	Republika Albanija	1.5. –31.5.	3	23.000
27.	ADRIATIC 18	Republika Hrvatska	1.6. –30.6.	73	188.000
28.	ADRION 18 LIVEX	Republika Albanija	1.6. –30.6.	31	297.000
29.	SARMEDOCC SQUALO 18	Talijanska Republika	28.10. –1.11.	2	20.000
30.	ALBANION LION 18	Republika Albanija	20.9. –28.9.	50	200.000
31.	SAREX 18	Talijanska Republika	3.9. –28.9.	74	5.000
32.	TAD 18-1	Kraljevina Španjolska	19.2. –28.2. 19.3. –23.3.	2	20.200
33.	TAD 18-2	Kraljevina Španjolska	17.9.–26.9.	2	20.200
34.	BORBENA OSPOSOBLJENOST PILOTA OH-58D	Republika Hrvatska	2.5. –29.6.	20	50.000
35.	STEADFAST FLOW 18	Republika Turska	14.5. –20.5.	3	20.000
36.	LOGDEV	Republika Albanija	6.5. –17.5.	3	200.000
37.	STEADFAST FOUNT 18	Kraljevina Belgija	6.6. –11.6.	3	15.000
38.	BLACK SWAN 18	Mađarska	9.7. –20.7.	12	110.600
39.	SHARP LYNX 18	Češka Republika	28.5. –8.6.	30	350.000
40.	18-01 KFOR 24	Savezna Republika Njemačka	18.2. –12.3.	14	220.000
41.	ISTAR 18	Republika Hrvatska	3.6. –14.6.	107	50.000
42.	CYBER COALITION 18	Republika Estonija	26.11. –30.11.	15	100.000
UKUPNO				7502	16.350.000

Pregled realizacije projekata Dugoročnoga plana razvoja Oružanih snaga od 2015. do 2024.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Hrvatske kopnene vojske	
Plansko razdoblje – do kraja 2020.	Realizirano tijekom 2018. godine
Opremanje jurišnom puškom VHS i pripadajućom opremom.	Nastavljeno opremanje sa 150 JP VHS D-2.
Opremanje samovoznim topničkim sustavom 155 mm (PzH 2000).	Testiranje softvera predviđeno je u lipnju 2019. s ciljem dostizanja pune operativne spremnosti potkraj 2019. godine
Opremanje topničkim streljivom topništva za potporu.	Tijekom 2018. godine nabavljena su modularna barutna punjenja putem NATO agencije NSPA za potrebe završnih ispitivanja sustava haubica PZH2000.
Opremanje osobnom opremom vojnika.	Izvršeno je opremanje kontingenta u operacijama i šest pričuvnih pukovnija razvrstane pričuve te svih kategorija osobnom vojnom opremom.
Opremanje sredstvima za NBK zaštitu za vod NBKO i Oružane snage (osobna i kolektivna).	Tijekom 2018. godine nastavljeno je opremanje postrojbi Hrvatske kopnene vojske.
Opremanje inženjerijskim sredstvima i opremom za opću i borbenu potporu i EOD za deklarirane postrojbe za NATO.	Tijekom 2018. godine nabavljena su inženjerijska sredstva te četiri uređaja za ometanje frekvencija.
Opremanje postrojbi opremom za taborovanje.	Nabavljena je taborska oprema za zaštitu kampa za smještaj 200 osoba u zimskim uvjetima i komplet kuhinje terenska (600 osoba)
Opremanje opremom i sredstvima ROLE-1.	Tijekom 2018. godine izvršena je popuna zdravstvenih vodova ROLE-1 mb „Gromovi“ i mtb „Vukovi“ sa zdravstvenom opremom.
Modernizacija ili opremanje Oružanih snaga sustavima malog dometa za PZO obranu manevarskih postrojbi (MANPADS).	Izrađen iskaz potreba korisnika. U 2018. godini izrađena Taktička studija PZO kratkog dometa.
Opremanje novim prijenosnim PO sustavima.	Izrađen iskaz potreba korisnika. U 2018. godini izrađena je Taktička studija PO sustava.
Opremanje i uvođenje u operativnu uporabu lakih oklopnih vozila MRAP (program pomoći EDA).	Tijekom 2018. godine zaprimljeno je 10 vozila serije MRAP.
Provedba revizije tenkova.	Provedena je revizija četiri tenka.
Opremanje razmjestivih snaga za djelovanje u ekstremnim hladnim/vrućim klimatskim uvjetima.	Provedeno djelomično opremanje postrojbi osobnom vojnom opremom (termo rublje, vreće za ekstremne uvjete s podmetačima).

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Hrvatske ratne mornarice	
Plansko razdoblje – do kraja 2020.	Realizirano tijekom 2018.
Opremanje Obalne straže s pet obalnih ophodnih brodova.	U prosincu 2018. u plovni sastav Hrvatske ratne mornarice zaprimljen prototip OOB-31 te su započela prototipna ispitivanja. Tijekom 2019. godine očekuje se dostizanje inicijalnih sposobnosti obalnoga ophodnog broda.
Modernizacija senzorskih, oružnih i pogonskih sustava RTOP 11 i 12.	Tijekom 2018. godine izvršena modernizacija dijela navigacijskih senzorskih sustava izmjenom brzinomjera, dubinomjera i radara. Zamjena pogonskih motora i vraćanje u operativnu uporabu RTOP 11 i 12 planirano tijekom 2019./2020. Potpisan ugovor s proizvođačem.
Modernizacija radarskog sastava Enhanced Peregrine, uvezivanje senzora pomorskog nadzora u jedinstvenu mrežu i dostizanje sposobnosti razmjene podataka i radarske slike s NATO-om.	U 2018. godini započela izrada taktičke studije „Sustav za nadzor površinske situacije na moru“.
Kroz međuresornu suradnju zamjena tri radara GEM 2050 XS novim radarskim automatiziranim sustavima.	U tijeku je izrada taktičke studije „Sustav za nadzor površinske situacije na moru“ i studije izvodivosti.
Ispitivanje i produljenje životnog vijeka protubrodskih raketa RBS-15B.	Produljen je vijek uporabe za osam protubrodskih raketa RBS-15B. Očekuje se nastavak aktivnosti na produljenju životnog vijeka raketa u 2019. godini.
Opremanje i rekonstrukcija RTOP 41 i 42 za operacije presretanja na moru.	Izvršena ugradnja sobe za dizanje i spuštanje brze interventne brodice na RTOP-41.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva	
Plansko razdoblje – do kraja 2020.	Realizirano tijekom 2018.
Projekt ASBE.	Realizacija projekta je u tijeku.
Opremanja raketama R-60MK.	Provodi se produljenje vijeka uporabe postojećih raketa.
Izgradnja i opremanje radionice za održavanje zrakoplovno tehničkih sredstava u 93. Zrakoplovnoj bazi Zemunik Donji.	U tijeku izrada projektne dokumentacije za hangar protupožarne eskadrile.
Razvoj Multinacionalnog središta za obuku pilota – MATC.	Aktivnosti unutar projekta provode se u skladu planiranom dinamikom.
Opremanje ispitno mjernom opremom i alatima za održavanje zrakoplova.	Nastavak opremanja planiran je u 2019. godini.
Nabava i uvođenje u operativnu uporabu helikoptera OH-58D Kiowa Warrior.	Nakon dostignutih inicijalnih operativnih sposobnosti u tijeku je dostizanje pune operativne sposobnosti do potkraj 2019. godine.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Zapovjedništva za potporu	
Plansko razdoblje – do kraja 2020.	Realizirano tijekom 2018.
Opremanje sredstvima i opremom za boravak, rad i logističku potporu u terenskim i ekstremnim klimatskim uvjetima, kapaciteta 1000 ljudi.	Djelomično realizirano i dodatno podignut stupanj sposobnosti pružanja logističkih terenskih usluga postrojbama Hrvatske vojske. Nabavljena je putem američkog donacijskog programa i na temelju ugovora s Oružanim snagama Sjedinjenih Američkih Država, konfiguracija terenske kuhinje kapaciteta pripreme i podjele toplih obroka za 600 vojnika.
Opremanje opremom za pročišćavanje vode.	Tijekom 2018. godine isporučen je pripadajući potrošni materijal, kemikalije te pričuvni dijelovi.
Opremanje novim nebojnim vozilima.	Ugovorena je nabava nebojnih vozila.
Opremanje polovnim nebojnim vozilima.	Potpisan je ugovor o kupnji viška nebojnih vozila od Oružanih snaga Savezne Republike Njemačke.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije sustava KIS	
Plansko razdoblje – do kraja 2020.	Realizirano tijekom 2018.
Izgradnja stacionarnih mreža Ministarstva obrane, temeljnih servisa i sustava upravljanja njima.	Izgradnja mrežne okosnice završava u prvom kvartalu 2019. Provedba projekta konsolidacije domena stacionarnog komunikacijsko-informacijskog sustava (KIS) završava u četvrtom kvartalu 2019. godine.
Modernizacija podatkovnih središta.	Završena izgradnja i izvršena primopredaja novog podatkovnog središta na Hrvatskome vojnom učilištu.
Modernizacija zajedničkih servisa – upravljanje poslovnim procesima, upravljanje dokumentima, GIS, korisnička pomoć, mrežne usluge.	Provedena raščlamba procesa u KIS, izrađen prijedlog preustroja. Projekt je uvezan s modernizacijom podatkovnih središta i nabavom pripadajuće KI opreme.
Modernizacija funkcionalnih servisa po zahtjevima funkcionalnih područja.	Modernizacija se provodi po planskoj dinamici.
Opremanje vojnika i borbenih/neborbenih platformi bojišničkom KIS (treća bojna grupa i ostale postrojbe).	Tijekom 2018. godine isporučeni su radio uređaji. Nabavljena su dva VSAT satelitska sustava s pripadajućom opremom i obukom korisnika.
Opremanje uređajima i opremom razmjestivih sustava (treća bojna grupa i ostale postrojbe).	Nabavljen polurobusni taktički terminali te komplet razmjestivog komunikacijskog paketa.
Opremanje pratećom KIS bojišničkom opremom (treća bojna grupa i ostale postrojbe).	Nabavljena je oprema i izvršeno je uređenje kabina za KI sustave, prvenstveno za radio-relejne sustave. Izvršena je modernizacija ručnih radio uređaja na uporabi u protupožarnoj eskadrili. Izvršeno je uređenje i opremanje KI opremom vojnog dijela Operativnoga vatrogasnog zapovjedništva Republike Hrvatske. Uređeno je i opremljeno KI opremom vozilo u terenskim uvjetima i izvanrednim situacijama.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije sustava KIS	
Plansko razdoblje – do kraja 2020.	Realizirano tijekom 2018.
Unaprjeđenje sustava obrane informatičkog prostora.	Nabavljen je sustav za digitalnu online forenziku kojim je unaprijeđen sustav obrane kibernetičkog prostora dodavanjem nove sposobnosti online provedbe odgovora na računalno-sigurnosne incidente.
Modernizacija korisničke terminalne i periferne KI opreme.	Nabavljena je računalna oprema i softver čime je provedena planirana modernizacija stacionarnog sustava na godišnjoj razini.
Unaprjeđenje interoperabilnosti po NATO standardima za funkcionalna područja.	Provedena raščlamba procesa u KIS-u. Provedeno opremanje s radio uređajima.
Modernizacija procesa održavanja životnog vijeka KI opreme i sustava – razvoj, uporaba, održavanje opreme.	Provedena raščlamba procesa u KIS-u.
Modernizacija korisničkih interaktivnih usluga.	Kroz katalog KIS usluga omogućeno korištenje sučelja za upravljanje KI uslugama

Prikaz glavnih projekata izgradnje	
Plansko razdoblje - do kraja 2020.	Realizirano tijekom 2018.
<p>Vojno skladišni kompleks „Debela Glava“ Slunj Izgradnja novog skladišnih objekata za skladištenje UbS-a s pratećim građevinama (delaboračnica) i infrastrukturom i tehničkom zaštitom.</p>	Ugovaranje izvođenja radova u 2019. godini.
<p>Vojarna „Pukovnik Predrag Matanović“ Petrinja Nastavak izgradnje objekata i infrastrukture prema prostorno planskoj dokumentaciji do pune funkcionalnosti vojarnje.</p>	Ugovorena izgradnja i započeti radovi na smještajnoj građevini.
<p>Vojarna „Pukovnik Marko Živković“ Zagreb Izgradnja nove građevine za trajni smještaj Nacionalnog razmjestivog komunikacijskog modula.</p>	Planirani projekti izgradnje realizirani.
<p>Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“ Zagreb Povećanje kapaciteta i standarda građevina (smještajni, učionički i nastavni prostori).</p>	Uređen dio učioničkih prostora putem temeljnog održavanja građevina i infrastrukture.
<p>Vojarna „1. gardijska brigada Tigrovi - Croatia“ Zagreb Nastavak rekonstrukcija građevina radi provedbe politike energetske učinkovitosti. Rekonstrukcija horizontalne infrastrukture.</p>	Provedena zamjena krovišta na četiri građevine. Provedeno uređenje i kompletna adaptacija vanjskih sportskih terena.
<p>Vojarna „Vargarola“ Pula Završetak rekonstrukcije objekata za smještaj te skladišnih i radioničkih kapaciteta za potrebe postrojbi Hrvatske ratne mornarice.</p>	Uređena građevina broj 6.
<p>Vojarna „Satnik Josip Zidar“ Velika Buna Izgradnja i uređenje objekata u skladu s urbanističko-prostornim planom.</p>	Proveden dio radova uređenja građevina, zamjena vanjske stolarije.